

Norsk Lovtidende

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1te April 1876.

N°. 29.

Udgivet 12te Juni.

1902.

Lov

om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887
faaledes som den fra 1ste Januar 1904 vil lyde

med de ved Love af 4de April 1891, 10de Mai 1893,
13de Juni 1894, 14de Juli 1894 og 22de Mai 1902 samt
Lov angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Røstgodtgjørelse
af 10de Juli 1894 indførte Forandringer.*)

Første Kapitel.

Lovens Virkefreds.

§ 1. Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af
Lovgivningen afgjøres uden Søgmaal eller henhører under Rigsret
eller Krigsret, behandles efter de i denne Lov fastsatte Regler.

§ 2. Efter denne Lovs Regler behandles endvidere:

1. Sager, som anlægges af det Offentlige for Overtrædelse af
Politilovgivningen, selv om Straf ikke paastaas;
2. Sager, som anlægges af det Offentlige til Inddragning af
Penge eller Gods, ogsaa hvor samme ikke er at anse som
Straf;
3. Sager, hvori en Vrekrænkelse paastaas kjendt død og
magtesløs.

§ 3. De af en strafbar Handling følgende borgerlige
Retskrav mod Sigtede kan forfølges i Forbindelse med Straffe-
sagen overensstemmende med de i Kapitel 32 indeholdte Regler.

Ligeledes kan det Offentlige i Forbindelse med Straffesag
gjøre gjældende Paastand paa Afstedigelse i Genhold til § 10 i
Lov om den borgerlige Straffelovs Strafttræden.

*) Indtaget i Genhold til Lov af 27de Juli 1896 Nr. 5 ifølge Kongelig
Resolution af 22de Mai 1902.

§ 4. Naar Afgjørelsen af en Handlings Strafbarhed beror paa, om et vist Retsholds bestod paa den Tid, Handlingen blev foretagen, undersøges og bedømmes Spørgsmaalet herom under Straffesagen.

Dog har Retten Afgang til at udsætte Straffesagen, indtil Spørgsmaalet om et omtvistede Retsholds Bestaaen er bragt under Paafjendelse gennem borgerligt Søgmaal. Den Afgjørelse, som herunder maatte være truffen, er dog ikke bindende ved Afgjørelsen af Straffespørgsmaalet.

§ 5 er ophævet.

Andet Kapitel.

Straffedomstolene.

§ 6. Domstole i de Sager, som henhører under denne Lov, er:

Højesteret,
Højesterets Rjæremaalsudvalg,
Lagmandsretterne,
Meddomsretterne og
Forhørsretterne.

§ 7. Højesterets Rjæremaalsudvalg bestaar af tre af Højesterets faste Dommere, opnævnte af Justitiarius skiftevis for en Maaned. Den ældste Dommer forretter som Formand. Naar Højesteret finder det hensigtsmæssigt, nedsættes samtidig to Rjæremaalsudvalg. Højesteret giver i dette Tilfælde almindelige Bestemmelser angaaende Sagernes Fordeling mellem de to Udvalg. Med Hensyn til Rjæremaalsudvalgenes Sammentreden i Mellemtiden fra Højesterets første til anden Session forholdes paa samme Maade som for Højesteret bestemt.

§ 8. Lagmandsretten bestaar af tre Dommere (Retten), nemlig en Lagmand som Formand og to andre Dommere, og af ti til Afgjørelse af Skyldspørgsmaalet tilfaldte Lagrettemænd (Lagretten).

Naar en Dommer eller Lagrettemand faar Forfald eller af andre Grunde maa fratræde under en Sags Behandling, kan denne fortsættes, uden at nogen tilfalder i den Udrædendes Sted. Dog maa der mindst være to Dommere, hvoriblandt Lagmanden eller nogen, der efter § 13 kan træde i hans Sted, og ni Lagrettemænd.

§ 9. Antallet af Lagmandsmedlemmer skal mindst være fire.

§ 10. Lagmændene maa være i Besiddelse af de for Højesteretsdommere lovbefalede Egenstaber.

§ 11. Til Medlemmer af Lagmandsretten beskiftes for hvert Lagfogd aarlig af Kongen to Dommere, som ikke er Medlemmer af Højesteret.

Hvor særlige Forhold gjør det ønskeligt, kan Bestikkelsen ske for Halvaaret.

§ 12. Til at træde i de i § 11 omhandlede Dommere's Sted, naar nogen af dem enten gjør Tjeneste som Lagmand eller af nogen Grund ikke kan have Sæde i Retten, bestrifkes ligeledes for hvert Lagfog et tilstrækkeligt Antal Dommere eller andre Mænd med de for Dommere foreskrevne Egenstaber.

I særdeles vidtløftige og vigtige Sager kan Lagmanden bestemme, at en af dem skal overvære Forhandlingerne for i Forsaldstilsælde at indtræde i Retten.

§ 13. I Tilsælde af Lagmandens Forsald, eller naar han i nogen Sag ikke kan have Sæde i Retten, bestemmer vedkommende Regjeringsdepartement, hvem der skal gjøre Tjeneste som Lagmand.

Indtil saadan Bestemmelse er truffen, træder den i Bestikkelsen først nævnte Dommer i hans Sted.

§ 14. For hvert Lagdomme udnævner Kongen en Retsfriver.

I Forsaldstilsælde eller, hvor han i enkelt Sag ikke kan gjøre Tjeneste, antager Lagmanden en Anden i hans Sted.

§ 15. Meddomsretten bestaar af Underdommeren — eller hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse — som Formand og af to Domsmand.

§ 16. Forhørsretten bestaar af Underdommeren eller, hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse.

§ 17. Retsfriverforretningerne ved Meddomsretten og Forhørsretten udføres af den særskilte Retsfriver ved Underretten, hvor saadan er ansat, og ellers af Underdommeren.

§ 18. Udenfor det i Grundlovens § 37 nævnte Tilsælde maa dømmende Kommissioner eller overordentlige Domstole ikke nedsettes til Behandling af Straffesager, som hører under denne Lov.

Dog kan ekstraordinære Dommere bestrifkes til at træde i den almindelige Underdommers Sted under de store Fiskerier, naar Opsyn er anordnet.

Tredie Kapitel.

Domstolenes saglige Virkefreds.

§ 19. Ved Lagmandsret behandles Sager angaaende Forbrydelser, som kan medføre strengere Straf end Fængsel i 3 Aar, samt Sager angaaende Forsøg paa saadanne Forbrydelser.

Straffens Stjærpelse paa Grund af Gjentagelse eller paa Grund af Sammenstød af Forbrydelser kommer her ikke i Betragtning.

§ 20. Sager angaaende Forbrydelser, forøvede af Personer

under 18 Aar, bliver, uanset Bestemmelserne i § 19, ikke at behandle ved Lagmandsret, medmindre Paatalemyndigheden vil paastaa Idømmelse af strengere Straf end Fængsel i 2 Aar.

§ 21. Har den Sigtede inden Retten afgivet uforbeholden Tilstaaelse, og denne Tilstaaelses Rigtighed bekræftes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, bliver Sagen, om den end efter § 19 skulde henhøre under Lagmandsret, ikke at behandle ved samme, medmindre Forbrydelsen kan medføre højere Straf end Fængsel i 8 Aar eller Straffelovens § 65 antages at burde bringes i Anvendelse.

§ 22. Ved Meddomsret behandles de Sager, som ikke henhører under Lagmandsret eller afgjøres af Forhørsretten i Henhold til § 283.

Sager, som efter Reglerne i § 400 kan indbringes til fornyet Behandling ved Lagmandsret uden Kjæremålsudvalgets Tilsladelse, kan Paatalemyndigheden dog straks indbringe for Lagmandsretten, hvis den af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt, eller det begjæres af Sigtede.

Saadan Begjæring maa ikke afslaaes, hvis Paatalemyndigheden vil paastaa Idømmelse af de statsborgerlige Rettigheder (Straffelovens § 29, 2) eller Idømmelse af en Straf, som medfører Tab af disse, eller der handles om en Forbrydelse, strafbar efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller § 142, eller en Forbrydelse i offentlig Tjeneste eller ved trykt Skrift.

§ 23. Under de i § 283 angivne Betingelser kan Sager, som ellers vilde være at behandle ved Meddomsret, paadømmes af Forhørsretten.

§ 24. Foranstaaende Regler er ikke til Hinder for, at sammenhængende Sager, hvoraf nogle hører for Lagmandsret, andre for Meddomsret, i Forening indbringes for Lagmandsretten.

§ 25. Er en Sag indbragt for Lagmandsretten, bør den i Almindelighed antages til Paadømmelse af denne, om den end rettelig burde være paatalt for Meddomsret.

Viser det sig under Behandlingen af en Sag, som Paatalemyndigheden har indbragt for Meddomsretten, at den angaar en Forbrydelse, der skulde være paatalt for Lagmandsret, bør Meddomsretten i Almindelighed fremme den til Paadømmelse, hvis Udsættelse ikke er fornøden.

Er en Sag afvist af Lagmandsretten som henhørende for Meddomsret, er denne derved bunden.

§ 26. Retslig Forundersøgelse samt Thingsvidner og andre enkeltstaaende Retshandlinger foretages ved Forhørsretten.

Fjerde Kapitel.

Domstolenes stedlige Virkefreds samt Tid og Sted for Rettens Holdelse.

§ 27. Hvert Amt udgjør i Almindelighed et Lagsogn. Afvigelse herfra kan beslattes af Kongen, efterat Betænkning er indhentet fra vedkommende Amtsformandskaber og fra vedkommende Kjøbstæders Kommunebestyrelser.

§ 28. For hvert Lagsogn fastsætter Kongen et fælles Retssted, hvor Lagmandsting holdes til bestemte Tider, i Regelen mindst fire Gange aarlig. For affides liggende Del af Lagsognet kan der bestemmes et særskilt Retssted, hvor de der hjemmehørende Sager i Almindelighed bliver at behandle efter Berammelse af Lagmanden.

§ 29. Kongen kan meddele Lagmændene Bemyndigelse til at fastsætte den nærmere Tid for Lagmandstingenes Holdelse.

Den om Tiden og Stedet for Lagmandstingene givne Bestemmelse kan for det enkelte Tilfælde fraviges af Lagmanden, naar han af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt. Ligeledes kan han til en eller flere enkelte Sagers Behandling afholde særskilt Lagmandsting paa et andet Sted end det sædvanlige.

§ 30. Tid og Sted for Lagmandstinget skal Lagmanden betimelig bekendtgjøre i Rundgjørelsestidenden og paa anden hensigtsmæssig Maade overensstemmende med de af Kongen derom givne Forskrifter.

§ 31. For Meddoms- og Forhørsretterne danner Underdommerens Embedsdistrikt Retskredsen.

§ 32. Meddoms- og Forhørsretterne holdes saavidt muligt ved de almindelige Thing. Dog kan vedkommende Regjeringsdepartement bestemme, at de holdes paa faste ugentlige eller maanedlige Retsdage, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

Naar hurtigere Behandling paa kræves, fordi Sigtede er paagreben, eller af andre Grunde, eller naar det for Sagens Oplysning er hensigtsmæssigt, at Retten holdes paa et andet Sted end det sædvanlige, bliver Ekstraret at afholde.

§ 33. Lagmands- og Meddomsrettens daglige Arbeidstid var i Almindelighed ikke overstige otte Timer.

Femte Kapitel.

Lagrettemænd og Domsmænd.

§ 34. Hvert andet Aar inden Udgangen af November Maaned udvælges Lagrettemænd og Domsmænd for de to følgende Aar.

§ 35. Valgbar som Lagrettemænd og Domsmænd er enhver norsk Borger (Mand eller Kvinde), som ikke paa Grund af legem-

lige eller aandelige Mangler eller utilstrækkeligt Kjendskab til Landets Sprog er ude af Stand til at fyldestgjøre en Lagrettemands eller Domsmands Pligter, og som ifølge Formandskabslovgivningen er valgbar ved kommunale Valg.

§ 36. Udelukket fra at vælges til Lagrettemand eller Domsmænd er enhver, som paa Grund af strafbar Handling er frakjendt de statsborgerlige Rettigheder eller er i noget i Grundlovens § 52 nævnt Tilfælde.

§ 37. Til Lagrettemænd og Domsmænd kan ikke vælges:

1. Statsraadets Medlemmer;
2. De ved Regjeringens Kontorer ansatte Tjenestemænd;
3. Øvrighedspersoner og Officerer i høiere Grader til og med Oberstløjtnanter og Kommandørkapteiner;
4. Hoffets Betjente og dets Pensionister;
5. Dommere og Retskrivere;
6. De ved Baataalemyndigheden og Politiet ansatte Tjenestemænd;
7. Statskirken og andre anerkjendte Trossamfunds Præster;
8. Praktiserende Sagførere.

§ 38. Berettigede til at undslaa sig for Valg er:

1. Praktiserende Læger og Jordmødre;
2. Faste Lødsjer;
3. De ved Told-, Fyr-, Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet ansatte Tjenestemænd;
4. De, som tilveiebringer antagelig Oplysning om, at de ikke uden Fare for Hælbred eller Tilfidsættelse af vigtige private eller offentlige Forretninger kan gjøre Tjeneste, eller som sandsynliggjør, at de ikke uden Vanstелighed kan bære de med Hvervet forbundne Udgifter;
5. De, som har fyldt sit 65de Aar.

Af de under Nr. 5 nævnte Personer kan Forlangendet om Fritagelse fremsættes én Gang for alle. Ellers har det kun Gyldighed for det forestaaende Valg.

§ 39. Den, der har gjort Tjeneste som Lagrettemand to Gange efter et Valg, kan forlange sig fritaget ved det nærmest paafølgende Valg.

Som Tjenestgjøring regnes det ogsaa, at Lagrettemanden har fremmodt til Tjeneste paa Retsstedet og har opholdt sig der indtil den sidste Udtrækning af Lagrette for den enkelte Sag, eller indtil han har faaet Rettens Samtykke til at forlade Thinget.

§ 40. De ved andre Love givne Fritagelser for at overtage Ombud fritager ikke fra Hvervet som Lagrettemand eller Domsmænd.

§ 41. Mandtal over de Indvaanere af Kommunen, der er valgbare efter § 35, jfr. §§ 36 og 37, føres for hvert Herred eller Ladested med egen Kommunebestyrelse af Lensmanden og for hver Kjøbstad af Raadhusfriveren.

§ 42. I ethvert Lag sogn skal der i Regelen være femti Gange saa mange Lagrettemænd, som der er fastsat Lagmandsthing for Aaret, med Tillæg af det Antal Thing, som antages at ville blive afholdt paa særskilte Retssteder efter § 28. Omfatter et Lag sogn alene en Kjøbstad, skal det have seks Gange saa mange Lagrettemænd, som der antages at ville blive behandlet Lagmandsretssager i Løbet af et Aar.

Overensstemmende hermed bestemmes Antallet af Lagmanden, som dernæst fordeler Tallet paa samtlige Lag sognets Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have en Lagrettemand. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 43. I enhver Meddomsretsreds skal der være fire Gange saa mange Domsmænd, som der antages at ville blive afholdt Møder ved Meddomsretten i Løbet af et Aar. Med dette for Die bestemmes Antallet af Underdommeren, som dernæst fordeler Tallet mellem Rredsens Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have tre Domsmænd. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 44. I sidste Halvdel af Juli Maaned udlægges det i § 41 omhandlede Mandtal til almindeligt Eftersyn i 14 Dage. Tiden og Stedet for Udlæggelsen kundgøres forud i Forbindelse med en Opfordring til dem, som efter §§ 38 og 39 kan undslaa sig, og til Enhver, som ellers maatte have noget at bemærke, om at indkomme med sine Forlangender eller Besværinger. Saasnart Fristen er udløbet, sender Mandtalsføreren Mandtallet og de indkomne Forlangender og Besværinger, ledsagede af de Bemærkninger, hvortil han finder Anledning, til Formandskabet.

§ 45. Inden Udgangen af September Maaned afholdes efter Ordførerens Berammelse et Møde af Formandskab, Forligelseskommissærer og paa Landet og i Ladestederne Lensmanden eller Lensmændene, i Kjøbstæderne Magistraten. I dette Møde afgøres de indkomne Forlangender og Besværinger og afgives Forslag til Valg af Lagrettemænd og Domsmænd.

Forat Beslutning skal kunne fattes, maa mindst to Trediedele af Formændene, deriblandt Ordføreren eller Viceordføreren samt en Forligelseskommissær og Lensmanden eller Magistraten være tilstede. I Tilfælde af Stemmeligbed gjør Ordførerens Stemme Udslaget.

§ 46. Mødets Beslutninger udlægges til almindeligt Eftersyn i 14 Dage, og samtidig berammes et Møde af den samlede Kommunebestyrelse til Afholdelse inden Udgangen af November Maaned. Herom udstedes Bekjendtgørelse med Opfordring til Enhver, som maatte have noget at bemærke, om at indkomme

dermed til Formandskabet senest inden en Uge forud for det berammede Møde.

I dette Møde afgjøres indkomne Klager over de i § 45 omhandlede Beslutninger, hvorefter der foretages Valg paa saa mange Personer, som det samlede Antal Lagrettemænd og Domsmande udgjør. Blandt disse udvælges derefter Lagrettemændene.

I Mødets Forhandlinger skal Stedets Lensmand eller Magistrat deltage. Dog hindres ikke Forretningens Fremme ved deres Fravær.

§ 47. Foruden det almindelige Udvalg skal der efter foranstaaende Regler oprettes følgende særskilte Udvalg:

1. I Kjøbstæder og Ladesteder samt i Herreder, af hvilke nogen Del er undergivet de almindelige Bygningslove, et Udvalg af Domsmande, der besidder særlig Kyndighed i Bygningsanliggender.

2. I Kommuner, for hvilke det af vedkommende Regjeringsdepartement bestemmes, et Udvalg af Lagrettemænd og Domsmande, som er kyndige i Søværn og Skibsanliggender.

De gjældende Regler angaaende Domsmande for de Sager, der fortiden behandles ved Haandværksret, vedbliver at bestaa.

§ 48. Til Lagrettemænd og Domsmande bør kun vælges Personer, som paa Grund af Retfærdighed, Dygtighed og Selvstændighed anses særlig værdige og skiktede til Hvervet.

§ 49. Fortegnelse over de valgte Lagrettemænd og Domsmande føres paa Landet og i Ladestederne af Lensmændene og i Kjøbstæderne af Raadsinstriverne og bekendtgjøres ved Opslag paa Thingstederne. Gjenpart af Fortegnelserne meddeles henholdsvis Lagmanden og Stedets Underret.

§ 50. Lagrettemænd og Domsmande kan undslaa sig for at gjøre Tjeneste som Retsvidner.

§ 51. Hvis en Lagrettemand eller Domsmand kommer i noget af de i § 36 omhandlede Tilfælde eller i en Stilling, som efter § 37 er uforenelig med Hvervet, eller hvis det oplyses, at nogen ikke Valgbar er valgt, skal han ufortøvet udslættes af den i § 49 omhandlede Fortegnelse.

Det samme gælder, naar en Lagrettemand eller Domsmand afgaar ved Døden eller frasytter Retskredsen, eller naar han paa Grund af aandelige eller legemlige Mangler varig er bleven ude af Stand til at gjøre Tjeneste.

Tilflytter nogen Lagrettemand eller Domsmand en anden Kommune inden Retskredsen, skal han overføres paa Fortegnelsen for denne Kommune.

Klage over, at nogen er urettelig udsluttet eller overført, afgjøres af Formandskabet.

§ 52. Indtræder nogen Grund, der efter § 38 Nr. 1—4 vilde have berettiget Lagrettemanden eller Domsmanden til at und-

flaa sig for Valg, kan han begjære Formandstabets Afgjørelse for, at han skal udslettes af Fortegnelsen.

§ 53. Om de Forandringer, som Fortegnelsen over Lagrettemændene eller Domsmandene undergaar, gøres uden Ophold Indberetning henholdsvis til Lagmanden eller Underretten.

Ligeledes indberettes, naar nogen Lagrettemand eller Domsmand kommer under Forfølgning af det Offentlige for en strafbar Handling, der kan medføre strengere Straf end Boder.

Sjette Kapitel.

Lagrettemænd for det enkelte Lagmandsthing.

§ 54. Betimelig forinden hvert Lagmandsthing har Lagmanden i Overbær af to mandtalsførte Retsvidner (§ 494) ved Lodtrækning at udtage seks og tyve Lagrettemænd samt to Baramænd.

Kongen kan for hvert Lagfogt give almindelig Bestemmelse om, hvorlænge de udtrukne Lagrettemænd skal gjøre Tjeneste. Hvor ikke andet er bestemt, skal de tjenstgjøre under hele Thinget, og i ethvert Fald, indtil Forhandlingen af den paabegyndte Sag er tilendebragt.

Skal Lagrettemændene ikke gjøre Tjeneste under hele Thinget, har Lagmanden betimelig at udtage Lagrettemænd saa ofte, som fornødiges.

§ 55. Lodtrækning sker blandt alle paa Lagfognets almindelige Fortegnelser opførte Lagrettemænd med Undtagelse af dem, som allerede har tjenstgjort (§ 39) som Lagrettemænd efter sidste Valg eller er udtrukne til Tjeneste ved et endnu ikke afholdt Thing.

Bliver der ikke mindst dobbelt saa mange tilbage som det Antal, der skal trækkes, sker Trækningen blandt samtlige paa Fortegnelserne anførte.

Baramændene trækkes under Sagttagelse af de samme Regler blandt Lagrettemændene i den Kommune, hvor Thinget holdes, eller de nærmeste Kommuner efter vedkommende Regjeringsdepartements Bestemmelse.

Til at gjøre Tjeneste i Sager angaaende Forbrydelser eller Forsejler, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenesteplichter som Smand udtages, naar Begjæring derom betimelig er indløbet fra nogen Part, og Lagmanden finder Begjæringen besøiet, paa lige Maade fire Lagrettemænd af de i § 47 under Nr. 2 omhandlede særskilte Fortegnelser. I Sager, som udspringer af Forholdet mellem Skipper og Mandskab, bør dog ikke mere end to af de søkynlige være Skippere.

§ 56. Naar assides liggende Distrikt har særskilt Retssted, skal til de for samme berammede Thing Halvdelen af Lagrettemændene trækkes blandt de i Distriktet boende, den anden Halvdel blandt Lagfognets øvrige Lagrettemænd.

§ 57. Lodtrækningen foregaar paa den Maade, at Lagmanden nedlægger i en Urne luffede Sedler med samtlige de Lagrettemænds Numer, mellem hvilke Trækningen skal finde Sted, og efterat Sedlerne er sammenblandede, enkeltvis optager det bestemte Antal.

§ 58. Trækker Loddet Nogen, der efter Reglerne i det følgende Kapitel er udelukket fra at gjøre Tjeneste i nogen Sag, eller som vides at have lovligt Forsald, eller er i noget i § 53, sidste Led omhandlet Tilfælde, bliver han at forbigaa.

§ 59. Lodtrækningen og de Afgjorelser, som er truffene i Henhold til foregaaende §, indføres i en dertil bestemt Bog. Lodtrækningens Udfald meddeles Statsadvokaten, som er berettiget til at udfylde fem af de udtrukne Lagrettemænd. De en og tyve først udtrukne, som ikke udfyldes, samt Baramændene tilsiges til Møde ved Lagmandsthinget.

§ 60. Statsadvokaten sender uden Dphold Fortegnelse over de Lagrettemænd og Baramænd, der skal tilsiges til vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere, hvilke snarest muligt skal besørge Tilsigelserne udført, samt til de Tiltalte eller deres Forsvarere og i Sager angaaende Urekrankelser til de Fornærmede eller deres Rettergangssfuldmægtige. Saavidt muligt bør Lagrettemændene gives 3 Dages Varjel, hvis de bor i den By, hvor Thinget holdes, og ellers en Uges Varjel.

§ 61. Har Lensmanden eller Raadstuskriveren Kundskab om, at nogen Lagrettemand, som han skal tilsige, har lovligt Forsald eller er i noget i § 51, første eller andet Led eller § 53, sidste Led omhandlet Tilfælde, eller erklærer Lagrettemanden ved Tilsigelsen, at han ikke kan eller vil møde, skal den, som staar næst efter ham paa Fortegnelsen over Kommunens Lagrettemænd, dog med Forbigaaelse af dem, som har gjort Tjeneste tidligere efter sidste Valg eller er tilfagte til Tjenstgjøring ved endnu ikke afholdt Thing, tilsiges at møde i hans Sted. Er der ingen, som i Overensstemmelse hermed kan tilsiges, begyndes der paa samme Maade forfra paa Fortegnelsen. Findes overhovedet ingen Lagrettemand, som kan tilsiges, bliver Domsmandene at tilsige i den Orden, hvori de er valgte.

Meddelelse om de stedfundne Tilsigelser og om, hvorledes de ovenfor givne Bestemmelser er anvendte, indsendes til Lagmanden.

§ 62. Senest Dagen før Thingets Begyndelse opslaaes paa Retsstedet en Fortegnelse over de Lagrettemænd, som skal gjøre Tjeneste.

Er Tiltalte fængslet, maa Fortegnelsen forevises ham senest den nævnte Dag.

§ 63. Lagrettemand, som uden lovligt Forsald nægter eller undlader at møde eller iøvrigt vægrer sig for at opfylde sit Hverv, kan ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges

Bøder og derhos tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

Har han haft lovligt Forfald, men forsømt snarest muligt at anmelde samme, kan han efter Omstændighederne ligeledes ilægges Bøder og tilpligtes at tilsvare voldte Omkostninger.

Til lovligt Forfald medregnes saadanne Omstændigheder som, at Vedkommende ikke uden Fare for Helbred eller Belfærd eller uden Tilfidesættelse af vigtige og uopsættelige Forretninger eller Pligter kunde have mødt.

Al offentlig Hverv er alene Hvervet som Medlem af Storting, Valgmandsting (Distriktsforsamling) og Amtsting samt militær Tjeneste at betragte som Forfald.

§ 64. Er Antallet af de ved Lagmandstinget tilstede-værende Lagrettemænd, som kan gjøre Tjeneste, mindre end nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindre end tyve, Baramændene iberegne, uden at dog Lagrettelisten i sin Helhed er ugyldig, tilkalder Lagmanden blandt de Lagrettemænd, som hurtigt kan komme tilstede, det fornødne Antal, med Forbigaaelse, saavidt muligt, af dem, der tidligere har gjort Tjeneste, og efter Lodtrækning, forsaavidt der findes Valg mellem Flere. Saadan Tilkaldelse kan undlades, saafremt Parterne frafalder sin Ret til at udskyde Flere, end at der bliver mindst ti eller i Tilfælde elleve Lagrettemænd tilbage, som kan gjøre Tjeneste.

§ 65. Ved Tingets Slutning lader Lagmanden forfatte en Liste over de Lagrettemænd, som har gjort Tjeneste (§ 39). Listen indføres i en Bog, der opbevares af Lagmanden. Gjenpart meddeles vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere.

Syvende Kapitel.

Naar Rettens Medlemmer skal vige Sæde.

§ 66. Ingen kan have Sæde i Retten som Dommer, Lagrettemand eller Retskriver, naar han:

1. er Part i Sagen eller fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er beslægtet med den Sigtede eller den Fornærmede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Svendsnebarn eller ligesaa nær besvogret, endog om det Egteskab, som begrunder Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller
3. er eller har været Sigtedes eller Fornærmedes Egteskælle eller Forlovede, Fosterfader, Fostersøn, Fostermoder eller Fosterdatter eller staar i Forhold til nogen af dem som Værge eller Kurator, eller
4. har gjort Tjeneste som Sagkyndig eller aflagt Vidnesbyrd angaaende Sagen eller handlet i den paa Baatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Vegne, eller

5. er beslægtet i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søstende med Nogen, som handler i Sagen paa Paatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Begne, eller naar han er besvognet med nogen Saadan i op- eller nedstigende Linie, endog om det Vgteskab, som begrunder Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller er eller har været nogen Saadans Vgtesfælle eller Forlovede.

§ 67. I hoiere Instans maa endvidere Ingen have Sæde i Retten:

1. naar han selv eller Nogen, til hvem han staar i saadant Forhold, som i foregaaende § Nr. 5 nævnt, har deltaget i den tidligere Afgjørelse, eller
2. naar han staar i det i samme § Nr. 2 og 3 omhandlede Forhold til Nogen, der er Part i Sagen. Som Part betragtes Enhver, der tidligere har handlet i Sagen, naar Ansvar søges gjort gjældende mod ham.

§ 68. Naar forøvrigt særegne Omstændigheder foreligger, der er stiftede til at svække Tilliden til en Dommers eller Retskrivers Upartiskhed, og navnlig naar i Henhold hertil Begjæring fremsættes enten af Vedkommende selv eller nogen af Parterne, skal Retten beslutte, at han viger Sæde.

§ 69. Retten kan fatte Beslutning om, at Nogen skal vige Sæde, forinden Retsmøde sættes til Behandling af den Sag, hvorom der handles, og uden at Parterne er hørte. Regelen i § 170 finder her ikke Anvendelse. Udenfor Høiesteret og Rjæremaalsudvalget er den Omstændighed, at Spørgsmaalet gjælder Nogen, der beklæder eller er Medlem af Retten, ikke til Hinder for, at han selv afgjør det eller deltager i dets Afgjørelse.

Beslutning om, at nogen af Lagmandsrettens Medlemmer skal vige Sæde, er ikke Gjenstand for Rjæremaal. Ellers kan en Beslutning om, at Sæde skal viges, paafjæres, dog alene af Paatalemyndigheden.

§ 70. Skal en Dommer vige Sæde, har han at tage de i den Anledning fornødne Skridt, saasnart den Omstændighed, der gjør ham ugild, bliver ham bekjendt. Forrigt bør Begjæring om, at Nogen skal vige Sæde, fremsættes ved Forhandlingens Begyndelse, eller saasnart Grunden opstaar eller kommer til Vedkommendes Kundskab.

§ 71. Dommere og Retskrivere, som befinder sig i noget af de i §§ 66 og 67 nævnte Forhold, eller om hvem det i Henhold til § 68 er besluttet, at de skal vige Sæde, er berettigede til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ikke taaler Opfattelse.

Ottende Kapitel.

Den offentlige Baatalemyndighed.

§ 72. Den offentlige Baatalemyndigheds Tjenestemænd er:

1. Rigsadvokaten,
2. Statsadvokaterne og
3. Politiet, i Byerne Politimestrene og de dem underordnede Politiebedsmænd, paa Landet Politimestrene (Fogderne) og de dem underordnede Lensmænd.

Hvor Underdommeren tillige er Politimester (Foged), bliver efter Kongens nærmere Bestemmelse enten hans Dommerforretninger i Straffesager at henlægge under en anden Underdommer eller hans Forretninger som Politimester at overdrage til en anden Politiebedsmand eller Lensmand.

§ 73. Rigsadvokaten udnævnes af Kongen. Han skal være i Besiddelse af de Egenstaber, som er foreskrevne i Lov om Højesteretsadvokatens Bestikelse af 28de September 1857 § 2, Bogstav a—c. Med Hensyn til Bestemmelsen i Grundlovens § 22 betragtes han som Overøvrighed.

Rigsadvokaten har den overordnede Ledelse af Baatalemyndigheden. Alene Kongen kan udfærdige almindelige Regler og meddele bindende Paalæg angaaende Udførelsen af hans Hverv.

§ 74. Statsadvokaterne udnævnes af Kongen. De skal være i Besiddelse af de samme Egenstaber som for Rigsadvokaten foreskrevet.

Deres Antal skal mindst være elleve. Deres Embedsdistrikter bestemmes af Kongen; hvor de har at tage Bopæl, af vedkommende Departement.

Statsadvokaterne udøver Baatalemyndigheden under Rigsadvokatens Overledning. De skal selv udføre Sagerne for Lagmandsretterne.

§ 75. Politimestrene (Fogderne) staa som Baatalemyndighed under Rigsadvokaten og Stedets Statsadvokat. De skal som Regel selv eller ved en dem underordnet Tjenestemand udføre Sager angaaende Forseelser.

De til Baatalemyndigheden hørende underordnede Politietjenestemænd har ingen selvstændig Baatalemyndighed, uden hvor saadan er bleven dem overdraget, eller der ikke er Anledning til at indhente den Overordnedes Bestemmelse. I intet Tilfælde kan de beslutte Tilfælde eller Anse.

§ 76. Rigsadvokaten og Statsadvokaterne kan, naar det for Efterforskningens Skyld ansees for ønskeligt, rette sine Paalæg umiddelbart til Politiets underordnede Tjenestemænd.

§ 77. Kongen antager det fornødne Antal Personer med de for Sagførere foreskrevne Egenstaber til efter Baatalemyndighedens nærmere Bestemmelse at optræde paa det Offentliges Begue

1. ved Behandlingen af Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret samt ved Thingsvidner og Granskningsforretninger, der optages i Genhold til §§ 296 og 297, og
2. i andre Tilfælde for Meddomsret og Forhørsret, hvor dette undtagelsesvis paa Grund af Sagernes Bessaffenhed findes fornødent.

Til at udføre Sager ved Høiesteret antages Høiesteretsadvokater.

§ 78. Naar Nogen, der paa det Offentliges Vegne udfører en Sag for Retten, har Forsald, kan hans nærmeste Foresatte eller Rettens Formand antage en Sagfører eller anden til Hvervet fikket Mand i hans Sted.

§ 79. Den overordnede Tjenestemand kan selv overtage Udførelsen af Forretninger, som paahviler den Underordnede, eller lade en enkelt Forretning udføre af en Anden end den dertil nærmest bestemte.

§ 80. Naar Paatalemyndighedens Tjenestemænd er i noget i § 66 Nr. 1—3 eller § 67 omhandlet Tilfælde eller tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenkab eller har aflagt eller skal aflægge Vidnesbyrd, har gjort Tjeneste eller skal gjøre Tjeneste som Sagkyndige i Sagen, skal de give sin nærmeste Foresatte Meddelelse herom, forat han kan træffe saadan Forføjning, som i den Anledning findes fornøden.

§ 81. For offentlige Sagers Udførelse ved Høiesteret af Tjenestemænd, som ikke herfor oppebærer fast Løn, tilkjender Retten for hver enkelt Sag en passende Godtgørelse, der udredes af Statskassen.

Ved de øvrige Domstole ansætter Retten, forsaavidt fast Løn for Udførelsen af offentlige Sager ved samme ikke er bestemt, efter nærmere Regler, der gives af Kongen, for hver enkelt Sag en Godtgørelse, der ligeledes udredes af Statskassen. Rettens Ansættelse af Godtgørelsens Størrelse er Gjenstand for Revision og kan forandres af vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 82. De nærmere Regler angaaende Ordningen af Paatalemyndigheden gives af Kongen.

Niende Kapitel.

Paatalen.

§ 83. Domstolene træder i Straffesager kun i Virksomhed ifølge Begjæring af nogen Paataleberettiget, og deres Virksomhed ophører, naar Begjæringen tages tilbage, alt forsaavidt Undtagelse ikke er hjemlet i denne Lov.

§ 84. Strafbare Handlinger, der er offentlig Paatale undergivne, paatales i Embeds Medfør af Paatalemyndigheden. Dog udfræves:

1. Kongens Befaling eller Tilladelse, hvor saadan er nødvendig efter den gjældende Lovgivning;
2. Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, hvor det efter den gjældende Lovgivning er overladt til en saadan at bestemme, om Tiltale skal finde Sted;
3. Begjæring af den Fornærmede, naar den offentlige Baatale efter den gjældende Lovgivning afhænger deraf.

Dages Befalingen, Tilladelsen eller Opfordringen tilbage, forinden Dom er afsagt eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, stanser Forfølgningen.

§ 85. Uden Hensyn til Bevisets Stilling kan Baatale undlades:

1. i de Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel hertil,
2. naar Reglerne for Strafudmaalingen i Tilfælde af flere Forbryders eller Forførsers Sammenstød medfører, at ingen eller blot en ubetydelig Straf vilde komme til Anvendelse.

Ogsaa ellers kan Baatale undlades, naar det antages, at intet offentligt Hensyn kræver, at den strafbare Handling paatales, navnlig naar særdeles lang Tid er hengaaet siden dens Forøvelse, eller særdeles formildende Omstændigheder foreligger. Undladelsen kan gøres betinget af, at Sigtede ikke gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forførelse i Løbet af en vis, af Baatalemyndigheden sat Frist, der ikke maa overstige den for den strafbare Handling satte Forældelsesfrist og i ethvert Fald ikke 2 Aar.

§ 86. Indtil Dom er falden eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, kan en paabegyndt Forfølgning indstilles af de samme Grunde, hvorfor den fra Begyndelsen af kunde være undladt.

Strafaltes Sagen, efterat Hovedforhandlingen er paabegyndt, affiges Fristindelsesdom. Naar ellers den paabegyndte Forfølgning indstilles, gives skriftlig Meddelelse herom saavel til Sigtede som til Alageren, om Nogen har optraadt som saadan.

§ 87. Er en mod en Sigtede rettet Forfølgning indstillet, kan den udenfor det i § 91, første Afsnit omhandlede Tilfælde kun gjenoptages i Genhold til Reglerne i § 415, eller naar den er indstillet af Mangel paa Bevis, og Beviser af Vægt senere opdages.

I det i § 85 Nr. 2 omhandlede Tilfælde kan ny Forfølgning atter aabnes, hvis Sigtede ikke sælles i Straf for den eller de strafbare Handlinger, som er gjort til Gjenstand for Baatale.

I det i § 85, sidste Led omhandlede Tilfælde af betinget Undladelse af Baatale kan Forfølgningen atter aabnes, hvis Sigtede inden den bestemte Fristis Udløb gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forførelse.

§ 88. Tiltale for strafbare Handlinger, begaaede af Embedsmænd som saadanne, beslattes af Kongen.

Ellers har Rigsadvokaten og Statsadvokaterne Myndighed til at beslutte om Forfølgningen.

§ 89. Rigsadvokaten har selv at afgjøre Spørgsmaalet om Tiltale, naar der handles om

1. Forbrydelser, for hvilke Straffen er bestemt saaledes, at Fængsel paa Livstid kan anvendes,
2. Forbrydelser, strafbare efter Straffelovens Kapitel 8, 9 eller 10 eller §§ 135, 137, 142, 144, 163—165, samt Forbrydelser ved trykt Skrift.

§ 90. Politiet kan i alle Sager foretage Efterforskning og i paatrengende Tilfælde begjære aabnet retslig Forundersøgelse. Det kan i Sager angaaende Forseelser, forsaavidt ikke andet er bestemt, rejse Tiltale og beslutte at undlade eller frasalde Forfølgning.

§ 91. En af underordnet Myndighed fattet Beslutning om at undlade eller frasalde Forfølgning kan omgjøres af den Overordnede, naar Meddelelse herom tilstilles Sigtede senest to Maanedes, efterat han er bleven underrettet om den første Afgjørelse.

Beslutter en Statsadvokat i Henhold til § 85, sidste Led at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, har han uden Ophold at afgive begrundet Indstilling herom til Rigsadvokaten.

Beslutter Rigsadvokaten i samme Tilfælde at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, hvis Paatale tilkommer ham ifølge § 89, afgiver han uden Ophold en begrundet Indstilling herom til Kongen, hvem den endelige Afgjørelse tilkommer.

En af underordnet Myndighed iværksat Forfølgning kan fralades af den Overordnede.

§ 92. Strafbaar Handlinger, som ved Lovgivningen er henvisste til Paatale ved Private, forfølges af den Paataleberettigede overensstemmende med Reglerne i Kapitel 31.

Er flere Personer fornærmede, kan enhver af dem udøve Paataleretten uafhængig af de Øvrige. Har nogen Enkelt reist Paatale, har de Øvrige kun Ret til at tiltræde Sagen i den Stilning, hvori den befinder sig. Enhver af Retten i Sagen trufne Afgjørelse over til Gunst for Sigtede sin Virkning ogsaa ligeoverfor de Paataleberettigede, der ikke har deltaget i Sagen.

§ 93. Privat Forfølgning af strafbare Handlinger, hvis offentlige Paatale er betinget af den Fornærmedes Begjæring, kan alene foregaa efter Reglerne i § 94.

Sager, som alene forfølges af det Offentlige, forsaavidt Paatalemyndigheden dertil finder særlig Grund, bliver, saalænge saadan

Paatale ikke besluttet, i enhver Henseende at betragte og behandle som Sager, undergivne udelukkende privat Paatale.

§ 94. Har Paatalemyndigheden helt eller betingelsesvis nægtet at paatale eller frasalbt paabegyndt Paatale, uden at dette har Hjemmel i § 85 Nr. 2, eller har den vedtaget en Dom, hvorved Tiltalte helt eller delvis er frikendt eller dømt for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end paastaet, kan den Fornærmede forfølge Sagen, medmindre han har erklæret, at han ikke begjærer den paatalt (§ 279). Er han død, kan hans Egtefælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende samt Arvinger træde i hans Sted. I saa Fald kommer Regelen i § 92, 2det Led til Anvendelse.

§ 95. Indbefatter en Handling Forbrydelser eller Forseelser, der dels er offentlig, dels privat Paatale undergivne, kan Paatalemyndigheden forfølge samtlige under et, naar Begjæring derom er fremsat af den Fornærmede.

I Sager angaaende Vrekænkelse kan den Fornærmede slutte sig til den offentlige Forfølgning, og der tilkommer ham da de samme Partsrettigheder som efter § 435, 2det Led og § 436. At den Fornærmede har sluttet sig til Forfølgningen, har ingen Indflydelse paa Afdelingen til at føre ham som Vidne.

§ 96. Retten prøver ved Forhandlingens Begyndelse, om den, der forfølger Sagen, er berettiget til at paatale.

Hvis Begjæring fra den Paataleberettigede foreligger, kan Sigtede ikke ligeoverfor Paatalemyndigheden bygge nogen Indsigelse mod Forfølgningen derpaa, at Handlingen blot er privat Paatale undergivet, hvorimod Retten i Embeds Medfør afviser Sagen, naar den finder, at det allerede, da Tiltale rejstes, var klart, at det Offentlige ingen Paatale havde.

Tiende Kapitel.

Sigtede og hans Forsvar.

§ 97. Den Mistænkte er at anse som Sigtet, naar Forfølgning mod ham er indledet for Domstolen eller forberedt ved Beslutning om eller Iværksættelse af Beslag, Ransgning eller Paa-gribelse eller lignende mod ham rettede Forholdsregler.

§ 98. Har Sigtede ikke naaet Mindreaarighedsalderen, tilkommer de ham tillagte Partsrettigheder ogsaa Bærgen.

Er han findsvag, har Bærgen hans Partsrettigheder.

§ 99. Sigtede har Ret til at lade sig bistaa af en Forsvarer paa ethvert Trin af Forfølgningen. Under Hovedforhandling for Lagmandsret kan han lade Forsvaret udføre af flere.

Er Sigtede under 15 Aar, tilkommer Valget af Forsvarer Bærgen.

§ 100. I alle Sager, for hvilke ikke Andet særlig er be-

stemt (§§ 373, 377, 389, 404, 430 og 432), skal Sigtede have Forsvarer:

1. ved Hovedforhandlingen samt ved Thingsvidner og Granfninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297;
2. ved Afhørelse af Vidner eller ved Granfning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
3. ved Retsmøder, der afholdes, uden at Sigtede er varsløt, eller saafremt han er fængslet, uden at han er fremstillet til Møde;
4. ved Retsmøder, fra hvilke Sigtede i Henhold til § 278, 3die Led er bleven udelukket.

§ 101. I de Tilfælde, som omhandles i § 100, skal offentlig Forsvarer bestikkes, saafremt den Sigtede ikke selv gylldigen har valgt en Forsvarer, eller det til Sigtedes Tary findes fornødent, at der opnævnes Nogen ved Siden af den Valgte, eller saafremt den valgte Forsvarer i Henhold til § 278, 3die Led er udelukket fra Retsmødet.

§ 102. Naar Bestikkelse af offentlig Forsvarer ikke er nødvendig efter Reglerne i § 101, men findes fornøden paa Grund af Tilfældets særegne Bestaffenhed, skal der efter Ansøgning af en Sigtet, som er uformuende til at antage Forsvarer paa egen Bekostning, bestikkes ham en offentlig Forsvarer.

§ 103. Som Forsvarere benyttes ved Høiesteret Høiesteretsadvokater. Ved de øvrige Retter kan enhver Sagfører eller efter særskilt Tilladelse af Retten en anden uerhygtet og til Hvervet stiftet Mand benyttes dertil.

Som Forsvarer maa Ingen benyttes, der har saa langt borte fra Retsstedet, at Sagens Behandling paa Grund deraf vilde blive væsentlig forsinket.

§ 104. Til at gjøre Tjeneste som offentlige Forsvarere antager Kongen ved Høiesteret et tilstrækkeligt Antal Høiesteretsadvokater og ved de andre Retter et tilstrækkeligt Antal Sagførere eller andre til Hvervet stiftede Mænd.

§ 105. Forsvarer for den enkelte Sag eller det enkelte Retsmøde bestikkes af Rettens Formand; dog kan til Undgaelse af Ophold Lagmanden i sit Sted overlade en Underdommer at bestikke Forsvarer. Er flere Forsvarere antagne for samme Domstol og i samme Retskreds, bør det, hvor intet derfor er til Hinder, iagttages, at de efter Tur bestikkes til Udførelse af Forsvaret under Hovedforhandling.

§ 106. Er der ikke Anledning til at bestikke en af de efter § 104 antagne Forsvarere, kan Rettens Formand bestikke en anden, der efter § 103 kunde være valgt dertil.

Det samme gjælder, hvor en Forsvarer faar Forfald eller udebliver i Tilfælde, hvor Benyttelse af Forsvarer er foreskrevet eller findes nødvendig.

§ 107. Den af Sigtede valgte Forsvarer bliver, hvor ikke Omstændighederne gjør det utilraadeligt, paa Begjæring at beskikke som offentlig Forsvarer. Det Offentlige maa dog ikke derved paa- drages forøgede Udgifter.

Hører han til de for Retsfredsen efter § 104 antagne Forsvarere, kan han udenfor de i § 109 omhandlede Tilfælde gjøre Tjeneste som offentlig Forsvarer uden særlig Beskikkelse.

§ 108. Hvis ikke Rettens Formand bestemmer anderledes, træder den beskikkede Forsvarer af, naar Sigtede gyldigen har valgt en anden. Dog maa Sagen ikke opholdes ved, at Sigtede uden Angivelse af Grunde, som Rettens Formand billiger, antager en ny Forsvarer istedetfor den beskikkede eller den af ham tidligere valgte.

Findes det fornødent til en betryggende Varetagelse af Sigtedes Liv, kan Rettens Formand beskikke en anden Forsvarer istedetfor den oprindelige beskikkede.

§ 109. Som Forsvarer maa ingen beskikkes:

1. som selv er fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. som er beslagt eller besvogret med Sigtede eller Fornærmede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskende, eller som er eller har været Sigtedes eller Fornærmedes Vgtesfælle eller Forlovede, Fosterfader, Foster søn, Fostermoder, Fosterdatter, eller
3. som tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenkab eller optræder i Sagen som Vidne eller Sagkyndig.

Som Forsvarer i høiere Instans maa endvidere ingen beskikkes, der staar i saadant Forhold som under Nr. 2 omhandlet til nogen Part i Sagen (jfr. § 67 Nr. 2, sidste Punktum), hvis Interesse strider mod Sigtedes.

§ 110. For flere Sigtede, hvis Interesser staar i Strid, maa samme Person ikke være Forsvarer i samme Sag.

§ 111. De offentlige Forsvarere tilkommer i de Tilfælde, som omhandles i §§ 100 og 102, Godtgjørelse af Statskassen, der bestemmes efter Reglerne i § 81 med den af § 107 flydende Begrænsning.

§ 112. Retten kan samtykke i, at andre Personer optræder i Retsmødet ved Siden af den egentlige Forsvarer til Varetagelse af Sigtedes Liv, uden at dog forøvrigt de om Forsvarere givne Bestemmelser kommer til Anvendelse paa dem.

Ellevte Kapitel.

Retsmøder og Retsbøger.

§ 113. Retsmøderne er offentlige, forsaavidt intet Modsat er bestemt i denne Lov. Dog kan Retten ved Kjendelse beslutte, at et Retsmøde helt eller delvis holdes for lukkede Døre, naar Offentligheden vilde krænke Erbarhed, eller Hensynet til Statens Forhold til fremmede Magter kræver Hemmeligholdelse, eller naar Sigtede er under 18 Aar og tilstede i Retsmødet.

Under Efterforskningen og den retslige Forundersøgelse kan Retten tillige beslutte at lukke Dørene, naar den finder særlig Grund til at antage, at Offentligheden vil kunne hindre Sagens fuldstændige og paalidelige Dplysning, eller naar Sigtede begjærer det under Paaberaab af Grunde, som Retten finder fyldestgjørende.

Om hvorvidt Offentlighed ikke skal finde Sted, forhandles for lukkede Døre.

§ 114. At et Retsmøde holdes for lukkede Døre, er ikke til Hindrer for, at Retten, hvor særlige Grunde taler derfor, kan tillade enkelte Personer, der ingen Befatning har med Sagen, at være tilstede.

§ 115. Offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Retsmøder udenfor Hovedforhandlingen maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde ved Kjendelse har givet Samtykke dertil. Overtrædelse straffes med Bøder.

Hvor der findes Grund til at antage, at offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Hovedforhandlingen vil kunne have skadelig Indflydelse paa Sagens Dplysning eller Bedømmelse, kan Retten ved Kjendelse bestemme, at saadan Gjengivelse af Forhandlingerne eller visse Dele af samme ikke maa finde Sted, forinden Dom er affagt. Kjendelsen ophæves, saasnart Grundene for samme ikke længere antages at være tilstede. Overtrædelse straffes med Bøder.

Holdes Retsmødet for lukkede Døre, og Retten finder, at det Forhandlede af nogen Grund overhovedet bør holdes hemmeligt, giver den alle Vedkommende Paalæg derom. Paalægget optegnes i Retsbogen. Private Forvarere betragtes, hvad Strafbarheden angaar, lige med Bestillingsmænd.

§ 116. Under offentligt Retsmøde kan Afgang nægtes Personer under atten Aar samt Enhver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærvær vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, som indlades.

§ 117. Naar Retten bestaar af enkelt Dommer, skal to Retsvidner tilkaldes overensstemmende med de gjældende Regler.

Som Retsvidner i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenesteplichter som Smand benyttes, hvor dertil er Anledning, Mænd, som er kyndige i Søvæsen og Skibs-anliggender.

§ 118. Som Retsvidne maa ingen gjøre Tjeneste, der

1. selv er fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er Sigtedes eller Fornærmedes Egtfælle, eller
3. er beslægtet eller besvognet saa nær som Søstende med nogen af disse eller Dommeren, Retskriveren eller dem, der optræder i Mødet paa det Offentliges, Sigtedes eller Fornærmedes Begne, eller
4. staar i nogen af de nævnte Personers Tjeneste.

§ 119. Rettens Formand vaager over, at Forhandlingerne foregaar med Orden og Værdighed. Han kan afbryde og tilrettevise Enhver, der tillader sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisningen, kan Retten fratage ham Ordet.

Personer, der ved utilbørlig Udfærd forstyrre Forhandlingerne eller krænke Domstolens Værdighed, kan Retten vise ud.

§ 120. For Fornærmelser mod Domstolen eller nogen af de for samme Mødende og for Udfærd, hvorved Forhandlingen forstyrres eller dens Værdighed krænktes, samt for Ulydighed mod Rettens eller dens Formands Befalinger kan Retten ved Kjendelse paa Stedet ilægge den Skyldige en Bod. Trænger Nogen sig ind i Retsfalen efter at være vist ud, eller vedbliver han paa anden Maade at forstyrre Forhandlingerne, kan han ved Kjendelse beslattes hensat i fængsling forvaring, saalænge Retsmødet varer, dog ikke over 3 Dage. Saadan Bod eller Fængsling er ikke til Hinder for, at Gjerningen forfølges paa sædvanlig Maade, men kommer i Betragtning ved Strafudmaalingen.

Ved ovenstaaende Bestemmelser gjøres ingen Forandring i de i Lov om Høiesteret af 12te September 1818 §§ 12 og 13 indeholdte Forskrifter.

§ 121. Afhørelse af Personer, der ikke er det norske Sprog mægtige, sker ved edfæstet Tolk. Redtegnelsen sker i det norske Sprog. Retten kan anordne, at Forklaringen nedskrives af Tolken i det fremmede Sprog og forelægges Bedkommende til Bedtagelse.

Udenfor Hovedforhandlingen kan Dommeren selv være Tolk, naar han er det fremmede Sprog mægtig.

Stillingen som Tolk kan forenes med Stillingen som Retskriver.

§ 122. Er den, som skal afgive Forklaring, døv, benyttes skriftlige Spørgsmaal; er han stum, opfordres han til at give skriftlige Svar. Døvstumme afhøres ved skriftlige Spørgsmaal og

Svar. Kan de ikke afhøres paa denne Maade, sfer Afhørelsen ved Hjælp af Tolk.

§ 123. Med Hensyn til Tolkens Antagelse og Edfæstelse forholdes efter de om Sagkyndige givne Forskrifter.

§ 124. Ved ethvert Retsmøde føres der Bog, hvori optegnes Tiden og Stedet for Retsmødet, Dommerenes, Lagrettemændenes, Retsvidnernes og Retskriverens Navne, Sagens Numer og Betegnelse i Henhold til Anklagen, Parternes Navne og Navnene paa de Personer, der er tilstede paa disses Begne. Forhandlingernes Gang optegnes efterhaanden; navnlig maa det kunne sees, hvorvidt de foreskrevne Former er iagttagne. De afhørte Vidner og Sagkyndige nævnes, ligesaa, hvad der er fremlagt eller oplæst. Fuldstændig indtages alle Paastande, Andragender og Indsigelser, forsaavidt de ikke indeholdes i Skrifter, som afgives til Retten. Ligesaa alle Rettens og Lagrettens Kjendelser, Domme og Beslutninger.

§ 125. Tilstaaelser og andre vigtige Erklæringer af Sigtede, Forklaringer, der er bestemte til at oplæses eller antages at ville blive oplæste under Hovedforhandlingen, samt Vidners og Sagkyndiges Udtalelser, naar der opstaar Mistanke om, at de vil kunne paadrage Strafsansvar, gjengives altid fuldstændigt og saavidt muligt med Vedkommandes egne Ord.

Alf andre Forklaringer, afgivne af Sigtede, Vidner eller Sagkyndige udenfor Hovedforhandling, gjengives alene Indholdet med Udeladelse af det, der skjønnes ikke at kunne have Betydning for Sagen. Forsaavidt en Forklaring stemmer med en allerede tidligere i Retsbogen gjengiven, er en Henvisning til denne tilstrækkelig.

Efterhvert som Optegnelsen er tilendebragt for hver enkelt Persons Vedkommende, oplæses det nedskrevne til Vedtagelse. Fordrer han Rettelser, skal disse nedskrives.

§ 126. Ved Lagmands- og Meddomsretterne skal udenfor de i § 125, første Led nævnte Tilfælde de af Sigtede, Vidner og Sagkyndige afgivne Forklaringer blot gjengives med den Fuldstændighed, hvormed det uden Afbrydelse af Forhandlingens Gang kan ske, og ikke oplæses til Vedtagelse.

Dog kan Meddomsretten, hvor den til Undgaaelse af Thingsvidne i Tilfælde af fornyet Behandling finder det hensigtsmæssigt, beslutte at lade Forklaringerne optegne og oplæse til Vedtagelse overensstemmende med § 125, andet og tredje Led.

Har en afhørt Person intet havt at forklare angaaende Sagen, bør dette altid anmærkes.

§ 127. Naar nogen af Parterne betimelig forlanger det og udreder de dermed forbundne Omkostninger skal Rettens Formand, hvor dertil er Anledning, lade Forklaringerne optage med Hurtigskrift af edsvorne Hurtigskrivere. Ogsaa i andre Tilfælde kan dette ske,

naar Retten finder det paa krævet af Omstændighederne. Optegnelserne skal snarest muligt overføres i sædvanlig Skrift og forelægges Rettens Formand eller den af Dommerne, han dertil bemyndiger, samt Retskriveren til Prøvelse og vedlægges Retsbogen med disses Paategning om, hvad de har at bemærke.

§ 128. Forsaavidt særskilt Retskriver ikke er ansat, bør der i Almindelighed benyttes Protokolfører, naar Sigtede eller Vidner afhøres.

§ 129. Retsbogen underskrives af Dommerne, Retskriveren og Retsvidnerne. Den afgiver, hvad angaar de Former, som efter Loven skal iagttages, Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingene. Modbevis er dog ikke udelukket.

§ 130. Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

Retskriveren bevarer de enhver Sag vedkommende Dokumenter. Af Dokumenter, der benyttes som Bevis, skal, naar de forlanges tilbageleverede, bekræftede Gjenparter forblive i Rettens Arkiv; dog undtages herfra Udskrifter af offentlige Protokoller. Om Gjenpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre saadanne Dokumenter af særdeles betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 131. Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kan Parterne og andre, for hvem det er af Betydning, hos Retskriveren forlange Udskrift af Retsbøgerne og af de til en Straffesag hørende Dokumenter, der beror i Rettens Arkiv.

Nægter Retskriveren at meddele Udskrift eller at udlevere Dokumenter, kan Spørgsmaalet forelægges Retten til Afgjørelse.

§ 132. De nærmere Forskrifter angaaende Retsbøgernes Indretning gives af Rongen.

Tolvte Kapitel.

Forening af Straffesager, Værnething m. B.

§ 133. Forfølgning mod samme Person for flere strafbare Handlinger eller mod flere Personer som Medskyldige i samme Handling bliver at forene i én Sag, forsaavidt det lader sig gøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed.

Tilkommer Paatalen Forskjellige, kan saadan Forening finde Sted, naar de kommer overens derom.

§ 134. Med Rettens Samtykke kan ogsaa udenfor de i § 133 omhandlede Tilfælde Forfølgningen af flere strafbare Handlinger forenes i én Sag, ligesom flere forenede Sager efter dens Befaling eller med dens Samtykke kan adstilles.

§ 135. Enkeltstaaende Retshandling foretages i Regelen i den Retsreds, inden hvilken den Person bor eller opholder sig,

eller den Ting findes eller antages at være, i Anledning af hvilken Retshandlingen finder Sted.

Retsklig Forundersøgelse aabnes i den Retsfreds, hvor den strafbare Handling er forøvet, eller hvor Sigtede er paagreben eller bor eller opholder sig, eller hvor de fleste Bevisligheder antages at kunne tilveiebringes.

§ 136. Hovedforhandling foretages i den Retsfreds, hvor den strafbare Handling er forøvet, eller, om dette er uvist, i en af de Retsfredse, hvor den antages at være forøvet.

Er den strafbare Handling begaaet paa norsk Skib i Udlandet eller paa aaben Sø, forfølges den i den Retsfreds, hvor Skibet hører hjemme, eller som det først anløber, eller hvor nogen Undersøgelseshandling først iværksættes.

Gives intet saadant Bærneeting, eller vilde Benyttelsen af samme volde Sigtede eller Vidner væsentlige Ulemper, kan Forfølgningen ske der, hvor Sigtede har Bopæl, eller, om han ingen Bopæl har, der, hvor han opholder sig.

§ 137. Kan intet Bærneeting efter § 136 paavises i Riget, eller vilde Forfølgning ved noget af disse medføre større Ulemper for Sigtede eller Vidner, betydeligt Tidsforbrug eller forøgede Udgifter, kan Sagen forfølges der, hvor Sigtede er paagreben, eller hvor Oplysningerne lettest kan staves tilveie.

§ 138. Strafbaar Handlinger, hvis Paatale kan ske i én Sag, kan i Fællesskab forfølges i enhver Retsfreds, hvor nogen enkelt af dem kunde være forfulgt.

Deles Sagen efter Hovedforhandlingens Paabegyndelse, afhænger det af Retten, hvorvidt den Del af Sagen, som alene ifølge denne Paragraf er indbragt for den, skal fremmes til Paadømmelse.

§ 139. Naar særegne Grunde taler derfor, kan Høiesteret tilstaa Afvigelse fra Reglerne om Bærneeting, selv om Sag allerede er anlagt.

Udgaar Andragendet herom fra Sigtede, indsendes det gennem Paatalemyndigheden og ledsages af dennes Erklæring.

Er Andragendet uafgjort ved Sagens Paaraab, afgjør Retten, om Hovedforhandling desuagtet kan finde Sted.

§ 140. Paatalemyndigheden kan med Samtykke af den Ret, for hvilken Sagen er indbragt, overføre Forfølgningen til et andet Sted, hvor et Bærneeting for Sagen høves.

§ 141. Med Modpartens Samtykke kan Afvigelse fra Bærneetingsreglerne finde Sted.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke paa Embeds Begne, hvorvidt Sagen er indbragt for ret Bærneeting.

§ 142. Er en Sag afvist fra en Domstol som ikke ret Bærneeting, er denne Afgjørelse forsaavidt bindende for andre Domstole af samme eller lavere Orden.

§ 143. De enkelte Undersøgelseshandlinger af en Domstol,

som ikke var ret Værnething, er ikke ughybige alene af den Grund, at Værnethinget var urigtigt.

§ 144. Den Ret, ved hvilken retslig Forundersøgelse eller Hovedforhandling er aabnet, kan ogsaa udenfor sin egen Kreds foretage Retshandlinger, der hører til Sagens Behandling, naar Hensynet til denne gjør det ønskeligt, eller Ophold eller Omkostninger kan undgaaes derved.

Hvor der er Fare ved Ophold, kan enhver Forhørsret foretage saadanne Handlinger udenfor sin egen Kreds.

§ 145. Kræves der, forinden retslig Forundersøgelse er aabnet eller Tiltale reist, Befaling, Bemyndigelse eller Stadfæstelse af Retten i Anledning af en Handlings Foretagelse, udgaar den fra Forhørsretten paa det Sted, hvor Handlingen er eller tilsigtes foretagen. Efter de nævnte Tidspunkter udgaar den som Regel fra den Ret, ved hvilken Sagen staar.

Er der Fare ved Ophold, kan den fornødne Befaling eller Bemyndigelse erholdes af enhver Forhørsret.

Trettende Kapitel.

Forkyndelser, Meddelelser og Frister.

§ 146. Hvor Loven foreskriver, at Noget skal forkyndes, besørges Forkyndelsen af et Stevnevidne eller en af Politiets Tjenestemænd. Dog skal Forelæg og Domme altid forkyndes ved et Stevnevidne eller en af Politiets Tjenestemænd under Tilfaldelse af et Vidne.

Den, som enten selv er Part i Sagen eller fornærmet ved den strafbare Handling eller gift med eller i op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie saa nær som Søstende beslægtet eller besvognet med Sigtede eller Fornærmede, kan ikke besørge Forkyndelsen eller benyttes som Vidne ved denne.

§ 147. Det, som skal forkyndes, udsærdiges i to eller, om fornødiges, flere Eksemplarer.

§ 148. Forkyndelsen skal saavidt muligt iværksættes for Vedkommende personlig, ordentligvis paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted. En Forkyndelse for Vedkommende personlig er gyldig, hvor som helst han træffes. Forkyndelsen bør ikke uden Nødvendighed ske paa Søn- eller Helligdage eller udenfor almindelig Dagstid.

Skriftet skal paa Forlangende oplæses for Vedkommende.

§ 149. Træffes ikke Vedkommende paa Bopæl eller stadigt Arbejdssted, kan Forkyndelsen der ske til voksne Personer af samme Husstand eller til nogen anden der stadig tilstedeværende voksen Person.

Har Vedkommende ikke nogen Bopæl eller noget stadigt Arbejdssted i Riget, kan den ske i hans midlertidige Opholdssted

til voksne Personer af hans Husstand eller til den, hos hvem han bor, eller nogen til dennes Husstand hørende voksen Person.

Til anden voksen Person kan den sse, naar ingen af de Nævnte forefindes, og han erklærer sig villig til at besøge den.

§ 150. Det ene Eksemplar af det forkyndte Skrift overgives den, for hvem Forkyndelsen sker; i de i § 149 omhandlede Tilfælde skal Stevnevidnet paategne, for hvem, naar og hvor Forkyndelsen er skeet. Nægtes Modtagelsen, efterlades Skriftet.

Om Forkyndelsen udfærdiges desuden enten paa det andet Eksemplar eller særskilt en Bevidnelse, der foruden Paategning om, for hvem, naar og hvor den er skeet, tillige indeholder Oplysning om alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade beror, samt hvad der forøvrigt er bragt i Erfaring, eller hvad Modtageren har udtalt, forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Skriftet kan antages betimelig at ville komme Vedkommende selv i Hænde.

Saadan Bevidnelse er dog uforuden, hvor den, for hvem Forkyndelsen paa egne Vegne sker, ved underskrevet og dateret Paategning paa Skriftet vedtager lovlig Forkyndelse, idet det isaa-fald er tilstrækkeligt, at vedkommende Stevnevidne eller Polititjenestemand underskriver til Bitterlighed.

§ 151. Nægter nogen af de i § 149, 1ste og 2det Vednævnte Personer at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer Nogen, hvor det kan gøres uden Udgift eller særdeles Besvær, at overlevere Vedkommende det forkyndte Skrift, kan han ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bod samt tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Vægning eller Undblivelse voldte Omkostninger.

§ 152. Stevnevidner og Politiets Tjenestemand har ved Udførelsen af Forkyndelsen ikke blot at handle efter de givne Paalæg, men ogsaa selv efter Evne at søge alle fornødne Underretninger og i fornødent Fald at træffe særlige Foranstaltninger til, at Forkyndelsen kan blive Vedkommende betimelig bekjendt. Hvor Ophold derved kan undgaaes, pligter de at udføre Forkyndelser ogsaa udenfor sit Distrikt.

De nærmere Regler angaaende Stevnevidners og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager gives af Rengen.

§ 153. Har Vedkommende bekjendt Bopæl i Udlandet sker Forkyndelsen, hvor den ikke overensstemmende med foranstaaende Regler foregaar her i Riget, paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Er Begjæring af en Ret fornøden hertil, kan den erholdes udfærdiget hos enhver saadan.

Den norske Konsul paa Stedet pligter paa Forlangende at besøge det Fornødne til Forkyndelsens Sværskættelse.

§ 154. Naar en Forkyndelse ikke kan foregaa paa nogen af de ovennævnte Maader, kan en Udskrift af det, som skal forkyndes, eller af dets væsentligste Indhold opslaaes paa Retsstedet, tilligemed Meddelelse om, at vedkommende Skrift beror til Afhentelse paa Rettens Kontor.

Indeholder det, som skal forkyndes, en Indkaldelse af Sigtede til Hovedforhandling eller en Erklæring om Anke eller Indbringelse for høiere Ret, maa denne Udskrift tillige samtidig bekendtgjøres ved Indrykkelse i den almindelige Rundgjørelsestidende og et eller flere af de mest udbredte Blade paa det Sted, hvor Sigtede sidst havde Bopæl eller opholdt sig. Vides eller have Formodning om Sigtedes Opholdssted i Udlandet, skal Underretning derhos søges givet ham gennem anbefalet Brev.

Forkyndelsen ansees skeet, naar fire Uger er hengaaet efter Opplaget paa Retsstedet og Indrykkelsen i Rundgjørelsestidenden.

§ 155. Meddelelser, som under en Sag sker til Vedkommende personlig inden Retten, træder i Stedet for Forkyndelse.

Paa Forlangende skal en skriftlig Gjengivelse af det Meddelte inden 24 Timer udlægges til Afhentning paa Rettens Kontor.

§ 156. Mellem offentlige Myndigheder, Sagførere og offentlige Forsvarere kan istedetfor Forkyndelse Meddelelse ske underhaanden mod Modtagelsesbevis.

§ 157. Andre Meddelelser end de oven omhandlede gives, naar de udgaar fra nogen offentlig Myndighed, paa den Maade, som i Tilfælde findes hensigtsmæssig. Udgaar de fra Andre, er Bevidnelse af nogen offentlig Myndighed eller Vedkommendes skriftlige Erkjendelse Bevis for, at Meddelelsen har fundet Sted.

Paa Steder, hvor Ombæring af Breve til Adressaternes Bopæl ikke finder Sted, skal dette dog ske med Breve angaaende Straffesager, naar Begjæring derom fremkommer fra nogen offentlig Myndighed.

§ 158. Ved Beregningen af Frister medregnes ikke den Dag, da den Begivenhed indtræder, fra hvilken Fristen begynder at løbe.

Naar en Frist, inden hvis Udløb Noget maa foretages, ender med en Helligdag, ansees den for at være udløben med den nærmest følgende Hverdag.

§ 159. Naar Noget skal meddeles eller forkyndes inden en bestemt Frist, er det, hvor Post eller Stevnevidne benyttes, tilstrækkeligt, at det er afgivet til Posten eller Stevnevidnet inden Fristens Udløb.

§ 160. Hvor der i denne Lov er foreskrevet et bestemt Varfel, skal dertil lægges det Antal Dage, som antages at medgaa til Reise fra den Varsledes Opholdssted til Retsstedet, samt den Tid, som er fornøden til Forberedelse af Reisen.

§ 161. Forjaaviddt intet Mødsat er bestemt, tilkommer den Sigtede ved Indkaldelse til Hovedforhandling tre Dages og ved

Indkaldelse til andre Retsmøder 24 Timers Barsel og andre Personer i ethvert Tilfælde Aftens Barsel.

Til Retsmøder, der afholdes under de store Saltvandsfiskerier, er saabel Sigtede som andre Personer pligtige at møde efter Barsel, forkyndt samme Dag.

Tjortende Kapitel.

Retternes Raadslagninger og Afgjørelser.

§ 162. Forinden Dom affiges, skal der, hvor Retten bestaar af flere Medlemmer, finde en mundtlig Raadslagning og Stemmegivning Sted.

Det samme gælder ved andre Afgjørelser, saafremt det begjæres af noget Medlem, eller der ikke straks er Enighed mellem samtlige Rettens Medlemmer.

§ 163. Raadslagningen og udenfor Høiesteret tillige Stemmegivningen foregaar for lukkede Døre. Formanden leder Forhandlingen, stiller Spørgsmaalene og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig i den Orden, som ved Lodtrækning bestemmes. I Henhold til Stemmegivningens Resultater forfatter Formanden Dommen eller Afgjørelsen og, hvis intet Andet af Retten bestemmes, ogsaa dens Begrundelse. Rettens Skriver er tilstede ved Stemmegivningen og fører Bog over den.

§ 164. I Tilfælde af Stemmelighed gælder den for Sigtede gunstigste Mening.

Er der Uenighed angaaende Stemmegivningens Udfald, afgjøres dette ved særskilt Stemmegivning. Staar Stemmerne herved lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 165. Over Skyldspørgsmaalet afstemmes særskilt. Hertil henregnes ikke Spørgsmaalet om Straffens Udelukkelse paa Grund af Forældelse og lignende udenfor det forbryderiske Forhold liggende efterfølgende Omstændigheder, som har Indflydelse paa Strafbarheden, og Spørgsmaalet om Straffens Forhøielse paa Grund af Gjentagelse, undtagen forsaavidt angaar det Tidspunkt, da den paatalte Gjerning blev begaaet.

§ 166. Ved Spørgsmaalet om Dømmelse af Straf deltager de, der har stemt for Tiltaltes Frifindelse med Hensyn til Skyldspørgsmaalet, ikke i Afstemningen, men ansees, som om de havde tiltraadt den for Tiltalte gunstigste af de afgivne Stemmer.

§ 167. Afgjørelser, hvorved Sigtede domfældes eller frifindes, er Domme; andre Afgjørelser er Kjendelser, naar de i Loven udtrykkelig er betegnede som saadanne, eller naar de afflutter Sagen eller en selvstændig Del af den.

§ 168. Domme og Kjendelser affiges i Retsmøder og skal ledsages af Grunde.

Afgjørelser, der ikke er Kjendelser eller Domme, saavel som Kjendelser af proceslebende Art kan omgjøres.

Det samme gjælder Kjendelser, hvorved nogen Fraværende er ilagt Ansvar for sin Udeblivelse, naar Begjæring derom fremsættes inden fjorten Dage, efterat Kjendelsen er ham forkyndt.

§ 169. Forekommer i Domme eller Kjendelser Skriv- eller Regnefeil eller lignende aabenbare Urigtigheder eller Udeladelser, kan de paa Embeds Begne rettes.

Forekommer i deres Begrundelse iøvrigt Urigtigheder, Dunkelheder, Modsigelser eller Usuldstændigheder, kan Rettelse heraf ske efter Begjæring af den ene Part, og efterat den anden er hørt. Begjæringen maa fremsættes inden Ankefristens Udløb. Rettelsen foregaar ved en særskilt Tilførsel i Retsbogen, hvortil henvises ved en Randbemærkning paa vedkommende Sted.

Beslutninger herom skal fattes af den samlede Ret. De kan ikke paaanles eller paafjæres.

§ 170. Hvor det i nærværende Lov er henlagt til Retten at træffe en Bestemmelse, tilkommer Afgjørelsen, forsaavidt intet Modsat er bestemt, Formanden, naar Retten ikke er samlet. Skal Bestemmelsen afgives som Kjendelse, sætter Formanden Ret under Tilfaldelse af to Retsvidner.

Femtende Kapitel.

Vidner.

§ 171. Ved Hovedforhandling for Lagmandsret og i Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret pligter Vidne at møde, naar det bor eller opholder sig i den Retskreds, hvor Retten holdes, eller inden saadan Afstand fra Retsstedet, at det for at naa dette ikke maa reise over 600 km. med Jernbane, 300 km. med Dampskib eller 100 km. paa anden Maade eller en tilsvarende Veilængde dels paa den ene, dels paa den anden Maade. Ved andet Retsmøde pligter Vidne at møde inden den Rjbstad eller det Thinglag, hvor det bor eller opholder sig, og ved de for Thinglaget anordnede Sage- og Maanedsthing, samt naar Veilængderne ikke overstiger Tredivedelen af de ovennævnte.

Naar det findes magtpaaliggende, at et Vidne møder under Hovedforhandling i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil efter foranstaaende Regler, kan Retten efter Andragende fra nogen af Parterne udvide dets Mødepligt. Dog bør Afsluttelse af Overenskomst efter § 174 først forsøges, hvis det kan ske, uden at Sagen udsættes for Forsinkelse.

§ 172. Vidners Indkaldelse sker ved Forkyndelse af Stevning, der skal indeholde Vidnets Navn eller en noiagtig Betegnelse af hans Person, Angivelse af Indkaldelsens Diemed og af Dom-

stolen, Retsstedet og Mødetiden samt en Henvisning til Ansvarer for Udeblivelse.

§ 173. Personer, som er tilstede paa Retsstedet eller i Nærheden deraf, kan Retten paalægge at fremstille sig uden Ophold til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan den paalægge at møde til ny Tægtetid.

Naar Nogen gribes under Forøvelsen af en strafbar Handling eller paa friste Spor, kan Politiet mundtlig tilsige enhver Tilstedeværende at møde ved hans Fremstilling for Retten.

§ 174. Paatalemyndigheden eller Retten kan slutte Overenskomst med et Vidne om Fremmøde i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil, saafremt enten Omkostninger kan spares, eller Tid vindes eller, hvad Hovedforhandlingen angaar, Vidnets Nærværelse under samme ansees magtpaaliggende.

§ 175. Udebliver et Vidne uden lovligt Forfald, eller har det forsømt betimelig at anmelde sit Forfald, eller forlader det uden Tilladelse Retsstedet før Mødets Slutning, kan Retten i samme eller et senere Retsmøde ved Kjendelse ilægge det en Bod, hvorhos det kan tilpligtes helt eller delvis at erstatte de ved Udeblivelsen voldte Udgifter. Retten kan derhos lade det uden Forfald udeblevne Vidne afhente enten til samme eller et senere Retsmøde. Herpaa finder Reglerne i § 254 tilsvarende Anvendelse.

§ 176. Fritagne for Forpligtelse til at vidne er:

1. Sigtedes Ægtefælle; er Ægteskabet opløst ved Skilsmisse, gjælder Fritagelsen fremdeles, forsaavidt den æftede Forklaring angaar Begivenheder før Skilsmisssen,
2. Sigtedes Forlovede forsaavidt Forlovelsen var indgaaet før Handlingens Forøvelse,
3. Sigtedes Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søstende og ligesaa nær Besvogrede.

Fremkaldes Nogen, der befinder sig i et af fornævnte Tilfælde, som Vidne, skal han gøres opmærksom paa, at han kan undslaa sig for at afgive Forklaring. Har han paabegyndt den, kan han vægre sig for at fortsætte eller for at lade sig edfæste.

Den Sigtedes Fosterforældre og Fosterbørn kan af Domstolen fritages for at vidne.

§ 177. Enhver kan fordre sig fritaget for at besvare Spørgsmaal, hvis Besvarelse kan forudsættes at ville udsætte ham eller nogen Person, til hvem han staar i noget saadant Forhold, som i § 176 nævnt, for Straf eller Tab af den borgerlige Agtelse.

Dog kan Retten nægte Fritagelse, naar Forholdet hører til de i § 176, sidste Led omhandlede.

§ 178. Statskirkens og andre anerkjendte Trossamfunds Præster kan, alene hvor Aabenbarelespligt er bestemt i Lov-

gibningen, føres som Vidner om, hvad der er dem betroet som Sjælesørgere. Sagførere, Væger og Jordmodre samt Forsvarere i Straffefænger kan alene under samme Betingelse føres som Vidner om, hvad der er dem betroet i deres Kald.

Det samme gjælder de ovennævnte Personers Underordnede eller Medhjælpere, der i sin Stilling medfør er komne til Kundskab om, hvad der er hine betroet.

Forbudet bortfalder, naar den, der har Krav paa Hemmeligholdelsen, samtykker i Vidnesbyrdets Afgivelse, og naar Vidnesbyrdet trænges for at forebygge at nogen Ustyldig bliver domfældt.

§ 179. De Grunde, hvorpaa de i §§ 176—178 omhandlede Fritagelser og Forbud støttes, maa godtgjøres. I Mangel af andet Bevis er Vidnets edelige Forsikring tilstrækkeligt.

§ 180. Angaaende hemmelige Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger i Sager, hvorpaa Rigets Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til nogen anden Stat beror, kan alene med Kongens Tilladelse Vidner føres.

§ 181. Vidnerne afhøres enkeltvis og bør ikke, forinden de er afhørte under Hovedforhandlingen, paahøre andre Vidners, Sagkyndiges eller Sigtedes Forklaringer. For Hovedforhandlingen bør Vidner ikke uden særlig Grund stilles imod hverandre.

Afhørelsen sker mundtlig; dog kan det efter Omstændighederne tilstedes Vidnet at benytte skriftlige Optegnelser.

§ 182. For Afhørelsen skal Rettens Formand formane Vidnet til at udsige den rene og fulde Sandhed og Intet forfølge, saaledes som det er istand til at bekræfte med sin Ed, samt foreholde Vidnet det Ansvar, som falsk Forklaring og Ed medfører.

Dernæst spørger han Vidnet om Navn, Alder, Stilling og Bopæl, samt, hvor dertil er Opfordring, om dets Forhold til Sigtede og Fornærmede og om andre Omstændigheder, som kan have Indflydelse paa dets Troværdighed.

§ 183. Ved Afhørelsen opfordres Vidnet til i Sammenhæng at fremstille, hvad det ved om Bevisførelsens Gjenstand, hvorefter i fornødent Fald særskilte Spørgsmaal stilles det til Besvarelse. Vidnet maa i Særdeleshed tilholdes at angive Kilden til sin Kundskab. Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes det, hvilke først ved dets Svar skal godtgjøres, bør saavidt muligt undgaaes.

Skal Personer eller Ting forevises et Vidne til Gjenkjendelse, opfordres det først til at give en saa nøiagtig Beskrivelse af samme som muligt.

§ 184. Udenfor Hovedforhandlingen foretages Vidnernes Afhørelse af Dommeren; Parterne er berettigede til at forlange Spørgsmaal fremsatte til Vidnerne angaaende Undersøgelsens Gjenstand, efterhaanden som Dommeren har tilendebragt sin Afhørelse.

§ 185. Vidneprov, der afgives under Hovedforhandlingen, bliver i Regelen at bekræfte ved Ed. Ellers kan Edsfæstelse blot finde Sted, naar enten Vidnesbyrdet tilsigtes oplæst ved Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Vidnet ikke vil møde under denne, eller for, at Bevist af andre Grunde vil kunne spildes ved Udsættelsen. Edsfæstelsen sker efter Afhørelsen.

§ 186. I intet Tilfælde edsfæstes:

1. Personer, som endnu ikke har fyldt sit femtende Aar, eller som ingen tilfredsstillende Forestilling har om Edens Betydning, eller som lider af væsentlig Forstandspvækkelse.
2. Personer, der er dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som danner Undersøgelsens Gjenstand, eller paa hvem der hviler Mistanke om saadan Skyld.

I Sager angaaende Overtrædelse af Toldlovgivningen kan, uanset Bestemmelsen under Nr. 2, Medskyldige edsfæstes, naar Paatale mod dem er frafaldt.

§ 187. Retten kan nægte at edsfæste Personer, som i Genhold til § 176 kunde have vægret sig for at vidne, eller hvis Vidnesbyrd paa Grund af deres Karakter eller Vidnesbyrdets Bestaafenhed maa ansees for særdeles upaalideligt.

§ 188. Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, skal under samme Ansvar, som om Ed var aflagt, paa Tre og Samvittighed forsikre at have udsagt den rene Sandhed og intet fordulgt. Det samme gjælder Enhver, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod hans religiøse Opfatning, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud.

§ 189. Vægrer Nogen sig for at vidne eller aflægge Ed, efterat det ved endelig Kjendelse er ham paalagt, kan Retten ved Kjendelse ilægge ham en Bod, hvorhos han kan tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved Vægringen voldte Omkostninger. I samme Sag eller i en anden, som angaar samme Gjenstand, kan Idømmelse af saadant Straffe- og Erstatningsansvar ikke gjentages mere end én Gang.

Retten kan ved Kjendelse beslutte at lade Vidnet holde i fængslig Forvaring, indtil det bekvæmmer sig til at svare eller aflægge Eden; dog skal det i intet Tilfælde i samme Sag eller i en anden Sag angaaende samme Gjenstand holdes i Fængsel udover et Tidsrum af tilfammen 3 Maanedes.

Sekstende Kapitel.

Sagkyndige og Granskning.

§ 190. Enhver, som er pligtig til at vidne i Sagen, er efter Rettens Opnævnelse pligtig til at gjøre Tjeneste som Sagkyndig.

Dog bør saavidt muligt fritagelse finde Sted, naar Vedkom-

mende paaviser, at han ikke vil kunne gjøre Tjeneste uden betydeligere Ulempe for sig eller de ham paahvilende Forretninger.

§ 191. Antallet af Sagkyndige bør i Regelen være mindst to.

I paatrængende Tilfælde, eller hvor Spørgsmaalet er af mindre Bigtighed, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssig Tidsspilde og Bekostning at skaffe to Sagkyndige tilstede, er en Sagkyndig tilstrækkelig.

§ 192. Hvor Sagkyndige for visse Arter Tilfælde er fast beskaffede, tjenstgjør disse, medmindre særegne Omstændigheder er til Hinder derfor eller gjør det utilraadeligt.

Forøvrigt bør Sagkyndige fortrinsvis tages af Stjøn- og Meddomsmandsudvalget (§ 494) eller blandt dem, der ifølge offentlig Ansættelse eller som Rering udøver en Videnskab, Kunst eller Haandtering, som forudsætter særlig Kyndighed i det, hvorpaa det for Tilfældet kommer an.

Ved Besigtelse af Kvinder, navnlig ved Spørgsmaal om Evangerskab eller Fødsel, bør Kvinder tjenstgjøre, naar dette antages tilstrækkelig betryggende.

§ 193. Foraaavdt det kan undgaaes, bør Ingen benyttes som Sagkyndig, naar han efter §§ 66, 67 eller 68 vilde være udelukket fra at gjøre Tjeneste som Medlem af Retten.

Ligaabning maa, hvor det kan undgaaes, ikke overlades den Læge, som har behandlet den Afdøde under hans sidste Sygdom. Dog kan denne Læge tilkaldes, naar det findes ønskeligt.

§ 194. Forinden Sagkyndige opnævnes, skal Retten saavidt muligt give Parterne Anledning til at udtale sig om Valget.

§ 195. De Sagkyndige kan afkræves skriftlig Erklæring eller, efter de for Vidner gjældende Regler, indkaldes for Retten til Afhørelse.

At de har afgivet Erklæring tidligere enten i Retten eller skriftlig, er ikke til Hinder for, at de kan indkaldes til Afhørelse under Hovedforhandling. Naar Erklæring er afgivet af et dertil bestiftet Kollegium, kan det dog ikke fordres, at flere af dette skal møde end et Medlem for hver af de forskjellige Meninger, hvori det har delt sig. Kollegiet vælger selv de mødende Medlemmer.

§ 196. Afhørelsen sker efter de for Vidners Afhørelse gjældende Regler. Dog kan de Sagkyndige i Almindelighed være tilstede ved hverandres Afhørelse, ligesom det paa Forlangende kan tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, før de svarer.

§ 197. De Sagkyndige skal med Ed bekræfte, at de vil udføre (har udført) sit Hverv med Samvittighedsfuldhed og efter bedste Overbevisning.

Fast beskaffede Sagkyndige kan, naar de ikke indkaldes til Hovedforhandlingen, henholde sig til sin engang aflagte Ed.

Ved retslig Granskningsforretning aflægges Eden forud for Forretningens Begyndelse. Ellers aflægges den efter Afhørelsen.

Er det ubist, hvorvidt Afhørelse vil finde Sted, kan de Sagkyndige indkalbes til et Retsmøde til edelig Bekræftelse af sin skriftlige Erklæring.

I de i § 188 nævnte Tilfælde kan en Forsikring paa Ver og Samvittighed træde i Eds Sted.

§ 198. Vægrer en Sagkyndig sig ved at overtage Hvervet, eller undlader han at foretaget Noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller udebliver han fra Retsmøde uden lovligt Forskald eller uden saavidt muligt betimelig at anmeldte samme, kan han ved Kjendelse ilægges en Bod og tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

§ 199. De opnævnte Sagkyndige tilkommer en Godtgjørelse, der, forsaavidt den ikke er lovbestemt, bliver at fastsætte som i § 81 foreskrevet. Ogsaa Sagkyndige, der ikke er opnævnte, kan efter Omstændighederne tilkjendes saadan Godtgjørelse.

§ 200. Til Besigtelse og dermed forbundet Skjon, som skal finde Sted udenfor Hovedforhandlingen, kan en retslig Granskningsforretning foretages af Forhørsdommeren i Forening med Retsvidnerne.

§ 201. Naar Retten finder, at en Granskning udfordrer særlig Kyndighed, eller det af Hensyn til Spørgsmaalets Tvivlsomhed eller Bigtighed antages hensigtsmæssigt, skal Sagkyndige tilkalbes i Retsvidners Sted.

§ 202. Under retslige Granskningsforretninger kan Vidner føres angaaende Granskningsgenstand.

§ 203. I Retsbogen skal der indtages en fuldstændig Redegjørelse for den forefundne Tilstand og navnlig bemærkes, hvorvidt der forekommer Spor eller Mærker, som man efter Tilfældets Beskaffenhed bør have sin Opmærksomhed henvendt paa.

Hvor det kan tjene til væsentlig Veiledning, bør Tegninger, Planer og Rids søges erhvervede.

De ved Granskningen vundne Slutninger angives. Dog kan Retten beslutte, at det overlades de Sagkyndige inden en given Frist at meddele disse overensstemmende med § 205.

§ 204. Udfræver en Granskning fortsat Undersøgelse eller fortsatte Jagttagelser, eller findes dens Foretagelse ved Retten af andre Grunde, saasom af Sømmelighedshensyn, uhenigtsmæssig eller ufornoden, kan dens Foretagelse eller Fortsættelse efter Rettens Bestemmelse overlades til Sagkyndige.

Retten fastsætter da en Frist til Afgivelse af Erklæring om den foretagne Granskning, opgiver dennes Genstand og Diemed og meddeler alle fornødne Oplysninger, hvoraf den er i Besiddelse. Finder de Sagkyndige, at der mangler Noget i saa Henseende,

henvender de sig derom til Retten. Denne skal saavidt muligt meddele den Sigtede betimelig Underretning om Granskningen.

§ 205. I de i § 204 nævnte Tilfælde afgives i Almindelighed skriftlig Erklæring, der skal affattes efter Reglerne i § 203 og desuden indeholde en Fremstilling af den fulgte Fremgangsmaade og i Tilfælde af Meningsforskel en Redegørelse for denne. Punkter, hvorom der ikke er spurgt, medtages, forsaavidt de Sagkyndige finder dem af Betydning. Finder Retten Erklæringen mangelfuld, kan den paalægge de Sagkyndige at omarbejde eller fuldstændiggjøre den.

§ 206. Til Sagkyndige, som er fast beskaffede til at foretage bestemte Granskninger, kan Raatalemyndigheden henvende sig umiddelbart, og træder den i saa Fald i Rettens Sted med Hensyn til det i §§ 204 og 205 Omhandlede.

§ 207. Medfører en Granskning, at Gjenstanden for samme tilintetgøres eller undergaar Forandring, bør saavidt muligt en Del af Gjenstanden holdes udenfor Undersøgelsen.

Begjærer Sigtede sig en Del overladt for at lade den undersøge af en af ham antaget Sagkyndig, skal dette saavidt muligt tilstedes.

Sigtede er derhos altid berettiget til at lade en af ham valgt Sagkyndig møde for at deltage i Granskningen, naar dette kan ske uden væsentlig Møppe.

§ 208. At Granskning er foretagen, udelukker ikke, at fornyet Granskning kan finde Sted angaaende samme Gjenstand enten ved de samme eller andre Personer.

§ 209. Er der Fare for, at Granskningens Gjenstand ikke vil kunne bevares tilstrækkelig uforandret, indtil en Undersøgelse overensstemmende med de ovenfor givne Regler kan foretages, træder Raatalemyndigheden i Rettens Sted, dog uden Afgang til at edsfæste.

§ 210. Efterlader Sagkyndiges Erklæring Tvivl om, hvorvidt en Sigtede er sindssyg, kan Retten, efterat en Forvarer er opnævnt og hørt, beslutte, at han skal indlægges i et Sindssygeasyl til nærmere Jagttagelse og Undersøgelse.

Anmeldes Ræremaal herimod inden tre Dage, har det opsættende Virkning.

§ 211. Naar der er Grund til at formode, at Noget er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en forbryderisk Handling, skal retsligt Vigtue og, hvor Omstændighederne er mistænkelige, Vigaabning straks finde Sted, og Personer, som kan give Oplysninger om Afdødes Person eller Endeligt, paa Stedet afhøres.

Syttende Kapitel.

Beslag.

§ 212. Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde kendes forbrudte, kan beslaglægges.

Det samme gælder Ting, som den Fornærmede kan kræve udleverede.

§ 213. De beslaglagte Ting skal nøiagtig optegnes og til Forebyggelse af Forveksling mærkes med Embedssægl eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Sigtede og den, som havde Tingen i sit Bærg, kan vedføje yderligere Mærke, og saavidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, kræve Afgang til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, der havde Tingen i sit Bærg, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 214. Skriftlige Meddelelser mellem den Sigtede og de i §§ 176 Nr. 1—3 og 178 nævnte Personer kan, saalænge de er i sidstnævnte Personers Besiddelse, og disse ikke er mistænkte for Delagtighed i den strafbare Handling, ikke beslaglægges uden deres Samtykke.

§ 215. Til Beslag af Ting, der er i Nogens Besiddelse, som ikke frivillig vil udlevere dem, udkræves Rettens Beslutning, der skal angive Beslaglæggelsens Grund, Diemed og Gjenstand. I paatrængende Tilfælde træder Ordre fra Baatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning, og kan heller ikke Baatalemyndighedens Ordre uden Fare afventes, kan Beslaglæggelsen iværksættes uden forudgaaende Beslutning. Men i begge Tilfælde skal Beslaglæggelsen ufortøvet indberettes til Retten, som afgjør, hvorvidt den bliver at opretholde, og paa samme Maade forholdes, naar den, der frivillig har udleveret Ting til Beslaglæggelse, kræver disse tilbage. Beslag iværksættes af Retten, Baatalemyndigheden, Politiets Tjenestemænd, eller, naar Nogen gribes paa frijsk Gjerning, af Enhver, der er berettiget til at paagribe ham.

§ 216. Den, som er i Besiddelse af Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler, kan, forsaavidt han er pligtig til at vidne i Sagen, af Retten paalægges at udlevere dem. Skal han møde som Vidne, kan han paalægges at medtage Tingen, forsaavidt dette lader sig gjøre uden Udgift og særdeles Besvær. I Bægringstilfælde kan de i § 189 bestemte Tvangsmidler anvendes.

§ 217. Retten kan ved Beslutning, som i § 215 nævnt, lade Breve og andre Postforsendelser samt Telegrammer beslaglægge paa vedkommende Post- eller Telegrafstation, saafremt de er rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Nogen, som med skellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, og Omstændighederne gjør det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagen er Brevveksling mellem den Sigtede og hans Forsvarer.

§ paatrængende Tilfælde kan Baatalemyndigheden paalægge den, der forestaar Post- eller Telegrafstation, at tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgjørelse erhverves. Paalæggets Gyldighed er begrænset til 7 Dage.

§ 218. Breve og andre Postforsendelser, Telegrammer og andre Papirer kan ikke, medmindre Vedkommende giver Samtykke dertil, aabnes eller gennemses af andre end Dommeren i to Retsvidners og saavidt muligt i Sigtedes og andre Vedkommendes Overvær.

Kan Gjennemsynet som Følge heraf ikke finde Sted straks ved Beslaglæggelsen, bliver Papirerne at henlægge i et Omslag, der forsegles af den, som forestaar Forretningen, og, om det begjæres, tillige af Håndehaveren eller Nogen paa hans Begne.

Dommeren maa ikke besatte sig med Papirerne videre, end Undersøgelsens Diemed kræver. Saavel han som Retsvidnerne pligter at bevare Tausshed om, hvad de maatte erfare af Indholdet.

§ 219. Retten drager Omfarg for, at de af Post- eller Telegrafvæsenet udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Nabning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være uden Betydning for Undersøgelsen, eller den Del af Indholdet, som maatte være Sagen uvedkommende, eller Afskrift af samme befordres videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad der holdes tilbage, meddeles Vedkommende, saafremt det kan ske uden Skade for Undersøgelsen.

§ 220. Ting, der ved den strafbare Handling er fravendt den Fornærmede, skal, naar Sagen er endt ved endelig Dom, udleveres ham. Er de beslaglagte hos Nogen, der hverten er medskyldig i Handlingen eller skyldig i Hæleri eller efterfølgende Bistand med Hensyn til samme, og som paaftaar sig berettiget til dem, kan de dog tilbageholdes, indtil der har været Afgang til at faa Spørgsmaalet afgjort ved Dom; tidligere kan Udleverelse i Mangel af Samtykke ske efter Kjendelse mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Andre Ting, der er beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skal tilbageleveres, naar de ikke længere tiltrænges.

Hvis Beslaget udsætter en ikke sigtet Person for Tab, kan Beslaglæggelsen undlades mod Lofte om eller Sikkerhedsstillelse for, at han paa Opfordring vil forevise eller fremlægge Tingene.

Attende Kapitel.

Ransagning.

§ 221. Naar Nogen med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre højere Straf end Bod, kan Ransagning saavel af hans Bolig og andre Rum som af hans

Person finde Sted, naar der er Grund til at antage, at den vil lede til hans Paagribelse eller til Opdagelse af den strafbare Handling's Spor eller til Beslaglæggelse.

Det samme skal gjælde, hvor Noget med stjellig Grund mistænkes for ulovlig Tilvirkning, Salg eller Udskjænkning af Brændevin, Ol, Vin og Cider, naar Straffen er fastsat til Boder i Forbindelse med Konfiskation.

Al Andenmands Bolig og Rum kan under de samme Betingelser Ransgning finde Sted, naar den strafbare Handling er begaaet eller den Sigtede paagrebet der, eller naar han under Forfølgning paa frist Gjerning eller friste Spor har betraadt Rummet, eller naar der iøvrigt foreligger overveieude Grund til at antage, at en eftersøgt Person eller bestemte Ting der kan beslaglægges, eller Spor af en begaaet strafbar Handling der vil være at finde.

§ 222. Uafhængig af de i foregaaende Paragraf forestrebnede Betingelser kan Ransgning finde Sted i Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle, samt hos Person, der forhen er dømt for en strafbar Handling, naar han mistænkes for at have forøvet en Handling af samme Art, medmindre 5 Aar er hengaade, efterat Straffen er udstaaet eller ved Benaadning eftergivet.

§ 223. Uden Vedkommendes Samtykke kan Ransgning kun foretages i Genhold til Rettens Beslutning, der skal indeholde Angivelse af Ransgningens Grund, Diemed og Gjenstand. Er der Fare ved at afvente denne, træder Ordre fra Baatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning.

Uden saadan Beslutning eller Ordre kan Ransgning foretages af Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle. Det samme gjælder, naar en Person forfølges paa frist Gjerning eller friste Spor, eller naar der er oienlylig Fare for, at Diemedet vilde forspildes, om Beslutning skulde afventes, og der foreligger stærk Mistanke om en strafbar Handling, der kan medføre Straf af Fængsel over 6 Maaneder.

Polititjenestemand, der ifølge Beslutning skal paagribe en Mistænk, kan i dette Diemed uden særskilt Hjemmel foretage Ransgning af hans Bolig og Rum.

§ 224. Ransgningen iværkættes af Retten, Baatalemyndigheden eller Politiets Tjenestemand, saavidt muligt i Overvær af to tilfaldte Vidner, som, hvor dertil er Udgang, bør tages af Retsvidneudvalget og ikke maa være i noget i § 118 nævnt Tilfælde.

Forefindes Ting, der egner sig til Beslaglæggelse, forholdes med dem som i Kapitel 17 bestemt.

Om Ransagningen affattes en Beretning, der medunderskrives af Viduerne.

§ 225. Forinden der skrides til Ransagning, bliver paa Forlangende Beslutningen at oplæse eller forevise eller, hvor saadan ikke findes, Diemedet at forklare.

Skal Rogens Bolig eller Rum ransages, bliver han eller, hvis han er fraværende, en af hans Husfæller eller Naboer at tilkalde, naar dette kan ske uden Ophold.

Bægter Beboerne sig for at aabne Huset eller de Rum eller Gjemmer, som skal undersøges, eller er Tungen tilstede, der kan foretage Aabningen, kan den, der foretager Ransagningen, ved Anvendelse af Magt forstærke sig den fornødne Udgang. Det Opbrudte maa saavidt muligt igjen tillukkes efter Ransagningen, hvorhos den tilføiede Skade erstattes af det Offentlige.

§ 226. Ved Ransagningen bør der vises al den Skaansel og Barmhjertighed, som dens Diemed tilsteder. Udenfor paatrængende Tilfælde bør den ikke foretages paa Helligdage. Heller ikke bør den uden Nødvendighed foretages om Natten (fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen), medmindre der handles om Bygning eller Rum, hvortil der ogsaa om Natten er almindelig Udgang.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal, naar Hensyn til Blufærdighed kræver det, foretages ved Kvinder.

Forefindes intet Mistænkeligt, skal der paa Vedkommendes Forlangende meddeles skriftlig Bevidnelse herom.

§ 227. Med Hensyn til Efterforskning af toldforsvægte eller forbudne Varer forbliver de gjældende Bestemmelser fremdeles i Kraft.

Nittende Kapitel.

Paagribelse og Fængsling.

§ 228. Den, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, som kan medføre højere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, kan paagribes:

1. naar han træffes eller forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor, og hans Paagribelse antages paakrævet for at hindre Flugt eller sikre Beviset,
2. naar der af Hensyn til Straffens Størrelse eller af anden Aarsag er Anledning til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbgyrdelse,
3. naar hans Forhold giver særlig Foie til at frygte for, at han ved Tilintetgjørelse af Gjerningens Spor eller ved Aftale med Vidner eller Medskyldige eller paa anden Maade vil forspilde Beviset, eller

4. naar der er særlige Grunde til at frygte for, at han vil gjentage den strafbare Handling eller fuldbyrde en strafbar Handling, som han har forsøgt eller truet med.

§ 229. Uden Hensyn til Straffens Størrelse kan den Mistænkte paagribes, naar han enten:

1. træffes paa frist Gjerning og ikke afstaar fra den strafbare Virksomhed,
2. træffes især med at undvige eller bevislig gjør Forberedelser dertil, eller
3. ikke vides at have fast Bopæl i Riget, eller er en ukjendt Person, der ikke kan gjøre Rede for sig, og der er Grund til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrrelse.

§ 230. Kan den strafbare Handling alene efter den Fornærmedes Forlangende paatales af det Offentlige, kan Paagribelse ikke finde Sted, forinden saadant Forlangende er fremsat, medmindre der er Grund til at frygte for, at Ophold vil forspilde Tiemedet, og det er overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret. Den Fornærmede eller, om der er flere, i det mindste én af dem maa uopholdelig underrettes om Paagribelsen, og hvis Begjæring om Paatale ikke derefter fremsættes, saasnart det efter Omstændighederne ansees muligt, skal den Paagrebne straks løslades.

Er den strafbare Handling alene Gjenstand for privat Paatale, kan Paagribelse ikke finde Sted uden den Fornærmedes Forlangende eller Forspøining.

§ 231. Paagribelsen iværksettes af Politiet, eller hvem der ellers særlig bemyndiges dertil, i Genhold til Beslutning af Retten eller, om saadan ikke uden Fare kan oppebies, Ordre fra Paatalemyndigheden.

Beslutningen eller Ordren skal indeholde saa nøiagtig Betegnelse af den Mistænkte som muligt samt Angivelse af den strafbare Handling, for hvilken han sigtes, af Grunden til Paagribelsen, af det Sted, til hvilket han skal bringes, og af den Dommer, for hvilken han skal fremstilles.

Har denne Dommer ikke selv udfærdiget Beslutningen, skal Gjenpart af denne eller af Ordren samt andre forhaandenværende Oplysninger straks oversendes til ham.

§ 232. Uden Beslutning af Dommer eller Ordre fra Paatalemyndighed kan Paagribelsen iværksettes af Politiets Tjenestemænd, naar saadan Beslutning eller Ordre ikke uden Fare kunne oppebies, og i samme Tilfælde af Enhver, naar den Mistænkte træffes eller forfølges paa frist Gjerning eller friske Spor.

§ 233. Ved Paagribelsen, eller saasnart det er gjort, skal Beslutningen eller Ordren, naar saadan findes, paa Forlan-

gende forevises eller oplæses for den Paagrebne, som derhos har Ret til at fordre Gjenpart af samme.

§ 234. Paagribelsen bør iværksættes med den Skaansel, som Diemedet tillader.

Ting, som kan benyttes til BOLD eller Undvigelse, skal fra-
tages den Paagrebne, og personlig Ransagning kan foretages, for-
saavidt der er Grund til at formode, at han har saadanne Ting
hos sig.

§ 235. Den Paagrebne skal snarest muligt fremstilles for
den i Beslutningen eller Ordren bestemte Dommer. Kan dette ikke
ske senest Dagen efter Paagribelsen, har han Ret til at fordre sig
foreløbig fremstillet for nærmeste Forhørsdommer eller, om ikke
heller dette kan ske, senest Dagen efter Paagribelsen for nærmeste
Baatalemyndighed. Er Fremstilling for en Dommer ikke skeet in-
den 24 Timer efter Paagribelsen, skal Grunden hertil anføres i
Retsbogen.

§ 236. Den, som paagribes uden Beslutning eller Ordre,
skal fremstilles for nærmeste Forhørsdommer, og hvis dette ikke
kan ske senest Dagen efter Paagribelsen, paa hans Forlangende
foreløbig for nærmeste Baatalemyndighed.

Er Paagribelsen foretaget af privat Mand, skal denne, hvor
Fremstilling for Dommer eller Baatalemyndighed ikke ufortøvet kan
ske, overgive den Paagrebne til nærmeste Politis- eller Fængsels-
tjenestemand, der fatter Beslutning, om Paagribelsen foreløbig skal
opretholdes.

§ 237. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne frem-
stilles, skal i Retsmøde eller i Vidners Overvær modtage hans
Forklaring og indhente de Oplysninger, hvortil der iøvrigt maatte
være Udgang, samt optegne de afgivne Forklaringer og den fattede
Beslutning.

§ 238. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne efter
§ 235 foreløbig fremstilles, kan løslade ham, naar Paagribelses-
beslutningen eller Ordren findes at være ophævet, eller naar det
antages, at en urigtig Person eller Noget, som ikke lovlig kan
fængsles, er paagreben, eller naar det findes utvivlsomt, at Mis-
tanken er afkræftet eller Grunden til Paagribelsen bortfaldt, eller
naar antagelig Sikkerhed stilles i Tilfælde, hvor Sigtede har Brav
paa Løsladelse mod saadan.

Hvor ellers den Paagrebne fremstilles for en Myndighed,
som ikke kan affige Fængselskjendelse, skal han enten besluttet
løsladt mod eller uden Betingelser eller fremstilles for vedkom-
mende Ret.

I ethvert Fald bliver Udskrift af det Protokollerede tillige-
med de fremlagte Dokumenter uophødelig at tilstille vedkom-
mende Ret.

§ 239. Hvorvidt den Paagrebne skal være Baretægtsfængsel

underkastet afgjøres ved Kjendelse af den Ret, for hvilken retslig Forundersøgelse er aabnet, Tiltale rejst eller Sagen indanket. Naar Dom er affagt, og Sagen ikke er indbragt for hoiere Ret, tilkommer Afgjorelsen den Ret, som sidst har domt i Sagen. Er retslig Forfolgning endnu ikke indledet, affiges Kjendelsen af den Dommer, for hvem Paagrebne ifølge Paagribelsesbeslutningen eller Ordren eller i Henhold til § 236 er bleven fremstillet. Ogfaa ellers kan denne Dommer træffe Afgjorelsen, naar den Paagrebnes Fremstilling for den Ret, ved hvilken Forfolgningen finder eller har fundet Sted, vilde være forbunden med større Alempen, dog at Udskrift af det Protokollerede og Sagens Dokumenter uden Ophold tilstilles denne.

Kjendelsen affiges saavidt muligt inden Retsmødets Slutning og forkyndes straks eller snarest muligt for den Paagrebne, der kan forlange sig Udskrift meddelt inden 24 Timer.

§ 240. Varetægtsfængsel kan kun beslattes anvendt, naar der fremdeles er skjellig Grund til Mistanke mod den Paagrebne, og noget i § 228 Nr. 2, 3 eller 4, eller i § 229 Nr. 2 eller 3, jfr. § 230, nævnt Betingelse for Paagribelse er tilstede.

§ 241. Uden foregaaende Paagribelse, kan Fængslingskjendelse affiges mod en Mistænkt, der er tilstede i Retsmøde, efterat der er givet ham Anledning til at udtale sig derom.

§§ 242 og 243 er ophævede.

§ 244. Fængslingen ophæves, saasnart Grundene for samme bortfalder, eller det begjæres af den Paataleberettigede.

Frifindes Sigtede, skal han straks løslades. Hvis der, forinden Løsladelsen er iværksat, afgives Erklæring om Anke eller Begjæring om fornyet Behandling ved hoiere Ret, beror dog Løsladelsen paa nærmere Afgjorelse af den Ret, der har affagt Frifindelsesdommen.

I Sager, som paatales af Private, eller som er af mindre Betydning, hvor Fængslingen ophæves, naar Domstolen finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed.

§ 245. Istedetfor Fængsling, som ikke beror paa den i § 228 Nr. 3 nævnte Grund, kan træde Sikkerhedsstillelse, Løfte om ikke at forlade et anvist Opholdssted eller til visse Tider at fremstille sig for Politiet eller Beslaglæggelse af Pas eller Sømandspatent eller deslige.

Sikkerhed kan stilles ved Nedlæggelse af Penge eller Bærbipapirer, ved Pantstættelse eller ved Borgen af en eller flere paa lidelige og vederhæftige Personer.

Den, der antages som Borgen, indestaar for, at den Sigtede opfylder den Forpligtelse, som søges sikret, og vedtager for det Tilfælde, at denne misligholdes, at have forbrudt en paa Forhaand bestemt Pengesum. Han har Ret til at føre stadigt Opsyn

med Sigtede og til at anvende saadan Magt mod hans Person, som er nødvendig for at forebygge Misligholdelsen.

§ 246. Hvorvidt og under hvilke Vilkaar Sigtede i Genhold til foregaaende Paragraf kan lades paa fri Fod, afgjøres efter de særlige Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Afgjørelsen sker ved Kjendelse.

Kan Straffen ikke blive høiere end Fængsel i 6 Maaneder, og Sagen ikke skal behandles ved Lagmandsret, har Sigtede Krav paa at løslades, naar han stiller antagelig Borgen. Er Straffen kun Bod, kan han afvende Fængslingen ved at stille Sikkerhed for den Bod, som han er eller antages at kunne blive idømt.

Har Sigtede ikke fast Bopæl i Riget, kan Løsladelsen betinges af, at han opgiver et bestemt Sted i Riget, hvor han under Forfølgningen forpligter sig til at forblive.

§ 247. Sikkerhedssummen forbrødes, naar Sigtede ved Undvigelse eller paa anden Maade misligholder den Forpligtelse, for hvilken Sikkerheden er stillet. Beløbet tilfalder Statskassen. I Tilfælde af Sigtedes Uformuenhed dækkes dog deraf først Sagens Omkostninger og dernæst den Fornærmedes Erstatningskrav.

Hvis Sigtede er undvejet, men atter inden en Maaned enten frivillig kommer tilbage eller paagribes ved Bistand af Nogen, som har indgaaet Borgen for ham, kan Ansvarer helt eller delvis eftergives, dog at Udgifter ved hans Efterfølgning og ved spildte Retsmøder altid dækkes.

Hvorvidt en stillet Sikkerhed bør forbrødes, afgjøres ved Kjendelse, efterat der saavidt muligt er givet alle Bedkommende Afgang til at høres.

§ 248. Sikkerhed ligesom anden i Fængslingens Sted anordnet Forholdsregel bortfalder, naar den Sigtede atter er bragt i Fængsel, og bliver iøvrigt at ophæve i de samme Tilfælde som Fængslingen (§ 244).

Den, der har indgaaet Borgen, bliver ligeledes fri, naar der har været tilstrækkelig Tid og Anledning til at fuldbyrde affagt Straffedom, og han kan til enhver Tid frigjøre sig ved at fremstille Sigtede til Fængsling eller ved saa betimelig at opsigte Forholdet, at der har været rummelig Tid til at fængsle Sigtede. Ogsaa denne kan ved at fremstille sig til Fængsling ophæve Forholdet.

§ 249. Beslutning om Ophør af iværksat Fængsling eller om Anvendelse eller Ophør af Forholdsregler, som træder i dens Sted, eller om stillet Sikkerheds Forbrødelse fattes, hvor intet Modsat er bestemt, af den Domstol, hvem det efter Reglerne i § 239 vilde tilkomme at afgive Fængslingskjendelse.

Kjendelse, hvorved Nogen er besluttet fængslet eller løsladt, kan til enhver Tid omgjøres.

§ 250. Undviger Nogen, der er paagreben eller fængslet,

eller er Noget, hvis Paagribelse er besluttet, ikke at finde, kan han, hvis han mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre højere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, efterlyses af Retten eller, saafremt der foreligger retslig Paagribelsesbeslutning eller Fængslingstjendelse, af Baatalemyndigheden.

I dette Diemed bekendtgjøres paa hensigtsmæssig Maade en saavidt mulig nøiagtig Beskrivelse af den Sigtede med Angivelse af den strafbare Handling, for hvilken han er mistænkt, og med Opfordring til Enhver, som maatte vide hans Opholdssted, om at meddele Oplysning herom og i fornødent Fald selv paagribe ham. Saa snart Grunden ophører, tilbagekalderes Efterlysningen.

Tyvende Kapitel.

Sigtedes Indkaldelse for Retten og Afhørelse.

§ 251. Den Sigtede, som er paa fri Fod, er pligtig til efter lovligt Varsel at møde ved den retslige Forundersøgelse og Hovedforhandlingen. Ligeledes er han pligtig til at møde ved enkeltstående Rets handlinger, naar Retten finder hans Fremmøde nødvendigt efter Sagens Stilling. Er han paagreben eller fængslet, kan han frembringes og forlange sig frembragt til ethvert Retsmøde, hvor han havde været pligtig til at møde, om han var paa fri Fod.

§ 252. Sigtedes Indkaldelse for Retten sker ved Forkyndelse af Stevning.

Stevningen skal indeholde den Sigtedes Navn eller nøiagtig Betegnelse af hans Person samt Angivelse af Undersøgelsens Gjensstand og Indkaldelsens Diemed og af Domstolen, Retsstedet og Mødetiden.

§ 253. Er Sigtedes Fremmøde nødvendigt efter Loven, eller antages det fornødent efter Sagens Stilling, skal Stevningen indeholde, at han i Udeblivelsestilfælde vil blive afhentet. Antages hans Fremmøde ufornødent og forbundet med uforholdsmæssigt Besvær, skal den indeholde, at Sagen vil blive fremmet og, hvis Stevningen gjælder Hovedforhandling, paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Ellers skal den indeholde, at han enten vil blive afhentet eller Sagen fremmet og i Tilfælde paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Er hans Samtykke fornødent til Sagens Fremme i hans Fravær, gjøres han tillige opmærksom derpaa. Endvidere meddeles i Tilfælde (§§ 377 og 430), at hans Udeblivelse vil kunne betragtes som Tilstaaelse.

§ 254. Hvis den Sigtede, uanset den ham betydede Afhentelsesvang, udebliver fra Retsmødet uden at oplyse lovligt Forsald, kan Retten give skriftlig Befaling til, at han paagribes for straks at fremstilles eller for at hensesættes i fængslig Forvaring, indtil hans Fremstillelse kan finde Sted.

Er der Grund til at frygte for, at en Tiltalt vil udeblive fra en Hovedforhandling, kan Retten, eller hvor der er Fare ved Ophold, Baatalemyndigheden, uden at oppebie, at saa sker, træffe den i foranstaaende Punktum omhandlede Forpoining.

Stiller den, om hvis Afhentning der er Spørgsmaal, paa nogen i § 245 omhandlet Maade Sikkerhed for sit Møde, kan Afhentning undlades.

Angiver en Sigte at være blottet for de til Bestridelse af Rejseomkostningerne fornødne Midler, og der er Grund til at antage, at saa er Tilfældet, og at dette vil bevirke hans Udeblivelse, kan Retten eller Baatalemyndigheden lade hans Rejse bekoste af offentlige Midler.

Ogsaa Tilbagereisen til Hjemstedet kan efter Omstændighederne beslattes bekostet af det Offentlige.

§ 255. Første Gang Sigtede møder for Retten, skal han gjøres bekendt med den mod ham rettede Sigteelse. Efterat han dernæst er afhort om Navn, Alder, Stilling, Bopæl og, forsaavidt det kan være af Betydning for Sagen, om der er overgaaet ham nogen Straffedom, henstilles det til ham, om han vil afgive nogen Forklaring i Anledning af Sigtelser. Er han villig hertil, opfordres han til i Sammenhæng at afgive en sandfærdig Forklaring om Sigtelserens Gjenstand, hvorefter ogsaa særskilte Spørgsmaal kan stilles ham til Besvarelse.

§ 256. Ved Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed og uden at sigte ham for Noget, som ikke er tilstaaet.

Løfter, urigtige Foregivender, Trusler eller Tvangsmidler maa ikke anvendes.

Bed Hovedforhandlingen skal Forklaringen afgives mundtlig; dog kan skriftlige Optegnelser benyttes. Udenfor Hovedforhandlingen kan den afgives skriftlig eller mundtlig efter Sigtedes Valg.

§ 257. Afhørelsen, der ikke maa tilfigte at afslutte eller udpresse Tilstaaelse, bør rettes paa at faa en saavidt muligt fuldstændig, umiddelbar og sammenhængende Fremstilling af Sagen. Den skal give Sigtede Leilighed til at gjendrive de Grunde, hvorpaa Mistanken beror, og gjøre gjældende de Omstændigheder, som taler til hans Fordel. Er der Modsigelser i hans Forklaring eller Uoverensstemmelser med de af Vidner eller Medsigtede afgivne Forklaringer, bør han gjøres opmærksom derpaa.

§ 258. De til Sigtede rettede Spørgsmaal skal være bestemte og tydelige og følge paa hinanden i naturlig Rækkefølge. Intet Spørgsmaal maa stilles saaledes, at Noget, som ikke er vedgaaet af Sigtede, forudsættes som erkendt. Saavidt muligt bør det ogsaa undgaaes at stille Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes ham, der først gennem Svaret skal godtgøres.

§ 259. Det er ikke den Sigtede tilladt at raadføre sig med

sin Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de til ham rettede Spørgsmaal.

Er der flere Sigtede, skal de udenfor Hovedforhandlingen i Regelen ikke paahøre hverandres Forklaringer. Er deres Forklaringer uoverensstemmende, kan de stilles mod hverandre.

§ 260. Nægter Sigtede at svare, eller forklarer han sig forbeholdent, kan han af Dommeren gøres opmærksom paa Muligheden af, at Undladelse af at afgive Forklaring enten i det Hele eller med Hensyn til Punkter, som maa anses ham bekendte, kan blive opfattet som en Omstændighed, der taler mod ham.

§ 261. I Retsmøde udenfor Hovedforhandling bør Sigtede, naar han er tilstede, saavidt muligt gives Anledning til at forklare sig angaaende Bevisets Gjenstand, forinden Bevisførelse foretages mod ham eller optagne Beviser foreholdes ham.

Enogtyvende Kapitel.

Efterforskningen.

§ 262. Anmeldelse af strafbare Handlinger kan ske til Paaatalemyndigheden eller i paatrængende Tilfælde til Underdommeren. Er Anmeldelsen mundtlig, skal Modtageren straks optegne den og erhverve Anmelderens Vedtagelse af Optegnelsens Rigtighed.

§ 263. Naar den, der har at anmelde et Dødsfald, er vidende om, at der er Grund til at antage, at Bedkommende er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en strafbar Handling, er han pligtig til uopholdelig at gjøre Anmeldelse herom til Paaatalemyndigheden. Tilsvarende Pligt paaligger den, der finder en Ukjendts Lig. Begravelsen maa i disse Tilfælde ikke finde Sted uden Tilladelse af Paaatalemyndigheden eller Underdommeren.

§ 264. Efterforskningens Diemed er at fremskaffe Oplysninger, som er tilstrækkelige til at bestemme, om retslig Forfølgning skal indledes mod nogen bestemt Person ved Begjæring om retslig Forundersøgelse eller ved Beslutning om Tiltale.

Derhos bliver i Tilfælde de yderligere Oplysninger at indhente, som maatte udfordres til Forberedelse af Bevisførelsen saavel fra Paaatalens som fra Forsvarets Side eller til Afgjorelse af Spørgsmaalet om Sigtedes Fængsling eller Løsladelse.

Beviser, som befrægtes ellers at kunne gaa tabt, bliver at optage. Det samme gælder andre Beviser, som ikke egner sig til Optagelse under Hovedforhandlingen, naar de have ved Haanden, eller betydelig Tidspilde eller Bekostning vil undgaaes derved.

Skjønnes retslig Granskning at være ønskelig, bør den forefundne Tilstand søges bevaret usorandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

§ 265. Naar Paaatalemyndigheden antager, at en strafbar

Handling er begaaet, hvis Paatale afhænger af en særskilt Myndighed, skal den uopholdelig give Vedkommende Meddelelse om, hvad der er kommet til dens Kundskab, og imidlertid foretage de Skridt, som ikke uden Skade kan opfattes.

Er Paataalen afhængig af en Privats Begjæring, og er der Grund til at antage, at han ikke begjærer Paatale, fordi Gjerningen er ham ubekjendt, kan Paatalemyndigheden bringe de fremkomne Oplysninger til hans Kundskab, men foretager ikke videre Efterforskninger, førend Begjæring foreligger. Er det overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret, kan dog uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, forinden Begjæringen er fremkommen.

Antages et Tilfælde at foreligge, hvor Paatale vil blive undladt i Henhold til § 85, sidste Led, bør, indtil Spørgsmaalet herom er afgjort, blot de Skridt foretages, som ikke uden Skade kan opfattes.

§ 266. Paatalemyndigheden kan i Efterforskningens Diemed indhente Forklaringer og lade dem optegne. Den kan ikke paalægge Nogen at afgive Forklaring, men kan hos Retten begjære Foretagelsen af de i Kapitlerne 15 til 20 omhandlede Skridt, som den ikke selv er berettiget til at foretage.

Oplysning, som for de store Saltvandsaflaster anordnes af Kongen, skal dog have Myndighed til at indkalde og i fornødent Fald lade afhente til Møde for sig Personer, af hvem Forklaring angaaende nogen Lovovertrædelse tiltrænges.

§ 267. Er en i forrige § omhandlet Begjæring udgaaet fra Lensmanden eller angaar den noget i Kapitlerne 17, 18 og 19 omhandlet Skridt, prøver Domstolen i enhver Henseende, hvorvidt Begjæringen er tilstrækkelig begrundet.

Ellers er Domstolen pligtig til at efterkomme Begjæringen, medmindre den finder, at det Forhold, som danner Efterforskningens Gjenstand, ikke er strafbart, eller at der ikke er lovlig Afgang til at tage den til Følge.

§ 268. Sigtede, saavel som den Mistænkte, mod hvem Efterforskning er paabegyndt, kan hos Retten begjære foretaget Rettergangsskridt til Afkræftelse af Mistanken.

§ 269. Retten kan af egen Drift foretage saadanne Skridt som ikke uden Skade kan opfattes, samt hvad der hensigtsmæssig kan gøres i Forbindelse med andre Rettergangsskridt.

Forøvrigt strækker dens Virksomhed sig ikke udover det Begjærede og stanjer, naar Begjæringen tages tilbage.

§ 270. Paa Retsmøder, der afholdes under Efterforskningen, kommer, forsaavidt dertil er Anledning, de samme Regler til Anvendelse, som er givne med Hensyn til Retsmøder under den retslige Forundersøgelse. Det samme gælder Forskrifterne i § 279, 280 og 283.

Loogtyvende Kapitel.

Den retslige Forundersøgelse.

§ 271. Mod en bestemt Mistænk kan Baatalemyndigheden begjære retslig Forundersøgelse aabnet.

Tiltale for Lagmandsret kan ikke reises, uden at retslig Forundersøgelse har fundet Sted, medmindre Sigtede har givet Samtykke dertil.

Naar Nogen sigtes for en Forbrydelse, som efter §§ 19 og 20 hører under Lagmandsret, er Baatalemyndigheden pligtig til, hvis ikke Baatale frasalbes, at begjære retslig Forundersøgelse, saasnart den Sigtede fremsætter Forlangende derom.

§ 272. Begjæringen skal betegne den Person, mod hvem, og den Handling, paa Grund af hvilken Undersøgelse forlanges, og ledsages af Sagens Aktstykker og, saavidt gjorligt, af de forhaandenværende synlige Beviser, samt af en Fremstilling af de Oplysninger, som Baatalemyndigheden iøvrigt maatte besidde.

Baatalemyndigheden skal uopholdelig give den Sigtede Meddelelse om den fremsatte Begjæring.

§ 273. Den af Baatalemyndigheden fremsatte Begjæring bliver at efterkomme, medmindre Retten finder, at den i Begjæringen betegnede Handling ikke er strafbar, eller at der ikke er lovlig Afgang til at tage Begjæringen tilfølge.

Nægter Retten at aabne Forundersøgelse eller beslutter den trods Indsigelse at aabne den, sker det ved Kjendelse.

§ 274. Forundersøgelsens Diemed er at tilveiebringe de fornødne Oplysninger til Afgjørelse af, om Tiltale bør reises. Iøvrigt finder § 264, andet og tredie Led her tilsvarende Anvendelse.

Undersøgelsen bliver alene at rette mod de Handlinger og de Sigtede, som er betegnede i Begjæringen. Med Hensyn til andre Handlinger eller Personer kommer § 269 til Anvendelse.

§ 275. Parterne kan under Undersøgelsens Gang begjære foretaget, hvad de finder tjenligt til Fremme af dens Diemed. Finder Retten at burde afflaa Begjæringen, sker det ved Kjendelse.

Iøvrigt har den paa Embeds Vegne at lede Undersøgelsen og saa hurtig som muligt at træffe alle de Forholdsregler, som den antager egnede til Opnaaelsen af Diemedet.

§ 276. Retten kan give Politiet Paalæg og hos andre Retter begjære Foretagelsen af Rettergangsskridt.

§ 277. Til Retsmøder under Forundersøgelsen bliver den Sigtede at stævne med lovligt Varsel, medmindre Forkyndelse maa ske efter §§ 153 og 154, eller betænkeligt Ophold vilde voldses. Er Sigtede paagreben eller fængslet og fremstilles for Retten, eller møder han frivillig, kan Undersøgelsen under enhver Omstændighed fremmes.

Saavidt muligt bør Paatalemyndigheden og Forsvareren gives betimelig Meddelelse om Møderne og den bestiftede Forsvarer Velighed til at gøre sig bekendt med Sagens Dokumenter før Retsmødet.

Om Retsmøder, som er berammede i et tidligere Retsmøde, skal Underretning saavidt muligt meddeles enhver Vedkommende, der ikke har været tilstede i dette. I intet Tilfælde behøver Retsmøde at udsættes, fordi nogen Vedkommende ikke har kunnet møde.

§ 278. Paatalemyndigheden, den Sigtede og hans Forsvarer har, forsaavidt ikke §§ 119 og 259 er til Ginder derfor, Ret til at være tilstede i Retsmødet, og til i ethvert Tilfælde, før Mødet sluttes, at fremsøre, hvad de finder at burde udtale eller andrage om.

Retten kan ved Kjendelse beslutte, at nogen af de ovennævnte Personer skal aftræde under et Vidnes Afhørelse, naar der er Grund til at antage, at Vidnet ikke i hans Nærvær vil afgive en uforbeholden Forklaring. Den saaledes Hjernede har Krav paa, saasnart han atter indlades, at faa Meddelelse om det, som er foretaget i Mellemtiden.

Under særegne Omstændigheder kan Retten ved Kjendelse ganske udelukke Sigtede og hans valgte Forsvarer, naar og saalænge der findes Grund til at frygte for, at Forfølgningens Diemed ellers vil blive modarbejdet eller udsat for Fare. Før saadan Beslutning fattes, maa den, som tænkes udelukket, gives Anledning til at udtale sig.

§ 279. Første Gang den Fornærmede afhøres, bliver han at tilspørge, om han begjærer Paatale.

§ 280. Af den i Retsmødet førte Protokol gives snarest muligt Paatalemyndigheden Udskrift, hvis den ikke er frasaaldt.

Paatalemyndigheden, Sigtede og hans Forsvarer samt Fornærmede har Ret til at gøre sig bekendte med Retsbogen og Sagens Akter.

Under de i § 278, sidste Led nævnte Omstændigheder kan Dommeren ved Kjendelse nægte de sammesteds omhandlede Personer saavel Udskrift som Afgang til Retsbogen og Aktsigterne, dog i intet Tilfælde længere end til Forundersøgelsens Slutning.

§ 281. Forundersøgelsen indstilles, naar Forfølgningen frafaldes, eller Retten finder, at de lovlige Betingelser for dens Virksomhed ikke er tilstede.

Forundersøgelsen sluttes, naar Retten finder dens Diemed naaet, eller Parterne er enige om at begjære det. En sluttet Forundersøgelse kan paa Andragende af nogen af Parterne gjenoptages.

Om Forundersøgelsens Slutning eller Indstilling gives Paatalemyndigheden og Sigtede Underretning.

§ 282. Efter Forundersøgelse mod flere Sigtede eller for flere strafbare Handlinger underet, og det findes, at Diemedet for

enkelt Sigtedes eller Handlingers Vedkommende er naaet, kan den forsaavidt sluttes.

§ 283. Har den Sigtede i en Sag, som henhører under Meddomsret, inden Retten afgivet en usorbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestrykkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede samtykker deri, paa Stedet fremmes til Doms og paadømmes uden Tiltalebeslutning og uden Tilstaaelse af Domsmænd.

Dog bør dette ikke ske, naar Sagen antages at burde paadømmes i Forening med andre Sager, eller Dommeren finder, at der kan være Grund til at undlade Paatale i Henhold til § 85.

Treogtyvende Kapitel.

Tiltalebeslutningen.

§ 284. Naar Sagen er tilstrækkelig forberedt dertil, fattes uden Ophold Beslutning om, hvorvidt Tiltale skal reises.

Har retslig Forundersøgelse fundet Sted, og er Beslutning ikke fattet inden fem Dage, efterat Meddelelse om Forundersøgelsens Slutning er modtagen af Paatalemyndigheden, paaligger det denne i Forbindelse med sin Beslutning at redegjøre for de særlige Grunde, som har foranlediget Opholdet.

§ 285. Findes Tiltale at burde reises, men Sagen ikke antages for Tiden at burde fremmes, enten fordi Sigtede er sindssyg, eller fordi hans Opholdssted ikke vides, eller fordi han opholder sig i Udlandet, stilles den foreløbig i Vero.

Paatalemyndigheden skal i sidste Tilfælde tilstille den Sigtede Meddelelse herom og Opfordring til at fremstille sig til Modtagelse af Dom.

At Sagen foreløbig er stillet i Vero, er ikke til Hinder for, at der strides til Bevisoptagelse i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 296—298, hvis der er Fare for, at Beviser kan gaa tabt.

§ 286. Tiltalebeslutningen skal angive, for hvilken Domstol Sagen skal anlægges, og indeholde Tiltaltes Navn eller en nøiagtig Betegnelse af hans Person.

Den skal i Korthed, men saavidt muligt med nøiagtig Angivelse af Tid og Sted, Gjenstand og lignende, fremstille den Handling, for hvilken Tiltale reises, med Fremhævelse af de i Lovens beskrevne Kjendemerker og under Henvisning til den eller de Straffebestemmelser, som antages at kunne komme til Anvendelse.

§ 287. I Sager angaaende Forseelser bør Paatalemyndigheden, forinden Tiltale beslutes, som Regel udsærdige Forelæg, naar den finder, at Straf af Bøder alene eller i Forbindelse med Inddragning bør anvendes. Det samme kan under lige Betingelser ske i Sager angaaende Forbrydelser, hvorfor ikke høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller Tjenestens Tab kan anvendes.

§ 288. Forelægget skal foruden at fyldestgjøre Fordringerne i § 286, 2det Led indeholde:

1. Angivelse af den Bod, som kræves, og hvis der er Spørgsmaal om Inddragning af Penge eller Gods, af det, som paa-
staaes inddraget. Er der ved den strafbare Handling voldt
Skade, som kræves erstattet, eller har Undersøgelsen angaaende
samme medført Udgifter, som efter Reglerne i Kapitel 33
paahviler Domsældte, kan Forelægget tillige omfatte Erstatning
til Fornærmede og Omkostninger til det Offentlige;
2. Opfordring til den Sigtede om inden en vis i Forelægget
angiven Tid, som i Almindelighed ikke bør være kortere end
3 eller længere end 10 Dage fra Forkyndelsen, at erklære,
om han vedtager at udrede, hvad der kræves. Ved Forelæg-
gelse, som sker i Genhold til den særskilte Lovgivning om de
store Saltbandsfiskerier, kan Vedkommendes Erklæring fordres
afgivet straks.

Forelæg, der udfærdiges i Sigtedes Paahør, behøver ikke at
forkyndes, naar derom sker Optegnelse, der underskrives af Sigtede
eller et tilfaldt Vidne. Forstriften i § 155, 2det Led finder i
Tilsælde tilsvarende Anvendelse.

Tovrigt finder de om Dømmes Indhold givne Regler til-
svarende Anvendelse paa Forelæg.

§ 289. Foraaavjdt det ved gjældende Bestemmelse er over-
draget nogen anden Myndighed end den, der har at fatte Beslut-
ning om Tiltale, at forelægge Bod for Lovovertrædelser eller be-
stemte Bodens Størrelse, har det sit Forblivende derved.

§ 290. Vedtagelsen, der ogsaa kan modtages af den, der
befører Forelæggets Forkyndelse, eller af Lensmanden, skal ned-
tegnes og oplæses for Sigtede og medunderskrives, om muligt, af
denne og af et tilfaldt Vidne.

Den skal efter Kongens nærmere Bestemmelse indføres i en
Bog og har samme Virkning som en Dom.

§ 291. Paatalemyndigheden eller den paa det Offentliges
Vegne Mødende kan under Hovedforhandlingen ved Anmærkning paa
Tiltalebeslutningen

1. rette Fejltagelser med Hensyn til Benævnelser, Tidsangivelser,
Fremstillingen af Handlingens Kjendemerker efter Loven og
lignende Omstændigheder, og
2. med Rettens Samtykke udvide Tiltalen til andre strafbare
Handlinger end de i Tiltalebeslutningen omhandlede, saafremt
det ikke kan lede til Anvendelse af en strengere Straffebestem-
melse, og Tiltalte enten har samtykket deri eller har afgivet
en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

Skulde Tiltalen som Følge af den foretagne Rettelste eller
Udvidelse ikke kunne mødes ved det Modbevis eller Forvar, som

Tiltalte har havt Opfordring til at forberede sig paa, kan han forlange en passende Udsættelse.

Fireogtyvende Kapitel.

Forberedelsen til Hovedforhandling for Lagmandsret.

§ 292. Saasnart Tiltale er besluttet, sørger Baatalemyndigheden for, at der i fornødent Fald bestikkes Tiltalte en Forsvarer.

Tiltalebeslutningen skal uopholdelig forkyndes Tiltalte med Tilfjendegivende om, hvem der har at udføre Forsvaret for ham. En Gjenpart af samme tilligemed Sagens Aktstykker, vigtige Dokumenter dog i Regelen kun i Afsskrift, tilstilles samtidig Forsvareren med Angivelse af, hvilke Beviser der agtes benyttede, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad dermed agtes godtgjort, og naar Sagen antages at burde foretages. Hører Sagen hjemme i et Distrikt, for hvilket særskilt Retssted efter § 28, andet Led er bestemt, skal det tillige angives, om den antages at burde behandles paa dette eller paa Lagfognets almindelige Retssted.

Dokumenter, som tilbageholdes, og andre synlige Beviser gøres saavidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade.

En Gjenpart af Tiltalebeslutningen tilligemed en kort Redegjørelse for Sagen og dens Beviser tilstilles Lagmanden.

§ 293. Forsvareren har ufortøvet paa hensigtsmæssig Maade, dog saavidt muligt uden særskilt Udgift for det Offentlige, at indtræde i Overlægning med Tiltalte. Inden en af Baatalemyndigheden opgiven Frist, der af Lagmanden paa Begjæring kan forlænges, naar særlige Grunde findes at tale derfor, skal han der- efter sende Alterne tilbage med Angivelse af, hvilke Vidner han paa sin Side agter at indstævne eller ønsker indstævnt, hvilke Beviser han iøvrigt tilsigter at benytte, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad han ved sine Vidner og øvrige Beviser agter at godtgjøre, og hvorvidt han er enig i Forslaget om Tid og Sted for Sagens Foretagelse. Gjenpart af denne Meddelelse tilstilles Lagmanden.

Paa Dokumenter og andre synlige Beviser, som ikke kan medfølge, finder Bestemmelsen i foregaaende §'s 3die Led Anvendelse.

Ved Alternes Tilbagesendelse kan Forsvareren beholde de ham i Afsskrift tilsendte Dokumenter. Af andre Dokumenter og Retsakter tager han selv de nødvendige Afsskrifter.

§ 294. Finder Forsvareren:

1. at der, førend Sagen videre fremmes, ved retslig Forundersøgelse bør fremskaffes særlig paaapegede Oplysninger til Bjævnelse af Mistanken eller til Begrundelse af Straffrihed, eller

2. at af ham paapegede Beviser bør besørgees erhvervede af Baatalemyndigheden, eller

3. at Beviser, som denne tilsigter at benytte, bør erhverves paa en anden Maade end af denne angivet, har han samtidig herom at fremsætte Begjæring.

Antager han, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Baatalemyndigheden har overseet nogen udenfor Bevissspørgsmaalet liggende Omstændighed, paa Grund af hvilken Tilstaelse ikke kan sælbes, bør han gjøre Baatalemyndigheden opmærksom derpaa.

§ 295. Finder Baatalemyndigheden at burde aflaa nogen af Forsvareren fremsat Begjæring angaaende Sagens Oplysning eller Tiden for dens Foretagelse, skal den uopholdelig forelægge Spørgsmaalet for den Ret, som har ledet Forundersøgelsen, eller om ingen saadan har fundet Sted, for Lagmanden og samtidig underrette Forsvareren derom.

Førhørsdommerens eller Lagmandens Afgjørelse kan ikke paa-
antes eller paafjæres.

§ 296. Naar Baatalemyndigheden finder, at et Bevis enten aldeles ikke eller ikke uden uforholdsmæssig Ulempe eller Omkostning kan føres under Hovedforhandlingen, eller at dets Forelse ikke uden Fare kan opsættes til denne, lader den det optage forud for samme. Finder den det unødvendigt at afgive Møde, meddeler den Retten dette, i hvilket Tilfælde Retshandlingen kan fremmes uden saadant Møde, naar det tilstrækkelig tydelig er betegnet, hvilke Oplysninger der søges.

§ 297. Hvor der er Fare for, at Bevis ved Ophold vilde spildes, eller hvor der handles om Bevis, som Baatalemyndigheden har nægtet overhovedet at besørge erhvervet, eller om Vidne, som ikke er pligtigt at møde under Hovedforhandlingen, kan saavel Tilstaelse som hans Forsvarer foranstalte Bevisoptagelse forud for denne. Den lovbestemte Betaling maa isaaald enten erlægges forskudsvis eller nedlægges hos Baatalemyndigheden. Finder denne eller Retten Bevisoptagelsen begrundet, erstattes Udgiften af det Offentlige.

§ 298. Naar nogen af Parterne begjærer saadan Bevisoptagelse, som omhandles i §§ 296 og 297, bør han samtidig underrette Modparten derom.

Paa Bevisoptagelsen finder forøvrigt, forsaavidt intet andet er bestemt, Reglerne i § 277 tilsvarende Anvendelse.

Af Bevisoptagelsen bliver Udskrift snarest muligt at tilstille saavel Forsvareren som Baatalemyndigheden.

§ 299. Bestemmer nogen af Parterne sig til at benytte andre Beviser end de allerede opgivne, eller at give Slip paa nogen af disse, eller at erhverve eller benytte Beviser paa anden Maade end opgivet, skal Modparten og Lagmanden underrettes efter Forskrifterne i §§ 292 og 293.

§ 300. Afskrift af Stevningen mod Tiltalte tilstilles Lagmanden og Forsvareren. Baatalemyndigheden sørger for, at Sigtede og Vidner, der er undergivne Varetægtsfængsel, og Sigtede, mod hvem saadan Kjendelse er affaagt, som omhandles i § 254, betimelig bliver frembragte til Retsskiedet.

§ 301. Ved Paaastevningen skal Baatalemyndigheden have for Die, at saamange Sager til enhver Tid foreligger for Lagmandsretten til Foretagelse, at dennes Arbejde maa ansees sikret mod Afbrydelse, selv om enkelte Sager beslattes udsatte eller bortfalder.

§ 302. Har Sigtede for Retten afgivet usorbeholden Tilstaafelse, hvis Rigtighed der ikke er Grund til at drage i Tvivl, bør i Almindelighed kun de Personer indstevnes som Vidner, der kan give Forklaringer, som umiddelbart angaar selve Forovelsen af Gjerningen, eller som angaar Tiltaltes større eller mindre Strafskyld. Naar flere Personer antages at ville afgive en ensartet og overensstemmende Forklaring om Sagen eller om en enkelt Side ved samme, bør kun saa mange indvarsles, som skjøntes fornødent.

§ 303. Vil Tiltalte eller hans Forsvarer indstevne Vidner til Hovedforhandlingen, maa den lovbestemte Betaling enten erlægges forskudsvis eller nedlægges hos Baatalemyndigheden, der paaegner Stevningen Bevidnelse herom. Finder Baatalemyndigheden eller Retten Indstevningen begrundet, erstattes Udgifterne af det Offentlige.

§ 304. Saasnart Lagmandstinget er erklæret sat, paa-raabes de Lagrettemænd, der skal gjøre Tjeneste under samme. Derefter kan saavel Baatalemyndigheden som enhver af de Tiltalte og deres Forsvarere fremsætte Indsigelse mod Lagrettelisten, gaaende ud paa, at den er tilbliven paa lovstridig Maade, eller mod enkelte Lagrettemænd, gaaende ud paa, at de ikke lovlig kan gjøre Tjeneste som saadanne.

§ 305. Hvis de i foregaaende § omhandlede Indsigelser ikke leder til, at Lagrettelisten i sin Helhed kjendes ugyldig, sker i Tilfælde saadan Tilfaldelse, som omhandles i § 64, hvorefter Lagmanden forkynder og ved Opflag lader bekjendtgjøre, i hvilken Orden Sagerne vil blive behandlede, og til hvilken Tid man maa være forberedt paa, at hver enkelt Sag tidligt vil blive foretagen. Den fastsatte Orden kan dog fraviges, naar det paakræves af Hensigtsmæssighedssyn.

Femogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Lagmandsret.

§ 306. Hovedforhandlingen er mundtlig. Skrift anvendes kun i den Udtrækning, som Lovens bestemmer. Ved mundtlige Udtalelser benyttes frit Foredrag.

§ 307. Sagmanden leder Forhandlingen og drager Omfjorg for at fjerne Alt, som til Unytte trækker den i Langdrag. Ingen maa tage Ordet uden hans Tilladelse, og han kan, forsaavidt intet Modfat er bestemt, stanse den videre Forhandling angaaende Spørgsmaal, som han anser tilstrækkelig drøftede.

Indsigelser mod hans Ledelse afgjøres af Retten.

§ 308. Udebliver Raatalemyndigheden enten ved Forhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen, medmindre Omstændighederne gjør det muligt i Stedet at bestikke Nogen, som straks kan udføre Gverbet.

Det samme gjælder, om der ingen Forvarer er tilstede; dog kan Frifindelsesdom affiges og en Forhandling, som forudsæes utvivlsomt at ville lede hertil, fortsættes eller fremmes, selv om ingen Forvarer møder.

§ 309. Tiltalte skal være tilstede, saalænge han har Udgang til at faa Ordet. Dog kan det tillades ham at fjerne sig, efterat hans Afhørelse har fundet Sted og indtil Domsaffigelsen. Forlader han Retsstedet uden Rettens Tilladelse, kan Forhandlingen under enhver Omstændighed fortsættes, saafremt hans Nærværelse ikke findes fornøden af Hensyn til Sagens Dplysning.

§ 310. Aangaar Sagen en strafbar Handling, der ikke kan medføre strengere Straf end Fængsel indtil 1 Aar, og Retten ikke finder Tiltaltes Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Dplysning, kan Forhandlingen fremmes eller fortsættes mod den Udeblevne, saafremt han har samtykket deri eller er udebleven, uden at der er Grund til at antage, at han har havt lovligt Forsalb. Er Tiltalte stevnt i Genhold til Reglerne i §§ 153 og 154, gjælder dette dog blot, naar den strafbare Handling ikke kan medføre høiere Straf end Bod, eller der foreligger Samtykke.

§ 311. Forhandlingen kan fremmes i Tiltaltes Fravær, hvis han er undvegen, efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt, og Retten ikke finder hans Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Dplysning.

Under enhver Omstændighed kan Frifindelsesdom affiges over en Udebleven, og en Forhandling fortsættes eller fremmes i Tiltaltes Fravær, naar den stjønnes utvivlsomt at ville lede til Frifindelse.

§ 312. Om Hovedforhandlingen maa udsættes, kan Retten dog paa Stedet optage alle Beviser, som ellers kunde gaa tabt, eller hvis senere Optagelse kunde befrygtes at ville blive mindre fyldestgjørende.

§ 313. Retten kan beslutte, at en Tiltalt skal forlade Retsalen, medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar der er særegne Grunde til at frygte for, at en usorbeholden Forklaring ellers ikke kan erholdes. Er en Tiltalt som Følge heraf aftraadt, kan han forlange Afhørelsen gjentaget, naar han atter indlades i

Retsfalen. I ethvert Fald skal han gjøres bekendt med det under hans Fravær Foresaldne.

§ 314. Naar en Tiltalt udbijes i Genhold til § 119, kan Forhandlingen dog fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig. Tiltalte bør i saa Fald, saasnart hans Udsærd gjør det muligt, atter føres ind i Retsfalen og gjøres bekendt med det under hans Fravær Foresaldne.

§ 315. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan Retten i Sag, som angaar flere strafbare Handlinger eller flere Tiltalte, lade Forhandlingen og Lagrettens Paafjendelse foregaa særskilt for hver enkelt Handling eller Tiltalt.

§ 316. Ved Sagens Paaraab opfordrer Lagmanden Lagrettemændene saavel som Parterne til at angive, hvorvidt nogen af Lagrettemændene efter § 66 eller § 67 er udelukket fra at gjøre Tjeneste i Sagen. Bliver der ikke mindst nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindst tyve Lagrettemænd tilbage, fyldest Tallet paa den i § 64 angivne Maade.

§ 317. Lagmanden giver derefter først Tiltalte og dernæst Paatalemyndigheden, men i Sager angaaende Grefrænkelse den Fornærmede, der har sluttet sig til Forsøgningen, Udgang til at benytte sin Udslydelsesret efter § 318. Benyttes den fuldt ud, bestaar Lagretten af de ikke udslydte Lagrettemænd.

I modsat Fald udtages ved Lodtrækning ti eller i Tilfælde elleve (med Fradrag af de i Genhold til § 55, sidste Led udtagne og ikke udslydte Lagrettemænd) af de ikke udslydte til Lagrette for Sagen. Lodtrækningen foregaa paa den i § 57 beskrevne Maade.

§ 318. Af de i Genhold til § 55, sidste Led udtagne Lagrettemænd kan ikke mere end Halvparten udslydes, medmindre nogen er ugild efter § 68. Iøvrigt er Parterne berettigede til at udslyde saa mange Lagrettemænd, som der er tilstede flere end ti eller i det i § 321 omhandlede Tilfælde elleve.

Paatalemyndigheden og Tiltalte samt, i Sager angaaende Grefrænkelse, den Fornærmede kan udslyde et lige Antal, heri medregnet de Lagrettemænd, som Paatalemyndigheden i Genhold til § 59 har udslydt eller kunnet udslyde. Er Tallet ikke deleligt, har Tiltalte Ret til at udslyde en mere eller den Fornærmede en mindre end de andre Parter.

Er der flere Tiltalte i samme Sag, udøver de Udslydelsesretten i Fællesskab. Bliver de ikke enige derom, er de berettigede til at udslyde et lige Antal hver. Kan heller ikke dette ske, afgjøres det ved Lodtrækning, hvem der skal udslyde det større Tal. Er der i Sag angaaende Grefrænkelse flere Fornærmede, gælder om deres Udslydelsesret samme Regel.

§ 319. Naar Parterne er enige derom, kan den Lagrette, som har gjort Tjeneste i den nærmest foregaaende Sag, vedblive

at forrette i den næste, forsaavidt dens Behandling paabegynder samme Dag.

§ 320. I Tiltaltes Fravær udøves hans Udskyldelsesret af Forsvareren eller den, han særlig har bemyndiget dertil.

§ 321. I vigtige og vidtløftige Sager kan Retten beslutte, at elleve Lagrettemænd skal overvære Forhandlingen. Naar Lagretten skal afgive sin Kjendelse, og der blandt Lagrettemændene intet Forsald er indtruffet, udtræder i dette Tilfælde efter Lodtrækning en af dem.

§ 322. Naar Lagretten er dannet og har indtaget sit Sæde, oplæses Tiltalebeslutningen og spørges Tiltalte om Navn, Alder, Stilling og Bopæl og, om han erkjender sig skyldig i det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold eller i at have foretaget den der omhandlede Handling, samt opfordres til med Opmærksomhed at følge Forhandlingen.

Bidnerne og de Sagkyndige opraabes, hvorefter Lagmanden meddeler, hvad han maatte finde fornødent at foreskrive til Sikrelse af Bevisførelsen.

§ 323. Opstaar der Spørgsmaal om, hvorvidt nogen af de i Sagsbehandlingen Medvirkende bør udtræde, eller om Sagen, nogen Del af den eller noget begjæret Rettergangsskridt bør fremmes, kan Forhandlingen begrænses hertil, indtil Spørgsmaalet er afgjort.

Feil, der hindrer Sagens Fremme, skal, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne og den hertil fornødne Udsættelse paa Forlangende gives.

Judsigelser, som ikke kommer i Betragtning, medmindre de paaberaabes af vedkommende Part, er forspildte, hvis de ikke fremsættes, saasnart dertil er bleven Anledning.

§ 324. Det i foranstaaende §'s første Led Forefrevne gjælder ogsaa, saafremt enten Tiltalte eller nogen af Rettens Dommere opkaster Spørgsmaal om, hvorvidt det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold er strafbart, eller om der foreligger nogen Strafudluffelsesgrund, der efter § 165 ikke er indbefattet i Skyldspørgsmaalet. Er Rettens Medlemmer enige, kan Frifindelsesdom paa Stedet affiges.

§ 325. Forhandlingen angaaende selve det Forhold, hvorfor Tiltale er reist, fortsættes saavidt muligt uden Afbrydelse indtil dens endelige Afslutning. I paatrængende Tilfælde kan den fortsættes paa en Helligdag.

Naar Forhandlingen efter en Udsættelse atter aabnes, gjenføres det allerede foretagne, forsaavidt Retten finder det fornødent. Har Afbrydelsen varet over fire Dage, kan ethvert af Domstolens Medlemmer fordre Gjentakelse.

§ 326. Den i § 325 nævnte Forhandling begynder med, at Lagmanden foreholder Lagrettemændene, at de fra nu af og

indtil deres endelige Kjendelse angaaende Stykspørgsmaalet er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have nogen Samtale eller Forbindelse med nogen Anden end Retten gennem Lagmanden, og at de ikke uden Lagmandens Tilladelse maa forlade det sælles Overlægningsrum, efterat de har truffet sig tilbage til Raadslagning overensstemmende med § 348.

§ 327. Lagmanden tiltaler derefter Lagrettemændene saaledes: „Sværger De, at De vil give god Agt paa alt det, som forhandles i Retten, og besvare de Spørgsmaal, der bliver Dem forelagt, som De ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Bevisligheder?“ Lagrettemændene skal derefter staaende og med opragt høre Haand enkeltvis svare: „Det sværger jeg, saafandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende.“

Lagrettemand, som vægrer sig ved at aflægge Ed, fordi hans Trosbekjendelse eller religiøse Opfatning ikke tillader Ed, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud, afgiver Forsikring paa Være og Samvittighed.

Lagrettemand, som tidligere paa samme Thing har aflagt Eden eller afgivet Forsikringen, behøver ikke at gjentage samme.

§ 328. Lagrettemændene vælger derefter under Lagmandens Ledelse af sin Midte ved lufkede Sedler en Ordfører. I Tilfælde af Stemmelighed afgjøres Valget ved Lodtrækning.

§ 329. Efterat dernæst Paatalemyndigheden har udviklet, hvad der er Tiltalens Gjenstand, og kortelig angivet, hvilke Beviser den formener at kunne føre for sin Paastand, i fornødent Fald med Paavisning af Forbindelsen mellem Paastanden og de Beviser, som agtes førte, henstiller Lagmanden til Tiltalte at forklare sig angaaende Sagen. Strider Forklaringen mod hans tidligere afgivne, eller er der Sider eller Dele af Sagen, med Hensyn til hvilke han ikke har udtalt sig, bør han gjøres opmærksom derpaa.

Saa vel i dette Tilfælde, som naar han aldeles nægter at svare, eller naar han ikke møder, kan hans tidligere for Retten afgivne Forklaring oplæses.

§ 330. Derefter finder Bevisførelsen Sted først fra Paatalemyndighedens og dernæst fra Forsvarets Side.

Før Forsvareren paabegynder nogen Bevisførelse, kan han kortelig angive, hvilke Beviser, han mener at kunne føre, og hvilke Slutninger han vil bygge derpaa.

Hvor det er fornødent, kan den, der fører Beviserne, efterhvert som Bevisførelsen finder Sted, kortelig paavise Betydningen af de Omstændigheder, som søges beviste.

§ 331. Afgiver Tiltalte en fuldstændig Tilstaaelse, afgjør Retten, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Bevisførelse skal finde Sted.

Ellers kan den, alene naar den finder, at Bevisførelsens Gjenstand ikke vedrører Sagen, eller naar Parterne er enige deri, nægte eller undlade Førelsen af Bevis, som have ved Haanden.

Udsættelse til Førelse af Bevis kan nægtes, naar Bevisførelsen efter Rettens Overbevisning vilde være betydningsløs.

Føres et Bevis, som ikke er betimelig anmeldt for Modparten, har denne Krav paa en passende Udsættelse, hvis Beviset ikke aabenbart er betydningsløst.

Retten vaager paa Embeds Begne over Sagens fuldstændige Oplysning og kan til Opnaaelse heraf beslutte at indhente nye Beviser og at udsætte Behandlingen.

§ 332. Granskning, der ikke udkræver særlig Sagkyndighed, derunder indbefattet Aftedsgranskning til ret Forstaaelse af Stedforhold, bør, hvor det kan ske uden overveiende Ulempe, foretages af selve Domstolen.

Personer, hvis Vidnesbyrd antages at være af Betydning for Sagen, bør afhøres mundtlig for selve Domstolen, hvor ikke særegne Omstændigheder er til Hinder derfor.

Oplæsning af Forklaring, som et i Retten tilstedestående Vidne tidligere har afgivet, kan ikke under nogen Omstændighed finde Sted, medmindre Vidnet

erklærer ikke længere at erindre Forklaringens Gjenstand, eller

forklarer sig i Strid med sit tidligere Udsagn uden at berigtige Modsigelsen, naar denne bliver ham foreholdt, eller

vægrer sig for at svare; er den tidligere Forklaring ubeediget, maa Oplæsning i dette Tilfælde dog ikke ske, saalænge Tvangsmidler kan anvendes.

Forklaring eller Erklæring, som tidligere er afgiven af Vidne eller Sagkyndig, der ei er tilstede i Retten, kan i Almindelighed ikke oplæses, medmindre

Forklaringen eller Erklæringen er beediget, og Retten finder, at Indkaldelse til mundtlig Afhørelse vil medføre usorholdsmæssig Ulempe og Omkostning, og at Oplæsning er ubetænkelig, eller

mundtlig Afhørelse eller Edsfættelse er uiværksættelig.

Udenretslige Forklaringer eller Erklæringer maa ikke oplæses, medmindre det findes utvivlsomt, at de vil bidrage til Sagens rette Oplysning. Ei heller maa ubeedigede retslige Forklaringer oplæses, medmindre Oplæsningen efter Omstændighederne findes aldeles ubetænkelig.

Naar Udsagn af Vidner eller Sagkyndige oplæses, maa det udtrykkelig bemærkes, om de er beedigede eller ikke.

§ 333. Skriftlige Beviser oplæses af Retskriveren eller et

af Rettens Medlemmer. Dog kan Lagmanden tillade den Bevisførende selv at oplæse dem.

Skriftstykker, som er forfattede i fremmed Sprog, oplæses i Oversættelse, hvis Rigtighed er bekræftet af en dertil bemyndiget Person.

§ 334. De af Baatalemyndigheden fremskillede Vidner afhøres først af denne og dernæst, efterhvert som denne Afhørelse for hvert enkelt Vidnes Bedkommende er tilendebragt, af Forsvareren. Med Hensyn til de af Tiltalte eller efter hans Begjæring fremskillede Vidner forholdes i omvendt Orden. Herfra kan Afvigelse finde Sted ifølge Overenskomst.

Lagmanden skal i ethvert Tilfælde tilbagevise Spørgsmaal, der ikke vedrører Sagen, og selv overtage Afhørelsen, naar han eller Retten finder den Maade, hvorpaa Afhørelsen sker, utilfredsstillende.

§ 335. Lagmanden kan af egen Drift eller efter Anmodning af nogen af Domstolens øvrige Medlemmer afhøre Vidnet om saadanne Punkter, som ikke har været det tilstrækkelig foreholdt, eller med Hensyn til hvilke dets Svar ikke har været tydeligt nok eller tilstrækkelig opfattet. Han kan overlade Bedkommende selv umiddelbart at forelægge Vidnerne Spørgsmaal.

§ 336. Bevisførelse, sigtende til at svække et Vidnes Troværdighed i sin Almindelighed, maa kun finde Sted paa den Maade og i den Udstrækning, som Retten tilsteder. Den bør nægtes, naar de tilsigtede Oplysninger ikke findes at være af væsentlig Betydning.

§ 337. Føres fra Forsvarets Side Beviser for Tiltaltes tidligere gode Vandel, kan Baatalemyndigheden altid føre Modbeviser. Under ingen Omstændighed maa dog Bevidnelser, udstedte angaaende Tiltaltes gode eller slette Navn og Rygte, oplæses.

Hvorvidt og i hvilken Udstrækning iøvrigt Beviser kan føres for Tiltaltes slette Vandel, afgjøres af Retten. Dog maa disse Beviser altid angaa bestemte Handlinger, foretagne af Tiltalte selv. Bevis for tidligere Domfældelse kan ikke nægtes ført.

§ 338. Efter Afhørelsen af hvert enkelt Vidne og efter Oplæsningen af hvert enkelt Skriftstykke gives der Tiltalte Afgang til at udtale sig, om han har Noget at bemærke.

§ 339. Efterat Bevisførelsen er sluttet, faar først Baatalemyndigheden og dernæst Forsvareren Ordet. Enhver har Ret til at tale to Gange.

Tiltalte har Ret til Ordet ved Siden af Forsvareren og Førges, efterat denne har talt, om han har noget Yderligere at bemærke.

§ 340. Forstaar Tiltalte ikke det norske Sprog, eller er han dov, maa af Slutningsforedragene idetmindste de nedlagte Paastande bringes til hans Kundskab.

§ 341. Naar Parterne har endt sine Foredrag, har Paa-
talemyndigheden at fremlægge Udkast til de Spørgsmaal, som skal
forelægges Lagretten. Efterat Forsvareren dernæst er givet Anled-
ning til at ytre sig og fremsætte Forslag om Forandringer i eller
Tillæg til disse, udarbejder Lagmanden Spørgsmaalene og fore-
lægger dem for Parterne. Gjør nogen af disse Indsigelse mod
Spørgsmaalene, afgjøres Sagen af Retten. Der skal paa For-
langende gives en kort Udsættelse af Forhandlingen til Overveielse
af Spørgsmaalene.

§ 342. Gjenstand for Spørgsmaalene er det i Tiltale-
beslutningen omhandlede Forhold. Om Tilstedeværelsen af Om-
stændigheder, som kan bringe Forholdet ind under en anden Straffe-
bestemmelse end efter Tiltalebeslutningen, spørges der, naar Retten
finder Joie dertil. Er en saadan Omstændighed under Forhand-
lingen paastaet at være tilstede, skal dette altid ske, naar Forlan-
gende derom fremsættes.

Ved Forholdets Henførelse under Straffeloven er Retten
ubunden af de fremsatte Paastaande. Henføres det under en anden
Straffebestemmelse end i Tiltalebeslutningen, maa der altid gives
Parterne særlig Anledning til at udtale sig, hvorhos Tiltalte paa
Forlangende maa tilstaaes en passende Udsættelse, naar dette skøn-
nes ønskeligt for Forsvaret.

§ 343. Ethvert Spørgsmaal stilles saaledes, at det kan
besvares med Ja eller Nei.

Naar et efterfølgende Spørgsmaal kun skal besvares i det
Tilsæde, at et foregaaende er besvaret paa en vis Maade, skal
dette anføres i Spørgsmaalskriftet. Ligeledes anføres ved hvert
Spørgsmaal, hvor mange Stemmer der udfordres til et for Tiltalte
ugunstigt Svar.

Et Spørgsmaal maa blot angaa én Tiltalt og saavidt muligt
blot ét strafbart Forhold og Anvendelsen af én Straffebestemmelse.

Al Spørgsmaal, hvis bekræftende Besvarelse udelukker hin-
anden, stilles det, der vil lede til den strengeste Straf, først.

§ 344. Med Undtagelse af de i §§ 345 og 346 omhand-
lede skal ethvert Spørgsmaal begynde med Ordene: „Er den Til-
talte skyldig?“ I Spørgsmaalet optages alle den strafbare Hand-
lings retslige Mærker og en saa nøiagtig Beskrivelse af Gjerningen,
Betegnelse af Gjenstand, Tid og Sted m. m., som efter Omstændig-
hederne er hensigtsmæssigt og gjørligt.

§ 345. Skal Lagretten afgjøre, hvorvidt der er tilstede
saadanne i Loven særlig fremhævede Omstændigheder, der vilde
bringe Forholdet ind under en strengere eller mildere Straffebestem-
melse, kan derom stilles Tillægsspørgsmaal, som blot bliver at be-
svare, saafremt det Spørgsmaal, hvortil de slutter sig, bejaes. Det
samme gjælder Spørgsmaal efter Straffelovens § 65.

§ 346. Saafremt det enten forlanges af nogen af Parterne,

eller Retten paa Embeds Begne saa beslutter, skal der forelægges Lagretten Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af særdeles formildende eller særdeles skjæpende Omstændigheder i Almindelighed.

Det samme gjælder Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af de særlige Omstændigheder, som efter Straffelovens § 30,4 betinger Gradømmelse af visse Rettingheder.

Alene et for Tilstalte gunstigt Svar er bindende for Retten.

§ 347. Naar Spørgsmaalene er fastsatte, oplæses de af Lagmanden, hvorpaa de fornødne Afskrifter overgives Lagretten.

Derefter gennemgaar Lagmanden i et kort Foredrag Sagen og dens Bevisligheder og forklarer, saavidt fornødent, Spørgsmaalene og de Retsætninger, som skal lægges til Grund for deres Besvarelse.

Parterne kan forlange, at særlig paa pegede Dele af hans Udvikling med Hensyn til Retsætninger gjengives i Retsbogen, forinden Lagretten trækker sig tilbage til Raadslagning. De kan, støttende sig til Lagmandens Foredrag, bringe paa Bane Forandringer i Spørgsmaalene.

§ 348. Lagretten trækker sig derpaa tilbage i Enrum til Raadslagning, medbringende Spørgsmaalene, skriftlige Bevisligheder, hvis rette Læsemaade er omtvistet, de fremlagte Afbildninger og Tegninger samt, om den eller Retten finder det hensigtsmæssigt, Redskaber eller andre Ting, som vedkommer den forøvede strafbare Handling.

§ 349. Ved Afgjørelsen af, hvad der er at anse som beviist, tages alene Hensyn til de Beviser, som er fremsorte under Hovedforhandlingen. Afgjørelsen træffes efter fri Overbevisning paa Grundlag af en samvittighedsfuld Provelse af de fremsorte Bevisligheder.

§ 350. Finder Lagretten, at den behøver yderligere Forklaring af de Retsætninger, som skal lægges til Grund, eller kommer den i Tvivl om den Fremgangsmaade, som bliver at iagttage, eller om Betydningen af de fremsatte Spørgsmaal, eller finder den, at Spørgsmaalene bør forandres eller forklæres, vender den tilbage til Retsalen, hvor Lagmanden, efterat Lagrettens Ordfører har fremsort dens Andragende, meddeler eller besørger foranstaltet det Fornødne.

Skal det afgjøres, om flere eller andre Spørgsmaal bliver at stille, maa Parterne gives Anledning til at udtale sig.

§ 351. Efter tilendebragt Raadslagning afstemmer Lagretten om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori de er stillede. Ordføreren afstemmer hver enkelt Lagrettemand hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme sidst. I de i § 346 omhandlede Tilfælde udfordres til et bekræftende Svar over Halvdelen af Stemmerne, ellers maa ethvert for Tilstalte ugunstigt Svar afgives med mindst syv Stemmer.

De, som ved Besvarelsen af Hovedspørgsmaalet eller af et Tillægsførgsmaal angaaende en Strafudeluffelsesgrund har stemt til Tiltaltes Gunst, ansees ogsaa at stemme saaledes ved ethvert Tillægsførgsmaal; som Folge heraf afsees disse Lagrettemænd intet Svar ved Afstemningen over saadanne.

§ 352. Lagrettens Ordfører paategner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling, ved ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Svarene tilligemed de to først udtrukne Lagrettemænd. I de i § 346 omhandlede Tilfælde skal der ved et bekræftende Svar anføres, at det er fattet med mere end Halvdelen af Stemmerne, og iøvrigt ved hvert for Tiltalte ugunstigt Svar, at det er fattet med mere end seks Stemmer. Videre maa Stemmetallet ikke angives.

§ 353. Efter tilendebragt Afstemning vender Lagretten tilbage til Retsalen og indtager sit Sæde, hvorpaa Lagmanden opfordrer den til at meddele den Afgjorelse, hvortil den er kommen. Derpaa reiser Lagrettens Ordfører sig og udtaler:

„Lagretten har paa Tre og Samvittighed og i Genhold til sin Ed besvaret de stillede Spørgsmaal, saaledes som følger“, hvorpaa han oplæser de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det vedtagne Svar.

§ 354. Finder Retten, at Lagrettens Kjendelse ikke er istandbragt paa lovlig Maade, eller at den er utydelig, ufuldstændig eller selvmodsigende, eller opstaar der Tvivl, om Svaret fuldt ud udtrykker Lagrettens virkelige Mening, og Mangelen ikke paa Stedet kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Forklaring af Lagrettens Ordfører, kan Retten, saalænge Dom endnu ikke er affagt, paalægge Lagretten paany at trække sig tilbage til Raadslagning og Afstemning.

§ 355. Aangaar Feilen blot Formen, kan Lagretten ikke foretage nogen Forandring af Indholdet. I modsat Fald er den i ingen Henseende bunden ved sin tidligere Afgjorelse.

§ 356. Saalænge Dom ikke er affagt, kan Retten, hvor den finder det hensigtsmæssigt, beslutte at forandre Spørgsmaalene eller at stille nye, efterat der er givet Parterne Anledning til at ytre sig.

§ 357. Gaar Lagrettens Kjendelse ud paa, at Tiltalte ikke er skyldig, affiger Retten straks Friindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Lagretten vel har besvaret Hovedspørgsmaalet bekræftende, men tillige har givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægsførgsmaal om en Omstændighed, som udeluffer Straf.

Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsførgsmaalene, sammenholdt med Lagrettens Svar, maa lede til Friindelse, kan den ligeledes straks affige Friindelsesdom.

§ 358. Kommer Retten til den Overbevisning, at der ikke foreligger tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte er skyldig i Overens-

stemmelse med Lagrettens Kjendelse, kan den beslutte, at Sagen skal behandles paanytt paa et senere Lagmandsthing for andre Dommere og andre Lagrettemænd. Beslutningen fattes i Embeds Medfør, uden at Parterne har Udgang til at ytre sig.

§ 359. Kommer Retten ved den nye Behandling enstemmig til den Overbevisning, at Beviset er utilstrækkeligt til Tiltaltes Fældelse, affiger den Frifindelsesdom. Kommer den enstemmig til den Overbevisning, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, som Lagrettens Kjendelse lyder paa, affiger den Dom i Overensstemmelse hermed, i det i § 360 omhandlede Tilfælde dog kun, forsaavidt de Lagretten forelagte Spørgsmaal besvares bekræftende.

I den nye Sag kan intet Spørgsmaal, der sigter paa en strengere Straf, end Tiltalte vilde være bleven idømt, ifald den første Lagrettekjendelse var tagen for gyldig, forelægges Lagretten, medmindre der foreligger Vetingelser for Genoptagelse.

§ 360. Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene maa bevirke, eller kommer den i det i § 358 nævnte Tilfælde enstemmig til den Overbevisning, at en rigtig Burdering af Beviserne maa lede til, at Tiltalte fældes for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, hvori Lagretten har fundet ham skyldig, men at der til dennes Gjerningsindhold hører Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Lagrettens Kjendelse intet har afgjort, skal de til Afgjørelse heraf fornødne Spørgsmaal forelægges.

§ 361. Førend Forhandlingen fortsættes paa Grundlag af Lagrettens Kjendelse, bliver denne at oplæse for Tiltalte.

§ 362. Naar Lagretten har erklæret Tiltalte skyldig, og Retten ikke i Henhold til §erne 357—359 affiger Frifindelsesdom eller henviser Sagen til ny Hovedforhandling, faar først Paatalemyndigheden og dernæst Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Straffelovens Anvendelse og Strafudmaalingen og føre de Beviser, som i Anledning deraf maatte være nødvendige. Forredragene og Bevisførelsen maa ikke tilfigte at angribe det, som er afgjort ved Lagrettens Kjendelse.

§ 363. Dommen affiges ved Retsmødets Slutning eller i et særskilt berammet Møde, jenseft et Døgn derefter.

Domsgrundene skal for Skyldspørgsmaalets Vedkommende kun bestaa i en Henvisning til Lagrettens Kjendelse, hvor denne lægges til Grund, men iøvrigt, forsaavidt Tiltalte domsfældes, noiaftig angive, hvilke Omstændigheder der som Grundlag for Dommen antages beviste, og i Tilfælde af, at Tiltalte frifindes, hvilke Straffebetingelser der antages at mangle eller ikke at være beviste, eller hvilke Omstændigheder der antages at foreligge, som udelukker Straffen.

Ligesaa anføres de Betragtninger, som har været bestemmende for Strafudmaalingen.

§ 364. Naar Tiltalte er tilstede, og der er Udgang til at begjære Anke, meddeles der ham, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade hans Begjæring om Anke maa fremsættes.

§ 365. Er Tiltalte ikke tilstede, skal en fældende Dom uden Ophold forkyndes ham med Tilfsenbegivende om, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade Anke maa begjæres. Ved Forkyndelsen bliver Tiltalte saavidt muligt at afæste Erklæring, om han vedtager Dommen.

Til Forkyndelsen, der besørjes af Paatalemyndigheden, er en Udskrift af Doms slutningen og Domsgrundene tilstræffelig.

Sekstogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Meddomsret og dennes Forberedelse.

§ 366. Ved Hovedforhandling for Meddomsret og dennes Forberedelse finder de i Kapitelrne 24 og 25 givne Regler tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning og intet Modsat er bestemt.

§ 367. Har Tiltalte Forsvarer, bortfalder den i § 292, sidste Ved omhandlede Tiltsillelse, hvorimod Forsvareren snarest mulig, og saafremt Tiltalte er fængslet, senest inden fire Dage efter Modtagelsen har at oversende Alterne til Domstolens Formand ledsaget af saadan Meddelelse og i Tilfselde Begjæring, som omhandles i §§ 293 og 294. Udskrift af Meddelelsen og Begjæringen sendes samtidig Paatalemyndigheden.

Er Tiltalte uden Forsvarer, sender Paatalemyndigheden Alterne tilligemed de i § 292 omhandlede Meddelelser til Formanden, der undersøger, hvorvidt andre eller flere Oplysninger end opgivet bør søges erhvervet, og i den Anledning kan opfordre Tiltalte til at afgive Møde for sig. Ved Tiltalebeslutningens Forkyndelse skal der meddeles Tiltalte en Opgave over de Beviser, som Paatalemyndigheden agter at føre.

Vil Tiltalte efter § 22 begjære Sagen behandlet ved Landsmandsret, maa det ske senest inden tre Dage, efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt.

Formanden sender Alterne tilbage til Paatalemyndigheden med Underretning om, hvad han uden eller efter derom fremsat Begjæring beslutter foretaget til Sagens Oplysning. Herom gives ogsaa Forsvareren Meddelelse.

§ 368. Domstolens Formand berammer Tid og Sted for Sagens Foretagelse. Berammelsen oversendes Paatalemyndigheden eller den, som af denne er opgivet, og Gjenpart af samme meddeles Forsvareren og i fornødent Fald tillige Paatalemyndigheden.

§ 369. Betimelig forud for Retsmødet udtager Domstolens Formand, paa den i §§ 54, 57 og 58 bestemte Maade, to Doms-

mænd til at tjenstgjøre i de til Retsmodet paaftenvte Sager. Tilfælde kan der udtages en Baramand, der tilfiges at møde for i Tilfælde at indtræde i Retten.

Lodtrækningen sker blandt Domsmændene for den hele Retsreds; dog kan, hvor de stedlige Forhold gjør dette uhensigtsmæssigt, Kongen bestemme, at den skal foregaa mellem Domsmændene i de Retsstedet nærmeste Kommuner. Fra Lodtrækningen udtages de Domsmænd, der allerede har gjort Tjeneste ved noget efter sidste Valg afholdt Retsmøde, forsaavidt de Øvriges Antal mindst er fem.

Baramanden trækkes blandt de Retsstedet nærmest boende Domsmænd.

§ 370. I Sager, som angaar Overtrædelser af Bygnings-, Sundheds- eller Brandlovgivningen og handler om Bygninger, samt i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenesteplichter som Sømand foregaa Trækningen henholdsvis blandt de i det byggnings- eller søkyndige Udvalg opførte Personer, forsaavidt saadant Udvalg findes.

Opnævnelse af Domsmænd til Sager, der hører under Haandværksret, sker efter de gjældende Regler.

Med Hensyn til Udtagelse af Domsmænd til Retsmøder under de store Saltvandsfiskerier forholdes efter Regler, som gives af Kongen.

§ 371. Paa Domsmændene finder Reglerne i §§ 61, 63, 64 og 316 tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning.

§ 372. Førend Sagsforjelen tager sin Begyndelse i den første Sag i Retsmødet, tiltaler Domstolens Formand Domsmændene saaledes: „Sværger De, at De vil give god Agt paa alt, som forhandles i Retten, og at De vil domme og kjende i Sagen, som De ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Bevisligheder?“ Domsmændene skal derefter staaende og med opkraft høre Haand enkeltvis svare: „Det sværger jeg, saasandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende“.

Domsmænd, som vægrer sig ved at aflægge Ed, fordi hans Trosbekjendelse eller religiøse Opfatning ikke tillader Ed, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud, afgiver Forsikring paa Ære og Samvittighed.

§ 373. Har Sigtede inden Retten afgivet en usorbeholden Tilfælselse, hvis Rigtighed bekræftes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, er det saavel ved Hovedforhandlingen som i Anledning af særskilte Bevisoptagelser unødvendigt, at Sigtede har Forsvarer.

I dette Tilfælde kan Paatalemyndigheden undlade at afgive Møde.

§ 374. Med Hensyn til Nødvendigheden af Tilstaltes Nær-

værelse kommer det i § 310, 1ste Punktum Forestrebne i ethvert Tilfælde til Anvendelse uden Hensyn til Størrelsen af den Straf, som kan anvendes.

Vidnernes Afhørelse kan altid overtages af Dommeren, naar han finder Grund dertil.

Forhandlingen foregaar i Regelen underet for Skyldspørgsmaalets og Straffespørgsmaalets Vedkommende. Dog kan Domstolen tillade, at Skyldspørgsmaalet forhandles særskilt, hvor dette i indviklede Sager antages at ville lette Oversigten.

§ 375. I særdeles tvivlsomme Sager kan Retten undlade at affige Dom paa Stedet. Dommen maa i saa Fald affiges senest tre Dage efter Forhandlingens Tilendebringelse.

§ 376. Har Domfældte ikke været tilstede ved Domsaffigelsen, sørger Rettens Formand for, at Dommen bliver forkyndt for ham. Har Baatalemyndigheden ikke været tilstede, skal en Udskrift af Sagen uden Ophold tilstilles den.

§ 377. I Sager angaaende Forseelser samt overhovedet i Sager, hvor Forelæg er udfærdiget, er Forsvarer unødvendig.

I Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33 bliver dog saadan at bestikke, medmindre Forelæg er udfærdiget.

Ved de i § 18 omhandlede Domstole kan Baatalemyndigheden undlade at afgive Møde ved Behandlingen af de i 1ste Led omhandlede Sager, og skal Retten i saa Fald iagttage, hvad der til Sagernes Forberedelse udfordres.

Tiltales Udeblivelse uden Forsald eller Nægtelse af at afgive Forklaring kan i de i 1ste Led omhandlede Sager ansees som Tilståelse, naar Intet foreligger, som taler derimod. Tilbyder Tiltalte at undertagte sig en saadan Formuesstraf, som Retten finder passende, og der ikke er Grund til at betvivle hans Skyld, kan Sagen uden videre Forhandling, efterat Baatalemyndigheden og i Tilfælde Forsvareren er givet Afgang til at udtale sig om Tilbudet, med Doms Virkning afgjøres ved Fastsættelse af Formuesstraffens Størrelse.

Sager, der alene angaar Inddragning, behandles som Sager angaaende Forseelser.

Syvogtyvende Kapitel.

Anke.

§ 378. Domme og de i § 358 omhandlede Beslutninger og i Forbindelse med disse den Sagsbehandling og de Afgjørelser, hvorpaa de beror, kan indankes for Højesteret af Sagens Parter.

§ 379. Er Dommen frifindende, kan den ikke paaankes af Tiltalte, medmindre Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

Er Tiltalte død, kan hans Ægtefælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende samt Arvinger anke i hans Sted.

Paatalemyndigheden kan anke til Gunst for Tiltalte, ogsaa efter hans Død.

§ 380. Anke kan i Lagmandsretssager ikke grundes paa, at noget under Skyldspørgsmaalet hørende Bevisspørgsmaal eller det i Straffelovens § 65 omhandlede Spørgsmaal er urigtig afgjort. Til Skade for Tiltalte kan den heller ikke iøvrigt grundes paa, at Lagrettens Kjendelse er urigtig i sit Indhold, medmindre dette støttes til, at Lagmandens Veiledning med Hensyn til Loven har været feilagtig.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager kan Anke ikke støttes paa nogen Grund, der efter Reglerne i Kapitel 28 kan lede til fornøjet Behandling ved høiere Ret.

Krænkelse af Rettergangsregler kan ikke benyttes som Ankegrund, naar de blot kommer i Betragtning i Tilfælde af Indsigelse, og saadan ikke betimelig er fremsat.

§ 381. Den i § 290 omhandlede Vedtagelse af Straf kan, dog uden at Fuldbyrdselsen af Hensyn til den ved § 383 hjemlede Ankefrist behøver at opsættes, paaankes paa Grund af Krænkelse af Rettergangsregler samt paa Grundlag af, at det Forhold, som har bevirket Forelægget, ikke er strafbart, eller at Vedtagelsen mangler nogen for en bindende Villieserklæring fornøden Egenkab. Af samme Grunde kan den i § 377, fjerde*) Punktum, omhandlede Afgjorelse paaankes.

§ 382. Vil Paatalemyndigheden i Lagmandsretssager anke til Skade for Tiltalte, maa den senest fjorten Dage efter Dommens Afsigelse lade sin Anke forkynde for denne.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager maa den forkynde Anken senest fjorten Dage, efterat Tiltaltes Erklæring, om han vedtager Dommen eller ikke, er bleven den meddeelt, eller efterat Ankefristen for Tiltaltes Vedkommende er udløbet.

Paatalemyndighedens Anke til Gunst for Tiltalte er ubunden af Tidsfrist og hindres ikke ved Dommens Vedtagelse.

Ved Ankens Forkyndelse skal der tilkjendegives Tiltalte, at Sagen vil blive foretaget, saasnart dertil er Anledning, uden nogen yderligere Underretning til ham.

§ 383. Tiltaltes Erklæring om Anke maa ske inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse eller, om han ikke herved er tilstede, efter dens Forkyndelse.

Efter den ikke ved Domsaffigelsen, fremsættes den enten skriftlig eller mundtlig for Paatalemyndigheden eller mundtlig for

*) 3: nu femte Punktum efter Tilføielsen af det nye andet Punktum ved Lov af 22de Mai 1902.

Underdommeren eller, om Tiltalte er fængslet, for Fængslets Vagtmester.

Den skriftlige Ankeerklæring maa være medundertegnet af Forsvareren eller af en Sagfører. Den mundtlige Erklæring opfattes paa Stedet skriftlig og undertegnes af Modtageren og Tiltalte eller et tilkaldt Vidne og oversendes i Tilfælde uden Ophold til Paatalemyndigheden.

Ved Modtagelsen af Ankeerklæring skal der meddeles Tiltalte saadant Tilfjendbegivende, som omhandles i § 382, sidste Ved.

§ 384. En Anke, der ikke er erklæret inden den bestemte Frist's Udløb, kan ikke antages, medmindre den Ankende sandsynliggjør, at den Kjendsgjerning, der begrunder Anken, først senere er bleven ham bekendt, eller at han af andre Grunde, der ikke er ham tilregnelige, har oversiddet Fristen. I ethvert Fald maa han erklære sin Anke inden fjorten Dage, efterat de Omstændigheder, som har fremkaldt Oversiddelsen, er fjernede.

§ 385. Inden samme Frist og paa samme Maade, som ovenfor bestemt, maa den Ankende angive, om det er Sagsbehandlingen eller Dommens Indhold, han angriber. I første Tilfælde anføres de Omstændigheder, hvorpaa Angrebet stottes, i sidste maa han opgive, om han alene klager over Strafudmålingen, eller om han ogsaa er misfornøiet med Lovens Anvendelse eller med Bevisbedømmelsen angaaende Omstændigheder, der ligger udenfor Skyldspørgsmaalet. Er flere strafbare Handlinger paadømt i samme Dom, maa der angives, med Hensyn til hvilke af disse Lovens Anvendelse paastaaes at være feilagtig.

§ 386. Forsvareren skal paa Forlangende af Tiltalte bistaa ham med Raad om, hvorvidt Anke bør erklæres.

Saavel Forsvareren som den offentlige Tjenestemand, til hvem Tiltalte i Henhold til § 383 henvender sig, skal yde ham al fornøden Bistand ved Erklæringens Affattelse og Begrundelse.

§ 387. Paatalemyndigheden indsender uopholkelig Ankeerklæringen, ledsaget af sammes Begrundelse, samt Udskrift af Hovedforhandlingen og andre fornødne Udskrifter og Dokumenter til Højesterets Rædermaalsubvalg.

Udvalget afgjør, hvorvidt Anken er betimelig erklæret og i andre Henseender loblig. Antages dette, kan det i Meddomsretsfager og Forhørsretsfager, hvor det enstemmig finder det utvivlsomt, at — i Medfør af de om Ankesagers Afgjørelse i Højesteret gjældende Regler — Tiltalte bør frifindes eller en Dom ophæves eller i Henhold til Anken forandres til Gunst for Domsældte, uden videre træffe Afgjørelse i Overensstemmelse hermed. Ellers har det snarest muligt at afgive Erklæring om, hvorvidt Anken skal afvises som aabenbar grundløs eller henvises til Prøvelse i Højesteret. I sidste Tilfælde oversender Justitiarius Sagen til Paatalemyndigheden eller Forsvareren, eftersom hin eller denne først skal

have Ordet, med Paalæg om inden en fastsat Frist at tilstille Modparten samme.

§ 388. Er den fra den ene Side iværksatte Anke støttet til Grunde, der kan lede til Afvigelsen af en ny Dom i Høiesteret, er den anden Part berettiget til at gjøre gjældende saadanne Ankegrunde, der kan lede til, at Dommen kjendes ugyldig; dog maa de betimelig forud for Sagens Foretagelse meddeles Modparten.

§ 389. Sagens Behandling for Høiesteret foregaar efter de gjældende Regler, dog saaledes, at Forhandlingen altid er mundtlig, og at den Part, som anker, først har Ordet.

Anker Paatalemyndigheden til Gunst for Domfældte, er Forvarer uforuden. Efter Anken fra Domfældtes Side, kan Paatalemyndigheden, naar den tiltræder Anken, undlade at møde.

§ 390. Finder nogen af Parterne Revisoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Revisoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

Retten kan beslutte at indhente nye Oplysninger og at iværksætte Revisoptagelse og i den Anledning udsætte Sagen og give Paatalemyndigheden de fornødne Paalæg.

§ 391. Tiltalte kan ikke uden Modpartens Samtykke tage sin Anke tilbage, efterat Forhandlingen er paabegyndt. Har Paatalemyndigheden erklæret Anke, kan den kun med Tiltaltes Samtykke tage den tilbage.

§ 392. Retten er bunden ved de paaberaabte Ankegrunde; dog kan den, selv om Anken alene angaar Strafudmålingen, ogsaa prøve Spørgsmaalet om Straffelovens Anvendelse.

Uden Hensyn til Ankegrunden kan Retten tage i Betragtning, at Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte eller Straffen for strengt udmaalt, samt efter Omstændighederne kjende ugyldig en sælbende Dom, hvis Rigtighed fremstiller sig som tvivlsom, fordi væsentlige til Betryggelse for Sigtede tjenende Rettsregler er tilfidesatte.

Bestemmelserne i foranstaaende Punktum gjælder ogsaa andre strafbare Handlinger, der er paadømte i Forening med den paaankede, saavel som andre i samme Sag Tiltalte end den, for hvis Vedkommende Anken er skeet, naar Grunden ogsaa sees at omfatte disse.

Retten kan ikke dømme efter et andet Straffebud end det i den paaankede Dom anvendte eller af Paatalemyndigheden paastaet, uden at have givet Parterne Anledning og særlig Opfordring til at udtale sig herom.

§ 393. Tilfidesættelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler kan alene komme i Betragtning, naar det findes sandsynligt, at Feilen kan have virket bestemmende paa Dommens Indhold.

Dog bliver følgende Feil ubetinget at tillægge Betydning:

1. at Domstolen eller Lagretten ikke har været fuldtallig besat, eller at Nogen har deltaget i Dommen, der ikke lovligten kunde være Dommer eller Lagrettemand;
2. at en Dommer eller Lagrettemand, som efter Loven eller derom fattet Beslutning skulde have været Sæde, har deltaget i Dommen;
3. at Sagen ikke har været behandlet af ret Domstol;
4. at Hovedforhandlingen i Strid med Loven er foregaaet for lukkede Døre;
5. at i Tilfælde af Domsfælde Forsvarer ikke har været beskikket, hvor dette efter Loven skulde ske, eller Forhandlingen mod Loven har fundet Sted i dennes eller Tiltaltes Fravær;
6. at Dommen mangler Domsgrunde.

§ 394. Tilfidesættelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler, der udelukkende er givne til Betryggelse for Sigtede, kan i intet Tilfælde lede til Forandring til hans Skade.

§ 395. Opretholdes den stedfundne Anvendelse af Straffeloven, skal Retten i Lagmandsretssager og Meddomsretssager ikke forandre Strafudmaalingen, medmindre den finder, at de om Straffens Fasthættelse givne Lovregler er feilagtig anvendte, eller at der er et aabenbart Misforhold mellem den strafbare Handling og Straffen. Dog kan den ubunden heraf bestemme, at de i Straffelovens §§ 29, 33 og 34 omhandlede Tillægsstraffe ikke kommer til Anvendelse.

§ 396. Finder Høiesteret ikke, at Forandring er at gjøre i den affagte Dom, affiger den Kjendelse, hvorved Anken forkastes. I modsat Fald kan Høiesteret altid, naar den finder de hertil fornødne Forudsætninger at være tilstede, selv affige ny Dom.

Er dette ikke Tilfældet, ophæver Retten ved Kjendelse den angrebne Dom saavel som den til Grund for samme liggende Hovedforhandling og andre Rettergangsskridt, der rammes af Ophævelsesgrunden. Dog bliver efter Omstændighederne enten Forhandlingen eller saavel denne som Dommen delvis at opretholde, forsaavidt som de angaar Gjenstande, som ikke rammes af den begaaede Feil, og Retten finder, at en Udsondring er ubetænkelig.

§ 397. Ophæves Dommen, maa Høiesterets Afgjorelse angive, hvori de Feil, som har bevirket dette, bestaar.

I Tilfælde af ny Behandling bliver den af Høiesteret udtalte Retsanskuelse at besolge. Hvis ikke Betingelserne for Gjenoptagelse er tilstede, maa den nye Dom ikke til Skade for Tiltalte fravige den ældre i Dele, der er uberørte af den Ankegrund, som har bevirket Ophævelsen, og overhovedet ikke, saafremt Anken alene er iværksat til Fordel for ham.

§ 398. Fornyet Behandling efter Kapitel 28 og § 422

udelukker Anke. Er Begjæring om fornyet Behandling betimelig fremsat, stilles iværksat Anke til Høiesteret midlertidig i Vero.

Grafsaltes Begjæringen eller tages den ikke til Følge, begynder Anketskriften sit Løb fra nyt af fra det Tidspunkt, Meddelelse herom er tilstillet Vedkommende.

§ 399. En Dom kan ikke fuldbyrdes, saalænge Anke staar Tiltalte aaben. Dommens Fuldbyrkelse er at betragte som Grafsaldelse fra Paatalemyndighedens Side af Afdgangen til Anke til Skade for Tiltalte.

Er Anke betimelig erklæret, kan Dommen ikke fuldbyrdes, før Sagen er afgjort.

Spørges der kun om Forandringer af Straffen inden samme Strafart, kan Fuldbyrkelsen efter Omstændighederne paabegyndes, naar Domfældte samtykker heri.

Otteogtyvende Kapitel.

Fornyet Behandling ved høiere Ret.

§ 400. Sag, hvori Dom er affagt af Meddoms- eller Forhørsret, kan af Parterne begjæres taget under fornyet Behandling ved Lagmandsret.

Sager angaaende Forseelser kan ikke tages under fornyet Behandling ved høiere Ret, medmindre en ubetinget Frihedsstraf eller Tjenestens Tab er idømt, eller Høiesterets Ræremaaalsudvalg finder Grund dertil.

Det samme gjælder, hvor Sagen angaar borgerlige Retskrav, der ifølge § 2 skal behandles efter denne Lov.

Efter Tiltaltes Død kan alene Paatalemyndigheden begjære fornyet Behandling og da blot til Gavn for Tiltalte.

§ 401. Begjæringen om fornyet Behandling maa være begrundet i en Bestridelse af, hvad der i Dommen er antaget med Hensyn til Skyldspørgsmaalet; dog maa den ikke udelukkende støttes til, at Loven er urigtig anvendt.

Forjaaviddt intet Mødsat er udtalt, antages Tiltalte at bestride, hvad der ikke stemmer med hans egen i Retten afgivne Forklaring.

I Sager angaaende de i Straffelovens § 65 omhandlede Forbrydelser kan Begjæringen grundes paa, at Regelen i nævnte Paragraf antages at burde bringes til Anvendelse.

§ 402. Hvad der i §§ 382—386 samt §§ 391 og 399 er foreskrevet med Hensyn til Anke, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret, forjaaviddt intet Mødsat er bestemt.

§ 403. Afhænger Afdgangen til fornyet Behandling af Ræremaaalsudvalgets Samtykke, indsender Paatalemyndigheden uden Ophold Sagen til dette.

Finder Paatalemyndigheden ellers, at Tiltaltes Begjæring om

fornyet Behandling er for tilde fremsat eller af andre Grunde er ulobhjemlet, forelægger den Spørgsmaalet for Underdommeren. Afslaar denne Begjæringen, meddeles herom Underretning til Tilstalte, der i Løbet af en Uge kan paafjære Afgjørelsen.

§ 404. Sagens Forberedelse og Behandling foregaar efter Reglerne i Kapitlerne 23—25, forsaavidt de kan finde Anvendelse, og ikke noget Afvigende er bestemt i det Følgende.

§ Stedet for den i § 292 omhandlede Rebegjørelse tilstilles Lagmanden en Udskrift af den affagte Dom og af Begjæringen om fornyet Behandling.

Udenfor Hovedforhandlingen er det i Sager, hvor Forelæg har været udfærdiget, og overhovedet i Sager angaaende Forseelser unødvendigt, at Sigtede har Forvarer; dog bliver saadan at bestikke i Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33, medmindre Forelæg er udfærdiget.

§ 405. Forsaavidt Dommens Rigtighed blot bestrides med Hensyn til nogle af de antagne eller ikke antagne Kjendsgjerninger, kan Bevisførelsen begrænses til disse. Alene Slutningen af den bestridte Dom oplæses.

§ 406. Udebliver den Tilstalte uden lovligt Forsald i Tilfælde, hvor hans Nærværelse findes nødvendig, kan Retten, hvis Sagen er indbragt efter hans Begjæring, beslutte at afvise den, medmindre Raataalemyndigheden erklærer at ville have den fremmet.

Ringtyvende Kapitel.

Kjæremaal.

§ 407. Mod retslige Forfoininger og Afgjørelser, der ikke kan gøres til Gjenstand for Anke, kan, forsaavidt intet Modsat er bestemt, Enhver, som derved rammes, anvende Kjæremaal.

Undtagne herfra er Kjendelser og Forfoininger under Hovedforhandlingen, medmindre de hører til dem, der omhandles i sidste Punktum af § 69, eller gaar ud paa, at Sagen skal udsættes eller afvises, eller angaar Fængsling, Ransagning, Beslag, Hæstelse af Gods, Slæggelse af Straf eller Omkostnings- eller Erstatningsansvar eller angaar nogen Anden end Tilstalte.

§ 408. Mod Kjendelser eller Beslutninger, hvorved nogen Tilstedestående mod sin Indsigelse paalægges at aflægge Vidnesbyrd, foretage Granskning, fremlægge Dokumenter eller lignende, maa Kjæremaal, som her har opsættende Virkning, erklæres paa Stedet.

Ellers er Kjæremaalsfristen, forsaavidt intet Modsat er bestemt, fjorten Dage fra Afsigelsen af den Kjendelse eller Foretagelsen af den Forfoining, hvorom der handles. For Personers Vedkommende, der ikke har været tilstede i Retten, løber ingen Frist, saalænge de ikke har faaet Meddelelse om det Forefaldne. Regelen i § 384 finder her tilsvarende Anvendelse.

For Kjeremaal fra det Offentliges Side over tilkjendte Salarier er Fristen et Aar.

§ 409. Kjeremaal et erklæres for den Ret, hvis Forsøining angribes, enten skriftlig eller mundtlig til Retsbogen, hvorhos der samtidig tilstilles Modparten, saafremt Nogen for Tilfældet er optraadt eller kan betragtes som saadan, Meddelelse herom.

Finder Retten Kjeremaal et grundet, har den at afhjælpe det, naar dertil er Udgang. I modsat Fald oversendes Erklæringen tilligemed de fornødne Dokumenter og Udskrifter uden Ophold til Høiesterets Kjeremaalsudvalg.

§ 410. Saavel den Kjerende og Andre, for hvem Kjeremaal et er af Betydning, som den Ret, hvis Forsøining angribes, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen.

Paaberaabes Kjendsgjæringer, der ikke tidligere er anførte, skal Udtalelsen fremsendes gennem den nævnte Ret, der ledsager den med de Bemærkninger, hvortil den finder Joie.

Finder nogen af Parterne Bevistoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Bevistoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

§ 411. Kjeremaalsudvalget opnævner for hver Sag inden sin Midte en Ordfører, der, saasnart ste kan, anmelder Sagen til Foretagelse og foredrager den i et offentligt Retsmøde.

Saavel Ordføreren som Udvalget kan beslutte at indhente yderligere Oplysninger.

§ 412. Erklæring af Kjeremaal har ikke opsættende Virkning, medmindre Andet særlig er bestemt. Dog kan den Ret, hvis Forsøining angribes, saavel som Kjeremaalsudvalget efter Omstændighederne beslutte det Modsatte.

Hvis en Erklæring af Kjeremaal findes at have været aabenbar grundløs, kan Udvalget efter Omstændighederne ilægge den Kjerende en Bod samt derhos, hvis Kjeremaal et efter Loven har opsættende Virkning, paalægge den Kjerende helt eller delvis at erstatte de ved Retsmødets Spilde voldte Omkostninger.

Tredivte Kapitel.

Gjenoptagelse.

§ 413. En ved upaaankelig Dom afsluttet Sag kan under de i §§ 414 og 415 nævnte Betingelser gjenoptages til fornøyet Prøvelse.

§ 414. Til Fordel for Domfældte kan Gjenoptagelse finde Sted:

1. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen, eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller nogen Dommer, Retskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold

med Hensyn til Sagen, og det ikke er uantageligt, at dette kan have bevirket eller medvirket til Domsældelsen eller til Anvendelsen af en for streng Straffebestemmelse eller en for stor Straf;

2. naar nye Kjendsgjerninger oplyses, eller Beviser tilbeibringes, hvilke enten alene eller i Forbindelse med tidligere fremførte Beviser synes egnede til at bevirke Frifindelse eller Anvendelse af en mildere Straffebestemmelse og en mindre Straf. I Sager, hvor ikke strengere Straf end Bøder er idømt, kan blot saadanne nye Kjendsgjerninger eller Beviser benyttes, som ikke tidligere kunde være gjort gjældende.

Reglerne i § 379, 2det og 3die Led finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 415. Til Skade for Tiltalte kan Gjenoptagelse finde Sted efter Paatalemyndighedens Begjæring:

1. naar det paa Grund af hans egen senere afgivne Tilstaaelse eller andre senere fremdragne Beviser fremstiller sig som utvivlsomt, at han har begaaet den strafbare Handling eller en væsentlig grovere strafbar Handling end den, hvorfor han er dømt;
2. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller Tiltalte selv eller nogen Dommer, Retskriver eller Dagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold, og der er skjellig Grund til at antage, at dette har bevirket eller medvirket til hans Frifindelse eller til Anvendelsen af en væsentlig for mild Straffebestemmelse.

Naar den strafbare Handling, som paastaas forøvet, ikke kan straffes strengere end med Fængsel i 3 Aar, kan dog Gjenoptagelse alene finde Sted, naar Grunden er, at Tiltalte har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold.

§ 416. Begjæring om Gjenoptagelse fremsættes for den Ret, som har affagt den angrebne Dom.

Regelen i § 170 kommer ikke til Anvendelse undtagen i de i § 417, 2det og 3die Led omhandlede Tilfælde.

§ 417. I Begjæringen maa Gjenoptagelsens Grund og de Beviser, som agtes førte, angives.

Er dette ikke skeet, eller er den angivne Grund ikke hjemlet i Loven, eller er de angivne Kjendsgjerninger eller Beviserne for samme aabenbart betydningsløse, forkastes Begjæringen.

I modsat Fald lader Retten, forsaavidt den finder det fornuddent, de angivne Beviser optage og kan til dette Diemed beslutte retslig Forundersøgelse aabnet. De afførte Vidner kan edfæstes uden Hensyn til Betingelserne i § 185. Med Hensyn til Nødvendigheden af Forsvarer forholdes efter §§ 100 og 102.

Efter Bøvisoptagelsens Slutning gives Paatalemyndigheden og Tiltalte Anledning til at udtale sig om sammes Udfald.

§ 418. Findes Betingelserne for Gjenoptagelse ikke at foreligge, forkastes Begjæringen. I modsat Fald paabyder Retten en fornøjet Hovedforhandling. Ingen af de Lagrettemænd eller Doms-mænd, der har forrettet under den tidligere, maa have Sæde i Retten under den nye Behandling af Sagen.

§ 419. Er den Domsfældte død, skal Retten uden Hovedforhandling enten forkaste Begjæringen om Gjenoptagelse eller afsige frifindende Dom.

Ogsaa ellers kan Retten med Paatalemyndighedens Samtykke uden Hovedforhandling affige Frifindelsesdom.

§ 420. Begjæring om Gjenoptagelse stanser ikke Dommens Fuldbgyrdelse, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

Er en i Henhold til § 414 fremsat Begjæring taget til Følge, finder Reglerne i § 399, 2det og 3die Led tilsvarende Anvendelse. Er Begjæringen fremsat i Henhold til § 415, har Tilfølgtagelsen ingen Indflydelse paa Fuldbgyrdelsen, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

§ 421. Til Skade for Tiltalte maa den nye Dom ikke fravige den tidligere i Dele, der er uberørte af Gjenoptagelsesgrunden, og overhovedet ikke, hvor Gjenoptagelsen alene er tilstaaet til Fordel for ham.

§ 422. Naar Nogen i en Lagmandsretssag eller i en Sag, der ifølge Reglerne i § 400 ikke uden Ræremaaletsudvalgets Tillsættelse kan indbringes for Lagmandsret til fornøjet Behandling, uden eget Samtykke er dømt, uagtet han er udebleven, kan han begjære Sagen gjenoptaget, naar han sandsynliggjør, at han har haft lovligt Forsald, eller at Stevnemaalet ikke betimelig er kommet til hans Kundskab.

Begjæringen maa fremsættes inden Ankefristens Udløb. Jovrigt finder Reglerne i §§ 384, 399, 2det og 3die Led og 416—418 tilsvarende Anvendelse.

Udebliver den Domsfældte ved den nye Hovedforhandling, hæves Sagen, og den affagte Dom bliver staaende ved Magt.

Enogtredivte Kapitel.

Sager, som paatales af privat Sagsøger.

§ 423. Naar en strafbar Handling paatales af en privat Sagsøger, finder de om Paatalemyndigheden i Kapitlerne 22—29 givne Forfrister Anvendelse paa ham. Forøvrigt besørges de om offentlige Straffesager gjældende Regler, forsaavidt det er muligt, og intet Andet særskilt er bestemt.

I Sager angaaende Vrekrenkelser ved trykt Skrift kan Retten efter Ansøgning af en uformuende Sagsøger, hvor det paa

Grund af Tilfældets særegne Bestaffenhed findes onskeligt, til Sagens Udførelse opnævne en Person, der er i Besiddelse af de for en Sagsfører fornødne Egenstaber. Paa denne finder de samme Regler Anvendelse som paa den, der opnævnes i Henshold til denne Lovs § 77.

§ 424. De Bestemmelser, hvorefter Baatalemyndigheden i enkelte Tilfælde træder i Rettens Sted, finder ikke Anvendelse paa Sagsøgeren. Udfærdigelse af Forelæg finder ikke Sted.

§ 425. Uden Rettens Samtykke kan Sagsøgeren ikke foranstalte særskilt Devisoptagelse til Brug ved Hovedforhandlingen, medmindre der spørges om Bidner, som ikke er pligtige til at møde under Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Deviset vilde spildes ved Ophold. Begjærer Sagsøgeren ellers foretaget Rettergangsfridt forud for Hovedforhandlingen, prøver Retten i enhver Henseende, hvorvidt der er Grund hertil.

§ 426. Sagsøgeren kan ikke begjære retslig Forundersøgelse i Sager, som horer for Meddomsret, og ikke uden retslig Forundersøgelse rejse Sag for Lagmandsret.

Fremstattes Begjæring om retslig Forundersøgelse, prøver Retten i enhver Henseende, hvorvidt der er Grund til at tage Begjæringen tilfølge.

§ 427. Naar Retten slutter Forundersøgelsen, afgjør den ved Kjendelse, hvorvidt Sag skal tilstede. Iøvrigt skal Kjendelsen, der træder i Tiltalebetslutningens Sted, indeholde, hvad § 286 bestemmer angaaende denne.

Hvor retslig Forundersøgelse ikke har fundet Sted, indledes Sagen ved Stevning, der skal indeholde, hvad der om Tiltalebetslutningen er bestemt, og hvormed forholdes i Overensstemmelse med de for denne givne Regler.

§ 428. I Lagmandsretsfager maa Sagsøgeren antage en Sagsfører til Sagens Udførelse og kan blot gennem denne udøve de ham under Hovedforhandlingen og dens Forberedelse tillagte Rettigheder. Sagen maa paastevnes til Thingets Begyndelse, hvis der ikke er truffet Overenskomst med Baatalemyndigheden om en anden Tid.

§ 429. Træder Sagsøgeren tilbage fra Forfølgningen, kan han ikke atter gjenoptage den.

Har han uden gyldigt Forfald forsomt Sagttagelsen af de bestemte Frister eller undladt paa lovlig Maade at møde eller lade møde eller at nedlægge Paastand eller at efterkomme de ham af Retten givne Paaleg, betragtes han som traadt tilbage.

§ 430. I Sager, der er ubetinget privat Baatale undergivne, forbliver de nu gjældende Regler om Forligsprøve i Kraft. I disse Sager kommer Bestemmelserne i § 377 til Anvendelse. Det paaligger i Almindelighed ikke Dommeren paa Embedss Begne at drage Omhjælp for Sagens Oplysning, men hvor han

finder Noget at mangle i saa Henseende, kan han henlede Opmærksomheden derpaa og efter Omstændighederne paalægge Sagsøgeren at foranstalte det Fornødne.

§ Sager, der efter den tidligere Lovgivning har været behandlet som Politisager, bør Dommeren i fornøden Udstrækning bistaa Parterne med, hvad de til Sagens Paastevning og Forbedelse har at iagttage, og paa Embedets Begne sørge for dens tilstrækkelige Oplysning. Han kan derhos paalægge Parterne personligt Møde under samme Betingelser og Ansvar som for Vidner bestemt.

Ved Indstevning af Vidner finder Forfristen i § 303, første Punktum tilsvarende Anvendelse ogsaa for Sagsøgerens Vedkommende.

Høiere Straf end paastaet kan ikke idømmes.

§ 431. I de Sager, som omhandles i forrige Paragraf, kan der fremsættes Modpaastand om Straf for Forbrydelser eller Forseelser, som er Gjenstand for privat Paatale, naar de udspringer af samme Forhold eller af Sagsmaalet.

Fornyet Forligsmægling er ufornøden, og Hovedsagsmaalets Afvisning eller Trsafaldelse har ingen Indflydelse paa Modsagsmaalet.

§ 432. I Sager, der er ubetinget privat Paatale undergivne, maa Anke forkyndes Modparten inden den i § 382, første Led og § 383 bestemte Frist, hvorhos det paaligger den ankende Part at indbringe Sagen for Høiesteret. Til Ankens Udførelse maa den ankende Part antage en Høiesteretsadvokat. Besskikkelse af Forsvarer finder ikke Sted.

Ved Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret kommer tilsvarende Regler til Anvendelse.

Udebliver nogen af Parterne ved Ankensagens Behandling i Høiesteret, kommer de for borgerlige Sager derom gjældende Regler til Anvendelse.

Fornyet Behandling ved høiere Ret kan fra Sagsøgerens Side ikke iværksættes uden Kjæremaalsudvalgets Samtykke. Afgiver nogen af Parterne ikke Møde ved Hovedforhandlingen, udsættes Sagen, hvis der er Grund til at antage, at lovligt Forsald foreligger. Er der ikke Grund til saadan Antagelse, afvises Sagen, hvis den Part udebliver, der har indbragt den, og paadømmes den efter Akterne og de fremførte Beviser, hvis det er Modparten, der udebliver. Afgang til fornyet Behandling overensstemmende med § 422 staar den udeblivende Part aaben.

§ 433. Vil Nogen forfølge en Sag i Henhold til § 94, maa det hertil Fornødne foretages senest en Maaned, efterat Meddelelse er tilfikket ham om den Beslutning, der giver ham Afgang dertil. For den, som ingen Meddelelse har erholdt, er Fristen to

Maaneder, naar der handles om Anke eller fornøyet Behandling for høiere Ret, og ellers tre Maaneder.

Træder Baatalemyndigheden tilbage under Hovedforhandlingen, maa vedkommende Private i Tilfælde paa Stedet overtage Forfølgningen.

§ 434. Den, der overtager en Forfølgning, som Baatalemyndigheden har indstillet, træder i dennes Sted i den Stilling, hvori Sagen befinder sig.

Hvis Sagen hører under Lagmandsret, og Forundersøgelsen er afsluttet, men Tiltale ikke reist, maa han dog begjære Forundersøgelsen fortsat til Erhvervelse af den i § 427 omhandlede Kjendelse.

§ 435. Den, der forfølger en Sag i Henhold til § 94, skal uophødelig give Baatalemyndigheden Underretning herom og betimelig meddele den, naar Hovedforhandlingen vil finde Sted. Baatalemyndigheden er altid berettiget til at optræde, føre Beviser og nedlægge Paastande og kan selv overtage Forfølgningen, uden at det kommer i Betragtning, at den tidligere har nægtet at iværksætte den eller har indstillet den.

Overtager Baatalemyndigheden Sagen, kan Sagsøgeren slutte sig til Forfølgningen og bevarer ved Erklæringen herom de ham tilkommende Partsrettigheder. Dog kan han ikke, medmindre Sagen angaar Grekfrænkelse, ligeoverfor Lagrettemændene udøve nogen Udflydelsesret; heller ikke har han i noget Tilfælde Krav paa, at Sagen udsættes.

§ 436. Sag, som forfølges i Henhold til § 94, kan Sagsøgeren alene med Råderemaalsudvalgets Samtykke indbringe for høiere Ret til fornøyet Behandling. Til dens Udførelse ved Lagmandsretten maa han antage en Sagsfører. Ved Anke til Høiesteret maa han antage en Høiesteretsadvokat.

Erklærer Indstevnte Anke, eller begjærer han fornøyet Behandling ved høiere Ret, iværksættes denne efter de for offentlige Straffesager i Almindelighed gjældende Regler. Den oprindelige Sagsøger gives Meddelelse om Erklæringen eller Begjæringen og kan slutte sig til Forfølgningen overensstemmende med Reglerne i § 435, 2det Led.

Til Gunst for Indstevnte kan Baatalemyndigheden altid iværksætte Anke eller fornøyet Behandling for høiere Ret.

§ 437. Stillingen som privat Sagsøger er ikke til Hinder for, at man kan optræde eller føres som Vidne.

Doogtredivte Kapitel.

Paatale af borgerlige Retskrav i Forbindelse med Straffesagen.

§ 438. I offentlige Straffesager kan den Fornærmede slutte sig til Forfølgningen for de ham tilkommende borgerlige Kravs Vedkommende. I saa Fald paaligger det ham at sørge for, at Angivelse af Paastanden og af de Beviser, hvorpaa den støttes, meddeles Tiltalte og dennes Forsvarer senest samtidig med Stevningen. Er dette ikke skeet, kan der alene tages Hensyn til hans Paastand, naar enten Tiltalte samtykker deri, eller Retten finder, at Tiltalte dog har faaet tilstrækkelig Leilighed til at forberede sit Forsvar.

§ 439. Første Gang den Fornærmede fremstaar for Retten, bliver han at tilspørge, om han begjærer Erstatning og om dennes Størrelse samt at gjøre opmærksom paa sin Ret efter §§ 438 og 440. Er dette ikke skeet, før Tiltale er reist, bør en tilsvarende skriftlig Meddelelse tilstilles ham.

Der tilkommer den Fornærmede, som i Genhold til foranstaaende Paragraf har sluttet sig til Forfølgningen, de samme Partsrettigheder som efter § 435, 2det Led.

§ 440. Efter den Fornærmedes Begjæring kan Paatalemyndigheden overtage at gjøre de ham tilkommende borgerlige Retskrav gjældende, naar dette kan ske uden særlig Uleilighed.

Det samme gjælder, hvor saadan Begjæring ikke er fremsat, medmindre Grunden hertil maa antages at være, at Fornærmede ikke har villet gjøre Kravet gjældende under Straffesagen.

Naar Sagen paadømmes i Genhold til § 283, gjælder om Retten, hvad ovenfor er bestemt om Paatalemyndigheden.

§ 441. Retten kan til enhver Tid nægte Kravets Forfølgning i Forbindelse med Straffesagen, naar den finder, at saadan Forfølgning ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den Fornærmede kan til enhver Tid indtil Hovedforhandlingens Afslutning tage Kravet tilbage med Forbehold af at forfølge det i den borgerlige Retspleies Former.

§ 442. Paafjendelse af Kravet finder ikke Sted, naar Retten ikke finder det tilstrækkelig oplyst, eller naar Frisindelse for eller Idømmelse af Straf ikke leder til en Afgjørelse af det borgerlige Retskrav i samme Retning. Dog kan Retten afgjøre Kravet til Ugunst for den for Straf frifundne, naar Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

§ 443. Retten kan udenfor de i Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden §§ 19—23 og § 25 omhandlede Tilfælde bestemme, at Erstatningens Størrelse skal fastsættes ved Skjon efter de for borgerlige Sager gjældende Regler.

I Sager, som behandles ved Lagmandsret, kan den efter Omstændighederne forelægge Lagretten Spørgsmaal, om Skade er skeet, og om dennes eller Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen over Erstatningens Størrelse bliver den Sum gjældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som er afgivne for høiere Beløb.

Forlanges i Lagmandsretssag en Bestyldning i Genhold til Straffelovens § 253 erklæret død og magtesløs, bliver, saafremt Lagretten ikke har erklæret den Tiltalte skyldig, Spørgsmaal at forelægge Lagretten, om Tiltalte er ansvarlig for Bestyldningen, om denne har de i Straffelovens § 247, første Led bestrevne Kjendemerker, og om der er ført Bevis for dens Sandhed. Til en bekræftende Besvarelse af disse Spørgsmaal udkræves mere end Halvdelen af Stemmerne.

§ 444. I Sager, som forfølges af den Fornærmede, gjøres de borgerlige Retskrav gjældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

I Sager, som er udelukkende privat Baatale undergivne, kan borgerlige Modkrav, der udspringer af samme Forhold eller af Søgsmålet, gjøres gjældende efter Reglerne for borgerlige Sager, ligesom den Indstevnte, der har fremsat Modpaastand om Straf, hertil kan knytte borgerlige Retskrav paa samme Maade, som om han selv havde været Sagsøger.

§ 445. Er Straffesag anlagt under Forudsætning om, at et indgaaet Egteskab er ugyldigt, kan ogsaa Paaalemyndigheden nedlægge Paastand om, at Egteskabet kjendes ugyldigt. Nedlægges Paastanden af Paaalemyndigheden, kan den af Egtesællerne, som ikke maatte være medindbefattet i Tiltalen, indstevnes som Part i Sagen for dette Spørgsmaals Vedkommende.

§ 446. Er Fornærmede ikke tilfreds med en Afgjørelse, som uden hans Begjæring eller Samtykke har fundet Sted, kan han frasælbe den og gjøre sit Krav gjældende ved borgerlig Rettergang.

§ 447. Indbringes Straffesagen til fornyet Behandling ved høiere Ret, kommer Forstrifterne i de foranstaaende §§ til Anvendelse.

§ 448. Paaankes Straffesagen, prøver Høiesteret tillige de borgerlige Krav, forsaavidt deres Afgjørelse umiddelbart beror paa Afgjørelsen af det Paaankede. I videre Udstrækning prøves de blot, naar Anken ogsaa er udstrakt til at omfatte dem.

Til Gunst for Tiltalte udstrækkes Anken hertil alene ifølge hans Begjæring, og til Skade for ham alene ifølge Begjæring af Fornærmede. Denne kan overlade Paaalemyndigheden at gjøre hans Paastand gjældende, om den er villig dertil. Han kan ogsaa selv forsaavidt slutte sig til Anken.

I ethvert Fald maa Meddelelse om Begjæringen og dens Grunde gives Modparten betimelig forud for Sagens Foretagelse.

§ 449. Mod Afgjørelsen af borgerlige Retskrav under Straffesagen kan særskilt Anke finde Sted, forsaavidt de angaar Gjenstande, der efter de almindelige Regler er paaankelige til Høiesteret, eller der er erhvervet Kjøremaalsudvalgets Samtykke dertil. Anken kan ikke støttes paa, at Dommen eller Lagrettens Kendelse urettelig har antaget en Omstændighed, hvoraft Kravets Berettigelse afhænger, for bevist eller ikke bevist.

Zovrigt kommer her de for borgerlige Sager foreskrevne Regler til Anvendelse.

§ 450. At den Fornærmede har sluttet sig til Forsøgningen for sine borgerlige Retskravs Vedkommende, har ingen Indflydelse paa Udgangen til at føre ham som Vidne.

Treogtredivte Kapitel.

Sagsomkostninger.

§ 451. Den Domsfældte har at udrede Erstatning til det Offentlige saavel som til den Fornærmede for de nødvendige Omkostninger, som de har havt ved Undersøgelsen og Paatalen af det Forhold, for hvilket han er fældt.

Dog bliver Erstatning for Omkostninger ved Anke, fornyet Behandling ved høiere Ret, Kjøremaal eller Gjenoptagelse blot da at paalægge Domsfældte, naar de enten har ledet til et for ham ugunstigere Udfald, eller de er anvendt efter Domsfældtes Begjæring og ikke har ledet til Forandring til hans Fordel.

Omkostninger, der er voldt ved Anke i Genhold til § 379, 1ste Ved, erstattes altid af Tiltalte, medmindre Anken tages tilfølge.

Paa de Omkostninger, der forvoldes det Offentlige ved en Dpnævnelse i Genhold til § 423, sidste Ved, finder Lov om Betaling for offentlige Forretninger af 6te August 1897 § 24 tilsvarende Anvendelse.

§ 452. Den Domsfældtes Omkostningsansvar til det Offentlige bestemmes til en rund Sum, der ikke maa overstige det samlede Beløb af de Udgiftsposter, der ifølge § 453 kommer i Betragtning.

Med denne Begrænsning afpasses Beløbet efter Willighed, saa at det ikke kommer til at staa i fremtrædende Misforhold til Domsfældtes Skyld og Vilkaar.

§ 453. Ved Bestemmelsen af Omkostningsansvaret til det Offentlige skal alle af Sagen flydende Udgifter, der ikke er forvoldte af nogen Anden (§ 456), komme i Betragtning. Dog undtages herfra Salarier og Rejsegodtgjørelse til Dommere, Retskrivere og Lagrettemænd samt Udgifter til Retslokale, forsaavidt disse Udgifter ikke paalægges ham efter § 456.

Udføres Sagen enten fra Paatalens eller Forsvarets Side

af en hertil fast lønnet Tjenestemand, træder Erstatning til det Offentlige istedetfor Iddommelse af Salairier for Udsjorelsen.

§ 454. Udgifter, der er fælles for flere Sager, fordeles mellem disse.

Har flere Personer været tiltalte i en Sag, er de Udgifter, som hidrører fra den Enkeltes Forhold, de Andre uvedkommende. Det øvrige Omkostningsansvar fordeles mellem de enkelte Deltagere i Forhold til Graden af deres Deltagelse, hvorhos det tillige kan bestemmes, at alle eller nogle af dem skal hæste i Fællesskab.

§ 455. Under Sagen med Frifindelse eller hæves Forsjølningen uden Dom, skal Retten tilkjende Sigtede Erstatning for nødvendige Udlæg til hans Forsvar. Har han havt usædvanlige eller i Forhold til hans Vilkaar betydelige Rejsendgifter eller væsentligt Belfærdstab, og disse Udgifter eller dette Tab har været en nødvendig Følge af Forsjølningen, kan den tilkjende ham en billig Erstatning herfor.

I private Straffesager sker Undtagelse herfra, naar Indstevnte findes at have givet rimelig Anledning til Sagsmaalet.

§ 456. Omkostninger, der er voldte ved Nogens retsfridige Handlinger eller grove Nagtsomhed, bliver helt eller delvis at erstatte af ham. For Beslutning herom fattes, bor Retten saavidt muligt opfordre Vedkommende til at meddele, hvad han har at anføre til sit Forsvar.

§ 457. For det Omkostningsansvar, som maatte komme til at paahvile Sagsjogeren, har denne i Sager, der reises i Henhold til § 94, at stille det Offentlige, og hvor det forlanges, ogsaa Indstevnte saadan Sikkerhed, som den Ret, der tilsteder Sagen, eller for hvilken den indbringes, finder betryggende.

Domfældes Indstevnte, bliver Sagsjogeren at tilkjende Erstatning af Statskassen for havte nødvendige Sagsomkostninger og Domfældte at ilægge Omkostningsansvar til det Offentlige efter de for offentlige Sager gjældende Regler. Hvis Sagen ender med Sigtedes Frifindelse, og Retten finder, at der ikke har været rimelig Grund til Sagsanlægget, paalægges Sagsjogeren Erstatning til Statskassen for dennes Udgifter ved Sagen, forsaavidt de kommer i Betragtning efter § 453.

§ 458. Hvorvidt Omkostningerne bliver at erstatte, afgjøres i Dommen eller i den Kjendelse, hvorved Forsjølningen indstilles. Indstilles den uden saadan, kan Spørgsmaalet indbringes til særskilt Afgjorelse ved Kjendelse af den Ret, for hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen saadan, for en Ret, ved hvilken Sag kunde være reist.

Ved Dommens Paaanke prøves Omkostningsspørgsmaalet, forsaavidt dets Afgjorelse afhænger af Ankens Udfald. Ellers kan

den, der er tilsligtet at erstatte Omkostninger, benytte Kjeremaal, naar Beløbet overstiger firte Kroner.

Fireogtredivte Kapitel.

Hæftelse af Sigtedes Gods.

§ 459. Saavidt fornødiges til Sikrelse af den Formuesstraf, de Omkostninger og den Stadeserstatning, som en Sigtet antages at ville blive idømt, kan Retten, naar der handles om betydeligere Ansvar og særlige Omstændigheder opfordrer dertil, paa Begjæring ved Kjendelse beslutte at gjøre Hæftelse i hans Gods. Er Hæftelsen efter Andragende af privat Person, kan den besluttes betinget af Sikkerhedsstillelse.

§ 460. Hæftelsen, der kan iværksættes af Politiet, bliver, saafremt Sigtede ikke sættes ud af Gjenstandenes Besiddelse, at thinglæse og medfører samme Virkning som Arrest.

§ 461. Hæftelsen ophæves, naar dens Grund bortfalder. Er Forfølgningen reist af en privat Person, bliver den tillige at ophæve, naar Retten finder, at han ikke gjør tilbørlig Fremgang med Sagen. I Forbindelse med Kjendelsen om Hæftelsens Ophør afgjør Retten, i Tilfælde, hvorvidt den i Henhold til § 459, sidste Punktum stillede Sikkerhed er forfalden.

§ 462. Naar Nogen, som er dømt til strengere Straf end Fængsel i 6 Maanedes eller med skjellig Grund mistænkes for nogen Forbrydelse, der hører under Lagmandsret og kan medføre saadan Straf, ved Flugt unddrager sig Straffens Fuldbrydelse eller Forfølgningen, eller naar han opholder sig i Udlandet og nagtet Opfordring vægrer sig for at indfinde sig i Riget, kan Retten ved Kjendelse beslutte, at den Formue, som han her besidder, skal hæftes.

§ 463. Kjendelsen thinglæses og kundgjøres paa den i § 154, 2det Led bestemte Maade.

Fra Thinglæsningsen af kan den Sigtede ikke forpligte eller forsoie over Formuen anderledes end gennem gjenkaldelig sidste Villiesbestemmelse.

§ 464. Retten opnævner en Bærg, der har at forvalte Formuen efter de for Bestyrelsen af forsvundne Personers Midler gjældende Regler og at paase, at der ikke tilflyder Sigtede personlig nogen Indtægt af samme.

§ 465. Den i §§ 462—464 omhandlede Hæftelse hæves, saasnart Sigtede kommer tilstede eller Grunden iøvrigt bortfalder.

Femogtredivte Kapitel.

Om Ansvar i Anledning af Sagen.

§ 466. For forsømmeligt eller andet utilbørligt Forhold under sin Besatning med en Straffesag kan offentlige Tjenestemænd samt privat antagne Forsvarere straffes med Bøder, forsaavidt ingen strengere Straffebestemmelse er anvendelig paa Tilfældet, og ilægges Erstatning til den derved Fornærmede.

For det nogen offentlig Tjenestemand ilagte Erstatningsansvar indestaaer Staten.

Dog hæfter Staten ikke ligeoverfor Sigtede for det Ansvar, som hans i Henhold til § 107 beskikkede Forsvarer har paadraget sig.

§ 467. For de i § 466 omhandlede Forseelser kan paa Embeds Vegne enhver Ret, der har Besatning med Sagen, ved Kjendelse eller i Dommen ilægge Erstatningsansvar saavel som Bøder, hvad enten disse er at fastsætte efter § 466 eller efter nogen anden paa Tilfældet anvendelig Bestemmelse.

Dog kan Dommere alene ilægges saadant Ansvar af høiere Ret.

§ 468. Naar Dommeisen af Ansvar efter det Ovenstaaende ikke kan finde Sted, eller naar Spørgsmaalet herom frembyder Tvivl og Vanskeligheder, som ikke paa Stedet kan fjernes, kan Retten afgive Indberetning til vedkommende Raadalemyndighed.

§ 469. Bliver Nogen ved Dom frifunden for en allerede fuldbyrdet Straf, skal han paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen for den Skade, som han har lidt ved den saaledes fuldbyrdede Straf.

For Skade, som er lidt ved Varetægtsfængsel, skal den, mod hvem Forfølgningen indstilles, eller som ved Dom frifindes, paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen, naar de for hans Forøvelse af Handlingen fremførte Beviser er gjendrevne. Er Forfølgningens Indstilling eller Frifindelsen begrundet deri, at Handlingen ikke kan henføres under nogen Straffebestemmelse, eller at Strafbarheden er udelukket eller ophævet ved en i Loven anerkjendt Omstændighed, afgjør Retten efter Sagens nærmere Omstændigheder, hvorvidt saadan Erstatning bør tilkjendes.

§ 470. Erstatning tilkjendes under ingen Omstændighed, naar Sigtede ved Tilstaaelse eller paa anden Maade ved eget forsætligt Forhold har fremkaldt den fældende Dom eller Forfølgningen, eller for Varetægtsfængsel, som er kommen til Anvendelse, fordi Sigtede har forsøgt at undvige eller foretaget Handlinger, hvoraf det maatte sluttes, at han har villet tilintetgjøre Gjerningens Spor eller forlede Andre til falsk Forklaring eller til at unddrage sig sin Bidnepligt.

§ 471. Det i § 469 omhandlede Skadeserstatningskrav kan

forlanges paakjendt i den Dom eller Kjendelse, hvorved Sagen endes.

Er dette ikke steet eller indstillet Forsølgningen uden Dom eller Kjendelse, kan Sigtede inden en Maaned, efterat han har modtaget Meddelelse herom, fremsætte sin Begjæring for den Ret, ved hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen saadan, for enhver Ret, ved hvilken et Børnething for Sagen er begrundet. Afgjørelsen sker ved Kjendelse, efterat der er givet Paatalemyndigheden Anledning til at udtale sig paa Statskassens Begne.

Hvis Statskassen ilægges saadant Ansvar som her omhandlet, kan den gjøre gjældende de Krav, som Sigtede i samme Anledning maatte have ifølge § 466.

§ 472. Paaantes en Dom, hvori Ansvar er ilagt ifølge dette Kapitel, prøver Høiesteret paa Embeds Begne Ansvarsspørgsmaalet, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af det Paaantede, men i videre Udstrækning blot, naar Anten efter Begjæring af nogen Vedkommende ogsaa er udstrakt til at omfatte det.

Ved fornøjet Behandling for høiere Ret kommer Ansvarsspørgsmaalet under Prøvelse, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af Sagens Udfald.

Hvor Ansvarsspørgsmaalet ikke ifølge ovenstaaende Bestemmelser er Gjenstand for Prøvelse ved høiere Ret, kan Kjæremaal finde Sted.

Selskgtredivte Kapitel.

Straffens Fuldbgyrdelse.

§ 473. En ved endelig Dom eller Kjendelse ilagt Straf bliver som Regel uopholdelig at fuldbgyrde.

Har Retten indstillet Domfældte til Venaadning, kan Fuldbgyrdelsen ikke finde Sted, saafremt han herved vilde komme til at udstaa nogen Straf, som Indstillingen om Venaadning søger ham fritaget for. Har han selv søgt Venaadning, kan Straffens Fuldbgyrdelse blot paabegyndes, forsaavidt han samtykker deri. Ingen Dødsdom kan fuldbgyrdes, før den har været forelagt Kongen, ledjaget af Rettens Erklæring.

§ 474. Udsættelse med Straffens Fuldbgyrdelse finder Sted, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden eller til Frihedsstraf, eller den, som skal udholde Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf eller er idømt Bøder, er bleven affindig eller er falden i en alvorlig Sygdom, eller naar Fuldbgyrdelsen ikke vilde kunne indrettes i Overensstemmelse med Straffens Diemed.

Hvor Fuldbgyrdelsen vilde forvolde den Domfældte eller nogen af dennes Paarørende alvorlige, udenfor Straffens Diemed liggende og ikke af denne med Nødvendighed følgende Under, kan en Udsættelse ligeledes besluttet.

§ 475. Ved Fuldbyrkelse af Frihedsstraffe bliver den Tid, som Domsældte har tilbragt i Varetagtsfængsel efter Dommens Afviselse, uafkortet at medregne, medmindre han selv har foranlediget Opholdet. En Dags Varetagtsfængsel regnes lige med en Dags Hæfte og med en halv Dags Fængsel.

Denne Bestemmelse bliver at anvende ogsaa paa Bøder efter de i Straffelovens § 28, sidste Led givne Regler.

Er Domsældte som syg bleven indlagt paa Sygehus efter at have paabegyndt Straffens Udtaaelse, medregnes den Tid, han opholder sig der, til Straffetiden, hvis han ikke selv har forvoldt eller foregivet Sygdommen for at unddrage sig Straffen.

§ 476. Der skal gives den, som skal udtaa Livsstraf, en passende Tid til at berede sig til Døden, efterat Spørgsmaal om Benaadning er afgjort.

Livsstraffen fuldbyrdes om Dagen i et omsluttet Rum ved Hals hugning med Faldøkse i Overværelse af Statsadvokaten, Underdommeren, Politimesteren, en Læge og en Præst samt af Formandskabet i den Kommune, hvor Henrettelsen foregaar. Desuden har den Præst, som har beredt Domsældte til Døden, og hans Forsvarer Udgang. Statsadvokaten kan ogsaa tillade andre voksne Mænd at være tilstede.

Protokol over Handlingen føres af Dommeren.

Saafernt den Henrettedes Paarørende forlanger det, overlades det dem at foranstalte Begravelsen. I ethvert Tilfælde sker denne i Stilhed.

§ 477 er ophævet.

§ 478. Er Noget ved forskellige Domme dømt i Straf uden Tagttagelse af de i Straffelovens § 64 (jfr. §§ 62 og 63) givne Regler, skal Paatalemyndigheden indbringe samtlige Domme for Retten til Fastsættelse af en fælles Straf.

Er Dommene affagt ved forskellige Retter, indbringes de for den Ret, som har idømt den højeste Straf, eller om det er Retter af forskjellig Orden, for den højeste i Ordenen.

Afgjørelsen, der kan træffes uden ny Hovedforhandling, kan paatjæres senest inden 14 Dage efter Dommens Forkyndelse.

§ 479. Naar anden Straf end paa Formuen skal fuldbyrdes, paaligger Iværksættelsen heraf Paatalemyndigheden.

Inddrivelse af Bøder, Procesomkostninger og Erstatningsansvar sker efter de gjældende Regler.

De i Forbindelse med Straffens Fuldbyrkelse staaende Afgjørelser, som efter den gjældende Lovgivning paahviler Overordning, træffes af Statsadvokaterne.

§ 480. Skal den Domsældte udholde Fængsel over 6 Måned, eller mistænkes han for at ville flygte, eller undlader han paa Tilfælde at fremstille sig til Straffens Udtaaelse, kan han afhentes.

Ellers tilstiller Paatalemyndigheden ham Opfordring til at fremmøde til bestemt Tid paa det Sted, hvor Straffen skal udholdes.

§ 481. Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Frihedsstraffe, som er idømt eller træder i Stedet for idømt Straf, eller af andre Grunde Tvist mellem Paatalemyndigheden og Domsældte, bliver Spørgsmaalet paa Domsældtes Begjæring at forelægge Stedets Ret eller den Ret, som tidligere har dømt i Sagen, til Afgjørelse. Mod denne kan Kjæremaal finde Sted inden en Uge efter sammes Forkyndelse, dog uden opsættende Virkning, medmindre Paatalemyndigheden selv eller Retten saa beslutter.

§ 482. Opstaar der Tvist om, hvorvidt den Person, mod hvem Straffen tilsigtes fuldbyrdet, er den Domsældte, afgjøres den efter de for Meddomsretsager forefrevne Regler af Stedets Ret eller af den Ret, som tidligere har dømt i Sagen.

Syvogtredivte Kapitel.

Reisegodtgjørelse.

§ 483 er ophævet.

§ 484. Doms mænd, der tjenstgjør ved Retsmøder under de store Saltvandsfiskerier og efter foranstaaende Regler *) ikke tilkommer Diætgodtgjørelse, kan under Omstændigheder, hvor Billighed særlig taler derfor, af Rettens Formand tilkjendes en Godtgjørelse, der dog ikke maa overstige Kr. 3,00 daglig.

§ 485. Fast bestillede Sagkyndige tilkommer i Anledning af Fremmøde i Retten den for deres Embede eller Bestilling i Almindelighed bestemte Styds- og Diætgodtgjørelse.

§ 486. Vidne skal, naar det paa Grund af Legemsfeil, Sygdom, Alder eller Svagelighed ikke uden Befordring kan komme til Retsstedet, saavel som naar dets Reise til Retsstedet udgjør over 20 km., være berettiget til at erholde følgende Styds- og Diætgodtgjørelse:

- a. for Reise med Jernbane 4 Ore pr. km.
- b. for Reise med Dampstib 25 Ore pr. Sømil;
- c. for Reise forøvrigt 6 Ore pr. km. tillands og 9 Ore pr. km. tilvands.

Oplyser Vidnet, at de Udgifter, der med Nødvendighed er medgaaede til dets Befordring, ikke dækkes af den tilstaaede Godtgjørelse, kan det i det i Bogstav b nævnte Tilfælde yderligere kræve erstattet udlagte Flotmandspenge for Befordring af dets egen Person til og fra Dampstib.

Under lige Betingelse kan det i det i Bogstav c nævnte Tilfælde istedetfor Godtgjørelse kræve Erstatning for havte nødvendige

*) Se nu Lov om offentlige Tjenestemænds Styds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894, der har ophævet § 484, 1ste og 2det Led.

Udlæg. Dog maa det under ingen Omstændighed erholde mere end for Stevnevidner bestemt, saaledes beregnet, at Vidnet ansees for at have reist sammen med et andet Vidne, naar dette har været muligt.

Det overlades Kongen at give nærmere Regler om Vidners Godtgjørelse for Befordring med Ren.

§ 487. I den Tid, som nødvendigen medgaar til Reisen eller Opholdet paa Retsstedet, tilkommer der de Vidner, hvis Reise til Retsstedet udgjør over 20 km., en Godtgjørelse af Kr. 1,20 daglig. Har Vidnet maattet overnatte udenfor Hjemmet, tilkommer der det yderligere for hver Nat Kr. 0,80.

I det i § 171, sidste Led nævnte Tilfælde kan Godtgjørelsen efter Rettens Skøn passende forhøjes; dog maa den ikke overstige Kr. 5,00 pr. Dogn.

§ 488. I Anledning af Fremmøde ved Hovedforhandling for Lagmandsret kan Vidner, der efter de foregaaende §§ ikke har Krav paa Godtgjørelse, af Retten tilkjendes Erstatning for tabt Arbeidsfortjeneste, dog ikke mere end Kr. 1,20 om Dagen.

Ogsaa udenfor Hovedforhandling ved Lagmandsret kan dette ske, naar særegne Grunde, saasom Vidnets flette Vilkaar eller Retsmødets Langvarighed, taler derfor.

§ 489. Har et Vidne paa Grund af Legemsfeil, Sygdom eller Alder tiltrængt en Ledsager, tilkommer den i §§ 486—488 omhandlede Godtgjørelse ogsaa denne.

§ 490. Den Vidnerne efter §§ 486 og 487, første Led tilkommende Reiseogdtgjørelse udbetales, forsaavidt intet Modsat er bestemt forskudsvis af Statskassen. De nærmere Forfkrifter herom gives af Kongen. Ethvert Krav paa Godtgjørelse bortfalder, naar det ikke fremsættes inden seks Maaneder efter Retsmødet.

Otteogtredivte Kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 491. Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbne fra den Dag, da den er given.

Balg paa Lagrettemænd og Doms mænd foretages første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft. Hvem der herunder skal udføre de Lagmændene paahvilende Forretninger, bestemmes af Kongen.

§ 492. I Sager, der ved Lovens Ikrafttræden er irettesførte for den dommende Ret, kommer den hidtil gjældende Lovgivnings Bestemmelser om Sagens Behandling, Paakjendelse og Paasænkelse fremdeles til Anvendelse, dog at Paatalemyndigheden træder i Overøvrighedens Sted. Skal ny Behandling i første Instans finde Sted, sker denne efter nærværende Lovs Regler.

§ 493. De i Lovens Kapitel 30 og 36 indeholdte Bestemmelser kommer til Anvendelse ogsaa ligeoverfor Domme, der er afsagte under den tidligere Lovgivnings Herredømme.

§ 494. Lagrettemænd kaldes kun de Personer, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Lagmandsthingene. De Personer, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, kaldes Ekjens- og Meddomsmænd. De i det almindelige Mandtal efter samme Lovs § 5 opførte Personer kaldes mandtalsførte Retsvidner.

§ 495. Indtil Kongen anderledes bestemmer, kan i Finmarkens Amt Sager, som efter Reglerne i Kapitel 3 hører under Lagmandsret, behandles ved Meddomsret, hvis Tilstalte samtykker deri eller ikke inden den i § 293 omhandlede Frist gjør Indsigelse derimod.

§ 496. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 497. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 498. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 499. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 500. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 501. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 502. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 503. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 504. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 505. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

§ 506. I alle Sager, hvor der er Tale om en Person, som er opført i den i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, skal der være mindst to Retsvidner, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 5 omhandlede Mandtal.

Udgiver: E. R. Weymann.

Grøndahl & Søns Bogtrykkeri.